

Vol. VII.
No. 2.

24th June, 1960
(Friday)

3rd Ashadha, 1882 S. E.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

Official Report

PART II - Proceedings other than Questions and Answers

CONTENTS

	PAGES
Business of the House	[29- 30]
Papers laid on the Table of the House	[30- 31]
Amendments to the Madras Public Service Commission Regulations, 1950.	
Rules under Sub-section (1) of Section 69 of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959.	
Government Motion :	[31- 32]
Re: filling the vacancy in the Select Committee on the Cows and She-buffaloes Slaughter Prohibition Bill, 1956. --Adopted.	
Motion on Address by the Governor :	[32-111]

Note :—*at the commencement of the speech denotes confirmation not received in time from the Member.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

[Part II - Proceedings other than Questions and Answers]

OFFICIAL REPORT

*Second day of the Tenth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 24th June, 1960.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair).

[Questions and Answers.]

(See Part I.)

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ పి. రాజగోపాలాచార్యుడు (తవనంపల్లి) : Point of information, Sir, ఇద్దరు సోషలిస్టు మోషన్లు తీయబడినవి. ఆయన Agriculture Minister గారు మాత్రమే వంటిస్తున్నారు. ఇతర మంత్రులు వంటివేమీలేదు. అది ఎందువల్లనో కనుక్కుకుంటున్నారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : కనుక్కుంటాను.

శ్రీ బసవమూనయ్య (అందోల్) : నేను విన్నట్టి దినమున 74 న చూచు క్రింద సోషలిస్టు వంటివాడు. అది ఈ దినమున రాలేదు, ఎందువల్లనో తెలియలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అది అన్నీ వస్తాయి. వాటి విషయములో office నుంచి నోటు వచ్చిన తరువాత, నేను వాయిదావేసి జవాబుకొరకు మంత్రిని సంప్రదించాల్సి ఉన్నది. వారివద్దనుంచి information వచ్చిన తరువాతగాని, ఇక్కడికిరాదు. అంతేకాని ఊరకనే అడిగితే లాభమేలేదు—కొద్ది అది usual course లో వస్తాయి.

తరువాత మరో 'విషయము నడవారకి తెలియజేస్తున్నాను. ఈ సమావేశము 16 వతేదినరకు ఉంటుంది. అదినము ముగుస్తుంది. ఆ లోగా ఎన్ని అయినా ఇవ్వవచ్చు. రావచ్చు.

శ్రీ జి. గంగారెడ్డి (మద్రాస్): Ceiling Bill ను గురించిన Select Committee వారి పోర్ట్ తెలుగులో రాలేదు. వస్తుందా :

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఆ బిల్లు దర్జకు వచ్చేలోగా అది తెలుగులో కూడ వస్తుంది. త్వరలో పంపేటట్లు చూడండి సర్జుత్వమువారిని కోరుతున్నాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE.

Amendments to the Madras Public Service Commission Regulations, 1950.

The Chief Minister (Sri D. Sanjivayya): I beg to lay on the Table a copy of the Notification issued with G. O. Ms. No. 343, General Administration (Services-A) dated 12-3-1960 making an amendment to the Madras Public Service Commission Regulations 1950, as adapted in Andhra Pradesh in accordance with clause (5) of Article 320 of the Constitution.

I beg to lay on the Table a copy of the Notification issued with G. O. Ms. No. 592, General Administration (Services-A) dated 27th April, 1960 making an amendment to the Madras Public Service Commission Regulations, 1950 as adapted in Andhra Pradesh in accordance with clause (5) of Article 320 of the Constitution.

I beg to lay on the Table a copy of the Notification issued with G. O. Ms. No. 706, General Administration (Services-A), dated 18th May, 1960 making an amendment to the Madras Public Service Commission Regulations, 1950 as adapted in Andhra Pradesh in accordance with clause (5) of Article 320 of the Constitution.

I beg to lay on the Table a copy of the Notification issued with G. O. Ms. No. 709, General Administration (Services-A), dated 18th May, 1960 making an amendment to the Madras Public Service Commission Regula-

Government Motion
re: Filling the vacancy in
the Select Committee on the
Cows and She-buffaloes
Slaughter Prohibition Bill, 1956

24th July 1960 31

tions 1950 as adapted in Andhra Pradesh in accordance with clause (5) of Article 320 of the Constitution

Mr. Speaker: Papers laid on the Table

Rules Under Sub-Section (1) of Section 69 of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959

The Minister for Planning (Sri P. Ranga Reddy): I beg to lay on the Table under sub-section (2) of section 69 of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959 a copy of the Rules made in exercise of the powers conferred by sub-section (1) of section 69 of the said Act and notified in the Andhra Pradesh, Rules Supplement to Part-I extraordinary dated the 1st February, 1960 and the Andhra Pradesh Gazette, dated 24th March, 1960.

Mr. Speaker: Papers laid on the Table.

GOVERNMENT MOTION :

re: Filling the vacancy in the Select Committee on the Cows and She-buffaloes Slaughter Prohibition Bill, 1956.

Sri D. Sanjivayya: I beg to move:

“That the Members of this House do proceed to elect in the manner prescribed under Rule 107 of the Assembly Rules, to fill the vacancy in the Select Committee on the Cows and She-buffaloes Slaughter Prohibition Bill, 1956.

I move that Sri N Ramachandra Reddy, Minister for Agriculture be nominated in the vacancy caused by the resignation of Sri D. Sanjivayya.”

Mr. Speaker: Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker: The question is:

“That the Members of this House do proceed to elect in the manner prescribed under Rule 107 of the Assembly Rules, to fill the vacancy in the Select Commit-

tee on the Cows and She-buffaloes Slaughter Prohibition Bill, 1956.

That Sri N. Ramachandra Reddy, Minister for Agriculture be nominated in the vacancy caused by the resignation of Sri D. Sanjivayya."

The motion was unanimously adopted.

Mr. Speaker : I nominate Sri N. Ramachandra Reddy, Minister for Agriculture, to be the Chairman of that Select Committee.

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఈ discussion ముందుగా Leader of the Opposition ప్రారంభించవలసియున్నది. వారికి ఎంత టైము కావాలో చెప్పమంటున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) : ఒకటిన్నరగంట అయినా కావాలంటే.

Mr. Speaker : All right.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) : నేను 74 రూలుకింద నోటీసు ఇచ్చాను. అది ఏమయిందో తెలియదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇచ్చిఉంటే, దాని మీద office వారు నోటువ్రాసి పంపుతారు వస్తుందని. అలాంటివి అన్ని అదేవిధముగ వస్తాయి. వచ్చినప్పుడు చూస్తాను.

మరొక విషయముకూడ సభవారికి జ్ఞాపకము చేస్తున్నాను. ఈ తీర్మానము మీద amendments ఈ దినము ఒంటిగంటలోగా ఇవ్వవలసియున్నది. ఆ విషయము జ్ఞాపకము ఉంచుకోండి.

మరొక విషయముకూడ ముఖ్యమైనది చెబుతున్నాను. ఈ తీర్మానాన్ని గురించి discuss చేసేటప్పుడు మంత్రిని resignation గురించి ప్రస్తావించ కూడదు. ఆ విషయాన్ని సభ్యులు ఎత్తకూడదు. అది మాత్రము జ్ఞాపకము ఉంచుకోవాలి. ఆ విషయమును గురించి మీరు ప్రస్తావించడము, నేను రూలింగు యివ్వడము, అలాటి trouble కు కారణమవుతుంది. ఎందుకంటే, ఈ discussion కు, మంత్రిగారి రాజీనామాకు ఏలాంటి సంబంధము లేదు. Resign చేసిన మంత్రి

నాకు వారింతట వాల్లే statement ఇస్తున్నాడే. వారికి permission ఇస్తాను. దానికి జవాబులుస్తాను. అంతేకాని నేర్పులు మాట్లాడిన డోక్ట్రుమునివినించుకోకూడదు. ఎందుకంటే, exclusively Chief Minister గారికి సంబంధించిన విషయము. ప్రాగా గవర్నరుగారు ఈవ దానిని refer చేయలేదు వాటిల్లి ఈ తీర్మానానికి సంబంధించిన విషయములు మాట్లాడే చెప్పవలసి యున్నది. అదిమాట్లాడుతూనకము ఉండుకోదలించిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గిన్నవరం): దాదానామాను గురించిన విషయవచ్చి నప్పుడు వారు దాజీనామాను ఏవీకరణములందల ఇచ్చారో, అవి అన్నీ నది పార్టీకి సంబంధించిన అంశాలనిగిరి విషయములు. వాటిలో మాకు ఏలాంటి సంబంధము లేదు. కాని ఒక మంత్రివర్గము ఏర్పడినప్పుడు, వారు ఏపార్టీకి సంబంధించిన వారైనా ఉంద వచ్చు. అధికారిము విషయములో majority party అధికారిముచేస్తూఉంటుంది. కాని majority party అధికారిములో ఉన్నప్పుడు, ఆ పార్టీవారు మంత్రి వర్గాన్ని ఏర్పాటు చేస్తారు. అది కేవలము ఏపార్టీలో నుంచి వచ్చారో, అపార్టీవారికి మాట్లాడే ఈ ప్రభుత్వ యంత్రాంగము ఉపయోగించు కోటానికి ఏలాకాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అది సరే. అలాంటివి వచ్చినప్పుడు మంత్రివర్గము మాకు అన్యాయము చేస్తున్నది న్యాయముచేయాలి అని general గా చెప్పవచ్చు. అదగవచ్చు. అది అంతా administration కు సంబంధించిన విషయము. అంతే కాని ఈ మంత్రివర్గము ఏవీకరణములను బట్టి ఏర్పాటుచేతారు. తిమ్మా రెడ్డిగారిని ఎందుకల్ల తీసుకోలేదు? ఫలానావారిని ఎందుకు తీసుకున్నాడు? ఇలాంటివి అతగ కూడదు. అంటే general గా చెప్పాలిగాని, వ్యక్తులను గురించి అతగరాదు అది ఇతర పార్టీలకు సంబంధములేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : దానికి మాకు సంబంధము లేదు. ఒప్పుకుంటాము. అలాంటి అధికారము మాకు ఆక్కరనేలేదు. కాని వత్రికలలో మాత్రము కొన్ని కారణముంచేత ఈ విధముగ జరిగిందని వచ్చింది. అందులో ఒకటి ఏమిటంటే, ఇతర మంత్రిు కార్యకలాపాలలో జోక్యము కలిగించు కుంటున్నారు గనుక (Interruption)

మిస్టర్ స్పీకర్ : దానితో మీకు సంబంధము లేదు. దానితో Assembly లో ఇతరపార్టీ Members కు ఏలాంటి సంబంధము లేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఉందంటి. ఎందుకు లేదంటి?

మిస్టర్ స్పీకర్ : మంత్రులుగా ఫలానావారిని ఎందుకు తీసుకున్నారు. ఫలానావారిని ఎందుకు తీసుకోలేదు—అనేది వారి పార్టీలోని వారంతా వారికి సంబంధము ఉంటుందిగాని ఇతర పార్టీలతో సంబంధములేదు. అంతేగాకుండా constitution లో పున్నది ఏమిటంటే Chief Minister గారి advice ప్రకారము మంత్రులను ఏర్పాటు చేస్తారు. తీసివేస్తారు. దానిని గవర్నరుగారు ఆమోదిస్తారు. ఎలాంటివైనా అక్కరలేని జరిగితే వారుపోయి గవర్నరుతో చెప్పకుంటారు. Settle చేసుకుంటారు. అంతే కాని. దానితో ఇతర పార్టీవారికి సంబంధములేదు. అందువల్లవారు ఏకాగ్రములవల్ల ఆ మంత్రిగారిని తీసివేశారో అది అంతా మీరు ప్రస్తావించరాదు. ఇప్పుడు ఆ మంత్రి గారు వెళ్లారు. మంత్రివర్గము మారింది. అంతేకాని తిమ్మా రెడ్డిగారిని, రెడ్డినాయుడు గారిని ఎందువల్ల చేర్చుకోలేదు? అనేది అడగకూడదు. ఎందుకంటే వారికి ఇష్టము వచ్చిన వారిని వేసుకుంటారు. అంతే దానితో మనకు సంబంధములేదు. గనుక ఈ discussion లో ఆ విషయమును గురించి ప్రస్తావించవద్దు అని అంటున్నాను. ఈ విషయములో మాత్రము సత్యులందరు strict గా ప్రవర్తించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. Papers లో ఎన్నో controversies వస్తూ ఉంటాయి. వాటిని గురించి ఈ ఎసెంబ్లీ మెంబర్లకు ఏలాంటి సంబంధము కాని jurisdiction గాని లేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : మంత్రులను ఎవరిని తీసుకున్నారు, ఫలానావారిని ఎందువల్ల తీసుకోలేదు. ఇలాంటివి అడగకూడదని అంటున్నారు సరే. ఆ విషయము అటుంచండి. కమ్యూనిస్టు పార్టీకి సంబంధించిన విషయాలు చాలామటుకు కొంత మంది మంత్రుల వద్ద ఎన్నార్లకు కూడ dispose off కాకుండా తొక్కిపెట్టిన కేసులు అనేకములున్నవి. నెలల పర్యంతము ఆవది ఉన్నవి. అవి మాకు బాగా తెలుసు, మా వద్ద రిపోర్టులు ఉన్నవి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అలాంటివి general గా చెప్పండి. వ్యక్తులను గురించి కాకుండా, అలాంటివి general గా చెప్పవచ్చు. అడగవచ్చు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) : పార్టీయొక్క అంతరంగిక వ్యవహారాలను గురించి మాట్లాడకుండా (Interruption)

Mr. Speaker : It is not a question of party. It is a question of Constitution. The Chief Minister is elected by the majority party and is advising the Governor regarding the appointment of Ministers. అది గవర్నరుయొక్క రూలింగు. అంతేకాని. అది ఏ పార్టీ అయినప్పటికీని, అది వేరేవిషయము. ఈ పార్టీ ఆ పార్టీ అనే ప్రశ్న కేలేదు. దానిని గురించి మనకు సంబంధము లేదు. నాకు కూడా సంబంధము లేదు.

Sri G. Yellamanda Reddy (Kangirel) : The Chief Minister no doubt is responsible to the whole House. He may be elected by his party as leader. But in principle he is responsible to the House. The whole Cabinet is responsible to the House that way. As such any member in the House may raise points about the administration by the Ministers.

మిస్టర్ స్పీకర్ : Administration విషయం తప్ప ఎవరిని వేరారు. ఎవరిని చేయడం అనేది మీకు సంబంధించేది. Total administration దాగుండా లేదా చెప్పండి, criticise చేసుకోండి, వారు దానికి బాధ్యులు. అంతే తప్ప, మంత్రులను ఎవరిని చేయడం అనేది మన jurisdiction కాదు. మొత్తం administration కు మంత్రులవర్గం బాధ్యులవారి గనుక సలాహావారు ఉండాలా అక్కరలేదా అనేది మనకు అక్కరలేదు.

శ్రీ డి. లచ్చన్న : అదృశ్య, పార్టీ రాజకీయాలలో శోక్యం కలుగజేసుకోకుండా, పరిపాలనలోమంచి చెడ్డలు ఉంటే మార్పుదలని తాము వెంటపె ఇచ్చారు. అయితే ఇప్పుడు రాజీనామా ఇచ్చినటువంటి సుద్ధార్థిగాడు ఇచ్చిన వ్యాఖ్యలను గురించి, ప్రభుత్వానికి మొత్తంమీద ఒక సూచీ వుంటుందికదా, తనుక వాడు ఇచ్చిన statements, చేసిన పనుల విషయమై చెప్పకోవచ్చుకదా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : వెనుక మంత్రి అయినా సరే, ఇప్పటి మంత్రి అయినా సరే, assurances, కి మంత్రులవర్గమునడుస్తూనేవున్నదికదా. అవన్నీ assurances క్రింద వస్తాయి. వీరేకాదు తిమ్మారెడ్డిగారు ఇచ్చిన assurances ఉండవచ్చును. అవన్నీ assurances క్రింద వేరేవస్తాయి. మంత్రిగారి conduct general గా తప్ప, తీసివేయడమా, ఉంచడమా అనేది. అనవసరం. అది వేరే సంగతి. Now let Mr. Sundarayya continue.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : అదృశ్య, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో ప్రభుత్వము ఏయే ఘనకార్యాలు సాధించిందో, దాని list ఇవ్వడం జరిగింది. వారు చాలా అత్యు సంతృప్తినికూడా వెల్లడించడం జరిగింది. ఆ ఉపన్యాసమంతా వినిన తరువాత కాంగ్రెసు నాయకులే కాస్తా దీనికి తగుకు బెతుకులు పెట్టకూడదా, వినే వాళ్లకై నా ఏదో కాస్తా చేస్తున్నాము అనేది లేకుండా, ఏమీ తగుకు బెతుకులు లేకుండా ఉన్నది. ఉన్నట్లుగా పచ్చిగా చెప్పుకొంటే ఏమీ ఉపయోగం ఉంటుందని సంయుక్త సమా వేశములో ఒకరిద్దరు కాంగ్రెసు నాయకులు చెప్పుకొన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇంకో ఏదాదికి ఆ తగుకు బెతుకులకు అనవసరం వస్తుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : Elections ఇంకా రెండేళ్లకు. సంకల్పరావికాదు, అధ్యక్ష.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అదే, అదే, అప్పుడు నెడతారు తగుకు బెళుకులు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : మీరు సరిగ్గానే చెప్పారు, అధ్యక్ష. సరే ఈ ఉపన్యాసం అంతా విన్నతరువాత, ప్రభుత్వము చాలా ఆత్మ సంతుప్తితో చెప్పినట్లుంటే విషయాలన్నీ విన్నతరువాత, అన్నీ చాలా సవ్యంగా జరిగిపోయినాయని, మన ప్రజలయొక్క స్థితిగతులలో కూడా, గవర్నరుగారు చెప్పినట్లు, ఆనందమయ నూతన జీవితము చల్లగా సాగిపోతున్నట్లునేటటువంటి అభిప్రాయం వస్తుంది. కాని దురదృష్టవశాత్తు ఇది వాస్తవిక పరిస్థితికాదు. మన దేశంలో తిండిలేనివారు అధికంగా ఉంటున్నారు నిరుద్యోగులు అధికంగా ఉంటున్నారు. ఏదో పెనుకబడి ఉన్నాము. ఎంతో వెనుకబడి ఉన్నాము. కాబట్టి ఎంతో ముందుకు పోనలసిన అవసరం కూడా ఉన్నది. దేశానికి సంపూర్ణమైన స్వతంత్ర్యంవచ్చి, కాంగ్రెసు మంత్రివర్గం వచ్చి, ఇప్పటికి 18 ఏళ్లు కాబోతున్నది. మునుపటికన్నా సరిస్థితులలో కొంత మార్పు ఉండవచ్చు జనాభా పెరిగేకొద్దీ వాళ్లకు కావలసిన సౌకర్యాలు ఎంతవరకు ఎక్కువగా చేసుకోగలుగుతున్నాము? ఇంకా ఎక్కువ లబ్ధికంగా ముందుకు పోవడానికి మార్గాలు ఏమిటి అనేది చెప్పవచ్చు, కాని, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసం అంతా చూస్తే మాత్రం మనం అంతా సక్రమంగానే సాగిపోతున్నాము, ఏమీ భయపడనవసరంలేదు. దేనిలోనూ, ఏ చిక్కులేదు అని చెప్పడం జరిగింది. ఈ విధంగా శాసనసభ ముందు, ప్రజలముందు వాస్తవిక పరిస్థితి పెట్టకుండా మనలను ఈ రోజు ఎదుర్కొన్నటువంటి గడ్డు పరిస్థితులను పరిష్కరించుకొనేదానికి ప్రతి ఒక్కరు కూడా ఆలోచించి కృషిచేయవలసినటువంటి ఒక ఆవేదన అందులో లేకపోవడం దురదృష్టము. మొత్తం ఈ మంత్రివర్గం ఏర్పడిన 5 నెలల్లో చూడనప్పటికినీ, కొన్ని కొన్ని పనులు చేయలేదా అంటే చేశారు. ఆ చేసిన పనులను మేము అభినందిస్తాము కాని మొత్తం మీద చూచుకొన్నప్పుడు, పక్షపాతవైఖరి అన్ని రీపార్టుమెంట్లలోను కొంత హెచ్చుగానో, కొంత తక్కువగానో ఈ మంత్రివర్గము పక్షపాతవైఖరి వహించి తమ పార్టీ అధికారములో ఉన్నది కాబట్టి తమ పార్టీయొక్క ప్రయోజనాలకోసం, ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని విచ్ఛలించిగా ఉపయోగించుకొంటూ సామాన్యమైన పరిపాలనా విషయములో కూడా వ్యాయం జరుగనివ్వకుండా, పరిపాలనా విధులు, పరిపాలనా నియమాలు, వీటిని కూడా తృణీకరించి మంత్రివర్గం సరాసరిగా అన్నిటిలోనూ జోక్యం కలుగజేసుకొని పక్షపాతవైఖరిని అవలంబిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా ఎక్కడైనా, గ్రామాలలోగాని, పంచాయితీ సమితు

లోగాని, co-operative societies గాని, ఈ గ్రోసు చెనకాల ఉన్న భూస్వాములు, బాగా డబ్బుఉన్నటువంటి భూస్వాములు, దాదాపు రునియోగించినప్పటికిని కూడా కమ్యూనిస్టులను ఓటి చేరేటట్లుంటే పనిస్థితులు ఉన్నట్లుంటే గ్రామాలలో, ప్రభుత్వము, తమ పార్టీ అనివారముల ఉన్నది కాబట్టి తమకు ఆనుకూలంగా ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని, డబ్బును, పలుకుబడిని ఉన్నే రకాలుగా ఉపయోగించినప్పటికినీ, వారిని ఓకించుటకు చేతగానటువంటి గ్రామాలలో, చురుకులేని సమితులలో, సొసైటీలలోను, తమ అధికారాన్ని ఉపయోగించి వారికి ఆ రైతులకు ఉన్నానంతేకుండా చేయాలని కట్టుగా చేస్తున్నట్లు అనేక ఉదాహరణలు చెప్పవచ్చు. పెద్దనందారకు, బాగా కలవారితే మరింత కలిగించే నిధంగా చేస్తున్నారని చెప్పక తప్పదు. ఇతర రాష్ట్రములకన్నా, లేక గగటున భారతదేశంయొక్క దామాషా ప్రకారం చాలా వెనుకబడి ఉన్నటువంటి అంధ్రదేశాన్ని ఇంచా మంచుకు తీసుకు పోయేదానికోసం మనకు కేంద్ర ప్రభుత్వంనుండి న్యాయంగా రావలసిన వాటానైనా తెచ్చేదానికోసం ఈ మంత్రిషర్లం గట్టిగా పనిచేస్తున్నారంటే, నేయవచ్చు. వారి motive ను నేను question చేయదలచుకోలేదు. కాని, అటుకువచ్చేటన్నటికి పూజ్యం, ఆని చెప్పక తప్పదు. కనుక, ఈ కాసేపవుముందు గవర్నరుగారి ప్రసంగములో చెప్పినరకంగా, అంతా సమ్మతంగా జరిగిపోతున్నదని సంతృప్తిపడడంలో అర్థంలేదు. మనం చాలా గర్హనమన్యలను ఎదుర్కొంటున్నాము. అందుచేత ఆ సమన్యలను స్పష్టంగా తెలుసుకొని సరియైన కార్యక్రమాలతో పోరాడేసనే విషయం గురించి చెప్పదలచుకొన్నాను. అయితే, ఈ సందర్భంలో, విమర్శకు పూనుకొనేదానికి ముందు, ప్రభుత్వము చేసిన కొన్ని మంచిపనులు—ఈ 5 నెలలలో వారుచేసిన కొన్ని మంచి పనులు—గురించి అభినందించకతప్పదు. భద్రాచలం ఏజన్సీలో ఏ భూస్వామి అయినా పాలేరును పెట్టుకొన్నట్లయితే, అతనికి నెలకు 45 రూపాయలు జీతము ఇవ్వాలని ఒక notification చేశారు. అందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందించక తప్పదు. కాని, ఆ notification ను రద్దుచేసేదాని కొరకు అక్కడ ఉన్నటువంటి భూస్వాములు సందాని వేసుకొని మరల ప్రభుత్వం దగ్గరకు వస్తున్నారని మాకు తెలుసు. ఆ పరిస్థితిలో ప్రభుత్వము ఆ విషయంలో వెనుకకు పోతారో లేక దానిని అమలు జరిపే దానికే పూనుకొంటారో తనివ్వకుండా పూనుచేయవలసి యుంటుంది. ఏమైనప్పటికినీ ఆ విధంగా ప్రభుత్వము notification issue చేసినందుకు చాలా సంతోషిస్తున్నాము. కాని, అదేరకంగా, 20 జిల్లాలలో ఉండే వ్యవసాయ కార్మికులందరికి, పాదేర్లందరికి కూడా చేతబాగుంటుంది. సది ఏళ్లనాటి క్రితం Minimum Wages Act వచ్చింది. సంవత్సరం, సంవత్సరం దానిని Government of India వారు ఎప్పుటికప్పుడు పొరిగిస్తూ వచ్చారు. ఇదివరకు హైదరాబాదు ప్రభుత్వము అక్కడ

నిజమబాదు జిల్లాలో 10 అకరాలు, 12 అకరాలు అని ఏర్పాటుచేసింది. కాని ఆంధ్ర ప్రాంతములో ఒక 14 గ్రామాలలో మాత్రం 0-12.0 రవీన వేతనంగా ఉండాలని ఏర్పాటుచేసింది. అటువంటిప్పుడు, ఆ 10 అకరాలు, 12 అకరాలు కాదు, ఈ రోజు రోజు ఒకటికి 1.8.0 చొప్పున ఇచ్చితిరాలి. Agency ప్రాంతములో ఉన్నటువంటి భూస్వాములు అని ప్రభుత్వం ప్రకటించిందంటే ప్రభుత్వము చాలా ముందుకు పోయిందని చెప్పకతప్పదు. అయితే ఈ 14 గ్రామాలలోనే కాకుండా, ఆంధ్ర దేశంలోని 26 వేల గ్రామాలకు కూడా Minimum Wages Act ను apply చేస్తారా? అంటే, దానికి ఇప్పుడు Central Act రద్దు అయిపోయింది. ఇది వరకు ఏర్పాటుచేసినదానిని revise చేయవచ్చునే గాని కొత్తగా ఇంకొకటి పెట్ట కూడదని ఒక law point తెస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. Agriculture కు సంబంధించి minimum wages నిర్ణయించుటకు పూర్తిగా కాంగ్రెసు సభ్యులతో వేసిన కమిటీ ఉంది. వారు చేసిన రికమండేషన్లు, ఆ రిపోర్టు మా ముందు పెట్టుటలేదు. ఆ రిపోర్టు మీద ప్రభుత్వము ఏమి చర్య తీసు కొన్నదో తెలియదు. ఆ రిపోర్టు ప్రభుత్వమువద్దకు వచ్చిరి నెంటు అవుతోంది. అటువంటి లీగల్ చిక్కులు ఉంటే, అందుకు సెంట్రల్ అక్ట్ లేకపోవచ్చును. వ్యవసాయము State subject గనుక, వ్యవసాయ కార్మికులకు మనం ఒక ప్రత్యేక చట్టం తెచ్చి వారికి minimum wages apply చేయుటకు ఏ విధంగా అటంకం ఉంటుందో నాకు తెలియదు ! ఆ విధంగా చేయాలి. అదే రీతిగా కొన్ని minimum wages గురించి కొంతవరకు ప్రకటించి మైకా కార్మికులకు, ఇంకా అటువంటి ఒకటి రెండు శాఖలకు కూడ, ఈ minimum wages committee చేసిన సిఫార్సుల ననుసరించి ఆమలు జరపాలని ప్రభుత్వం ఆర్డరుపేసింది. అంతవరకు నా అభినందనలు తెలుపుతున్నాను, అదేరకంగా మునిసిపల్ కార్మికులకు కూడ, మిగిలిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగులతో పరిసమానంగా అఖిరి గూర్పుకు 26-1-40 ది యివ్వకపోయినా, దానిని ఇంకా consideration లో పెట్టకుండా, తాత్కాలికంగా రెండవభాగంలో చెప్పిన రీతిగానైనా అక్టోబరు 1 న తేదీనుంచి నిర్ణయించిన మ్యునిసిపల్ వర్కుర్సు అందరికీ వర్తించేయడానికి ప్రభుత్వం notification చేయడం, అది కూడ సంతోషించదగిన విషయం. చేసినంతవరకు సంతోషం. అయితే వారికీకూడ, 26-1-40 స్కేలు అందరికన్న తక్కువ వచ్చేవారికి, ఏ పరిస్థితిలోకూడ, రు. 56/-లకు తక్కువకాకుండా, సంవత్సరానికి రు. 1/- increment ఉండాలనే సూత్రాన్ని వారికి apply చేయాల్సి ఉన్నది.

ప్రొగ్రెస్సివ్ కార్పొరేషన్ లో మేనేజిమెంట్ అనవసరంగా 25 మంది కార్మికులను యూనియన్ కార్మికరైతులను సస్పెండ్ చేసిన కరువాత, వారిని సస్పెండ్

దేయబడు పేనేటిమందుకు అధికారిం లేదని, విక్రమదేవన్ మార్చిని, వారిని అరిగి పెట్టుకోవాలని కార్మిక మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు, నార్కర్స్ యూ.కాని ఆ పేనేటి మెంట్ మిది విత్తించిచ్చి చేర్చించినందుకుకూడా నేను అడిగిందిగ్నాను. అయితే గత 3 ఏండ్లుగా ఎలెక్ట్రిసిటీ కార్మికుల విషయం, డ్రాపేన్ కార్మికుల విషయం ఉన్నది. వీరిలో work-charged అని, నామినల్ మస్తర్ రోడ్లు అనేవారు, లేక ఒక రకం మస్తర్ రోడ్లు అనేవారు ఈ రకంగాకం ఆనేటి సంవత్సరాలనుంచి వస్తులు చేస్తున్నవారున్నారు. ఏవో పేరుపెట్టి వీరిని పర్మినెంట్ చేయకుండా ఉన్నాడు. ఏమిద మైన హికార్కాలు లేకుండా వారినిమస్తర్ 3 ఏండ్లునుంచి ప్రభుత్వము ముందు ఉన్నది. రెండేళ్ళనాడు ప్రభుత్వం వారు కొన్ని వాగ్దానాలు చేశారు. యాన్ నెలలో, కొంతపరకు హనుమంతరావు కమిటీ సిఫార్సు చేసిన స్కేల్లు వర్తింపజేయాలని ఆర్డరు వేశారు. కాని work-charged నామినల్ మస్తర్ రోడ్లులో ఉన్న సుమారు 10, 12 వేలమంది కార్మికులకు ఏమాత్రం ఉపయోగంలేదు. అందుచేత వారు ఒక సంవత్సరం, ముందుచెప్పకుండా సమ్మోచేయవలసిన పరిస్థితి తెచ్చినప్పుడు, 1958 లో సమ్మోచేస్తే, ఆ రోజున రెండునెలలలో వారి సమస్యను పరిష్కారం చేస్తామని వాగ్దానంచేశారు. కాని రెండేండ్లుగా యిప్పటికి ఆలోచిస్తునేఉన్నారు. కొద్దిమందికి మాత్రం హనుమంతరావు కమిటీ సిఫార్సులు, అవి ఎంత అసంరప్తమైనా ఉన్నా, అమలు జరపడానికి పూనుకున్నారు. మిగిలినవికూడా అమలు జరపడానికి పూనుకోవాలని ఆందోళన చేస్తోవినలేదు. అప్పుడు సమ్మోచేయాలని నోటీసు యివ్వడం జరిగింది. ఇటుచంటి essential services లో వీరి నుంచి మిగిలిన కార్మికులకు యిచ్చిన రీతిగా P. W. D. Work shops లో గాని, ఎలెక్ట్రిసిటీ పర్మినెంట్ పర్కార్స్ కుగాని యిచ్చిన రీతిగా యివ్వాలని కోరారు. ఆప్రకారం వారిని శాశ్వతంగా తీసుకోవలెనా, లేదా అనే సంగతి ఇంకా ఆలోచనలో ఉన్నా. వెనువెంటనే ఈస్కేల్లు వారికి వర్తింపజేయాలని, మిగిలినవి సాధ్యమైనంత త్వరలో అమలు జరపాలని కోరుతున్నాను. ఆ విషయాలను P. W. D. మంత్రిగారు, మిగిలిన మంత్రులు ఆలోచిస్తున్నారని అంగీకరిస్తాను. కాని 'ఆలోచిస్తున్నాము' 'త్వరగా చేస్తాము' అనే మాటలు చాలరాలంగా కార్మికులు వింటున్నందువల్ల రెండు నెలలలో చేస్తామన్నది, రెండేండ్లుదాకా ఆలోచిస్తున్నప్పుడు, మల్టీచెజీతే యింకా రెండేండ్లు అవుతుందేమోనని వారు భయపడుతున్నారు. అందుచేత పెంపరగినైనా కొంత యివ్వాలని వారు కోరుతున్నారు. వారి అన్నిహక్కుల గురించి final గా వెంటనే పరిష్కారం చేయలేకపోయినా, పెంపరగినా యివ్వడానికైనా ప్రభుత్వం అంగీకరించి వెంటనే చర్యతీసుకొంటుందని ఆశిస్తున్నాను. ప్రధానంగా గవర్నమెంటు చేసిన కొన్నిమంచి పనులను అభినందించవలసి ఉంటుంది. తరువాత ప్రభుత్వముయొక్క పక్షపాత పై విరికివెళ్లేముందు పోర్టురవాణా విషయాల గురించి, అదేరకంగా రైల్వేస్ గురిందికూడా కొంత చెప్పవలసి ఉంటుంది. రోడ్

ట్రాన్స్‌పోర్టు జాతీయం చేయాలన్నప్పుడు మనమందరం అశించినది ఏమంటే కొంతనంది న్యక్తిగత బస్సులను మానుల క్రింద వ్రేలు, కార్మికులు, పదేబాధలు తగ్గి, ప్రభుత్వానికి కొంత ఆదాయం రావడం, దానితోబాటు ప్రజలకు కార్మికులకు సౌకర్యాలు కలుగుతాయని అనిచాడు. అంతేకాదు, ఇంతకముందు రీ నయాప్రెసరు 4 నయాప్రెసరు, మైలును ఉన్న రేసు రీ నయాప్రెసరుకు పెంచి, ఇంకా సౌకర్యాలు చేస్తామన్నారు. కాని R. T. Corporation అధికారులు తాను ప్రజలకోసం రోడ్డు రవాణా జాతీయం చేసి నడుపుతున్నామనే దృక్పథం ఏమాత్రం లేకుండా, ఏదోప్రజలమీద పెత్తనం వేసి డబ్బు ఎంతవరకు పిసికి, పిండి తీసుకుందామా అనే దృక్పథం తప్పితే “మనది public utility service, మనం ప్రజాశ్రేయస్సు కొరకు ఉన్నాము, ప్రజలకుంచి తీసుకొనిన దానికి, ప్రజలకు ఏమిచేస్తే సౌకర్యంగా ఉంటుంది, చిన్నచిన్న ఇబ్బందులు తొలగించడానికి ఏమి చేయాలి” అనేదోరణితో ప్రవర్తించుటలేదని చెప్పటకు నాకు చాల విచారముగా ఉన్నది. ఉదాహరణకు చెబితాడ, గుంటూరు.—రెండు కేంద్రములున్నవి ; పెద్ద బిల్డింగ్స్ కూడా కడుతున్నారు. కాని ఎండా కాలములో చూచాను, వారరోజులు, రెండు వారాలు చూచాను. మిట్ట మగ్నాహ్లాం అయినప్పటికీ ప్రజలు ఎచ్చి టిక్కెట్స్ కొనుక్కొంటామని వరుసగా నిలబడితే 40 టిక్కెట్స్ అమ్మి ‘ఈ బస్సుకు అయిపోయాయి. రెండవ బస్సు వచ్చేవరకు టిక్కెట్టు అమ్మేదానికి వీలులేదు’ అని చెబుతారు. అయినప్పటికీ ఆ ‘క్యూ’ లో నిలబడకుండా వెళ్లిపోయి మళ్ళీ వద్దామనుకుంటే రెండవబస్సు గాదు, మూడు, నాలుగవబస్సుకు కూడా దొరుకుతాయో చెప్పనని, క్యూలోనుంచి వెళ్లకుండా రెండవబస్సు వచ్చేకాక ఆ ఎండలో అలాగే నిలబడటం జరుగుతోంది. ఇది ఎవరైనా హర్షించగల విషయమేనా అని అడుగుతున్నాను. వరుసగా వారికి టిక్కెట్స్ ఇచ్చేస్తే తరువాత బస్ వచ్చేవరకు నీడలో వెళ్లి కూర్చుంటారు. కాని టిక్కెట్స్ ఎందుకు ఇవ్వూ చేయుటలేదంటే, టిక్కెట్స్ ఇవ్వూ చేసిన తరువాత ఆ టిక్కెట్స్ తీసుకొని ఏ బస్ ఎక్కవరెవో అది ఎక్కకుండా ఇంకొక బస్ ఎక్కితే check up చేయుట కష్టము అని చెబుతున్నారు. Check up చేయుట ఏ రకంగా కష్టము : టిక్కెట్ ఉన్నప్పుడు బస్సులో ఎక్కినివ్వాలి; ఎక్కిన తరువాత కావాలంటే ఆ టిక్కెట్ కాన్సిర్ చేయవచ్చును, చించివేయవచ్చును. దీనివిగురించి నేను వెళ్లి అపీనరుకు గట్టిగా చెబితే, అందరికీ టిక్కెట్స్ అమ్మించడం జరిగింది. కాని అపీనరులేని గుంటూరులో అది కూడా లేదు. ఈ విషయం గురించి నేను రెండు నెలలక్రితం చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ అపీనరుకు వ్రాస్తే ఆయన నాకు యిచ్చిన సమాధానం ఒకటే : “మా బస్సులు నకాలానికి రాలేక పోతున్నాయి, 20 బస్సులు నడపాలనుకుంటే 10 బస్సులు నడుపుతున్నాము, మిగిలిన 20 బస్సులకు స్పేర్ పార్ట్స్ దొరుకుటలేదు” అన్నారు. స్పేర్ పార్ట్స్ లేకుండా బస్సులు ఎట్లాఉన్నవి ? బస్సులు

కానీటన్నాడు, నదిపేటన్నాడు, వాటికి ఇన్ని spare parts అవసరం అనే
అవగా లేకుండా, 4. Road Transport Corporationయొక్క ప్రా
సాధికారి కను దాక్షిణ్యం ఏ ఒకంగా విప్పిపెట్టాడు : అని అడుగుపెట్టాడు.
అంతేకాదు, జాతీయంచేసిన ప్రతిచోట, దొంగలచో విధానించాడు, మద్రాసులో
విధానించాడు, ఎక్కడైనా ఇదే పరిస్థితి Spare parts లేకుండా బస్సులు ఆస్తి
మూలబడుతున్నాయి. తమయొక్క అనమర్తకను పెప్పిస్సుకొనుటకు ఇంకా 10
మంది అనమర్తకలను తెచ్చి ఉదాహరణలుచెబిరే ప్రయోజనం ఏమిటి : అంతేకాదు.
మధ్యన ఉన్నటువంటి స్టేషన్లలో ప్రయాణికులు బస్సు లెక్కపెట్టినట్లు ముందు
టికెట్ లీసుకొంటేగాని బస్సులో ఎక్కటానికి వీలులేదు. అటువంటివన్నీ
ముందుగా టికెట్ ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయాలి. లేకపోతే—బస్సులో వారు ఎక్కిన
తర్వాత టికెట్స్ అమ్మితే వచ్చే నష్టము ఏమిటి : టికెట్ తీసుకోకుండా బస్సు
ఎక్కకూడదనటంనల్ల ఎందరోవది, జనం స్త్రీలు, విద్యలు గుంపులుగా ఒకరి నొకరు
నెట్టుకొనిపోయే పరిస్థితి కలుగుతోంది. అది అపుడేసేదానికొరకు ఆర్డర్స్ సంస్కరణను
మంత్రిగారు ఆన్నారు. అప్పుడే ఉంటారని ఆస్తున్నాను. అంతేకాదు. ప్రయాణి
కులు, స్త్రీలు సామానులు లీసుకొని బస్సు ఎక్కవలసివస్తే, ఆ సామానులు బస్సుపైన
పడవేయటానికి ఇదివరకు బస్సులో క్లీనర్స్ ఉండేవారు. ఆ క్లీనర్స్ మూలలు పైన
వేయడం, ఆపసరమైనచోట మూలలను కిగిందకు వింపటం జరుగుతూ ఉండేది.
ఈ రోజున కార్పొరేషన్ కండక్టర్లపైన ఎక్కువ దాద్యత పెట్టారు. కండక్టర్స్
మూలలు నెత్తిమీద పెట్టుకొని బస్సుపైన వేసుకోవాలి. వారే సాపింజర్స్కు టికెట్స్
ఇవ్వాలి. బస్సు ఓపర్లోర్ అయినదా, లేదా అన్న సంగతికూడ వారే చూసుకోవాలి.
కండక్టర్స్మీద ఇన్ని దాద్యతలు పడేస్తున్నారు. ఇదివరకు బస్సులో యీ వసులు
చేసే క్లీనర్స్ ఇప్పుడు లేకుండా చేసి అనేక ఇబ్బందులు, సమస్యలు, కష్టాలు కల్పి
స్తున్నారు. దీని పర్యవసానం ఏమి అవుతున్నదంటే, కొంతమంది కండక్టర్స్ తమ
వసులలో ఉండి మూలలు పైన వేయలేకపోతున్నప్పుడు స్త్రీలు పైకి ఎక్కి మూలలు
వేసుకోవటం, దించుకోవటం జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా అక్కడ పెద్ద గొడవ
అవుతున్నది. ప్రతి బస్సులో ఒక క్లీనర్ను పెడితే నష్టం ఏమి వచ్చింది : బస్సు
దారి మైలుకు బదు సయాపైనలు చేసినపుడు — మంత్రిగారు ప్రజలకు ఎక్కువ
సౌకర్యాలు, సదుపాయాలు కలుగజేస్తామన్నారు. ఇప్పుడు వారి ఇష్టమే వచ్చినట్లు
నాలుగుమైళ్ళకు ఒకస్టేజ్, ఆరుమైళ్ళకు ఒక స్టేజ్ పెట్టారు. పాపింజర్స్ నాలుగు
మైళ్ళ లోపల ఎక్కడ ఎక్కి ఎక్కడ దిగినా 20 సయాపైనలు మినిమమ్ టికెట్
పెట్టారు తర్వాతి స్టేజ్ వారిఇష్టం వచ్చినట్లు పెట్టారు. ప్రజలకు, ప్రయాణికులకు
అనుకూలంగా ఉండేటట్లు స్టేజ్ ఏర్పాటు చేయలేదు. “ఈ రకంగా స్టేజ్ పెట్టి
సందువల్ల లాభంలేదు; ప్రజలకు ఇబ్బందులు కలిగించేటట్లుగా స్టేజ్ పెట్టినందువల్ల
ప్రయోజనం లేదు” అని కొంతమంది మా పార్టీ ఎం.ఎల్. ఏలు చెప్పి అక్కడి అది

కారితో మాట్లాడితే, ఆ అధికారి చెప్పే సమాధానం ఎట్లా ఉన్నదో చూడండి. ఆ అధికారిని అడిగినవారు శాసనసభ్యులు: ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన ఒక మంత్రివర్గం ఉన్నది; ఈ రోడ్ ట్రాన్స్పోర్ట్ కార్పొరేషన్ అన్నది ప్రజలకు సేవచేసేదాని కోసం, ప్రజలకు ప్రయాణ సౌకర్యాలు కల్పించటంకొరకు ఉన్నది; — అన్న విషయాల ఆ ఆఫీసర్ గుర్తించినట్లులేదు. ఆయన మా ఎం ఎల్. ఎలకు చాల నిర్లక్ష్యముతో కూడిన సమాధానం ఇచ్చారు. ఈ స్టేజెస్ వల్ల ప్రజలకు ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయని చెబితే “సీవు ఎప్పుడైనా విదేశాలకు వెళ్లావా? సీవు అమెరికా వెళ్లావా? ఇంగ్లాండ్ వెళ్లావా? వడమటి యూరప్ కు వెళ్లావా? అక్కడ స్టేజెస్ లేకుండా ఎక్కడైనా ఉన్నాయా?” అని ఆ ఆఫీసర్ ఎం.ఎల్.ఎలను ప్రశ్నించారు. ఈ రకంగా సమాధానం చెప్పేటటువంటి ఉద్యోగి రోడ్ ట్రాన్స్పోర్ట్ కార్పొరేషన్ లో ఉన్నాడు. ఆయన అమెరికాకు వెళ్ళి ఉండవచ్చు. ఇంగ్లాండ్ కు వెళ్ళి ఉండవచ్చు. వడమటి యూరప్ దేశాలకు వెళ్ళి ఉండవచ్చు. ఆయనకు అంత మజాగా ఉంటే, శాశ్వతంగా అక్కడకు వెళ్ళి మకాం వేసుకోమనండి. మన ఇండియాలో, ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన మంత్రివర్గం క్రింద వనిచేస్తూ భారతదేశంలోని మన ప్రజలయొక్క సౌకర్యాల కోసం ఆలోచించకుండా “ఆ దేశంలో ఇట్లా ఉంది; ఈ దేశంలో ఇట్లా ఉంది; ఇక్కడ ఏమైనాసరే, అట్లాగే చేస్తాం” అని ఆ ఆఫీసర్ చెప్పటం చాలా మోరమైన విషయము. ఆ ఆఫీసర్ తన బాధ్యతలను ఏమాత్రం నిర్వహించకుండా చాలా బాధ్యతారహితంగా ప్రవర్తిస్తున్నాడని మాత్రం చెప్పక తప్పదు. నాకు ఆ ఆధికారిపై ప్రత్యేకంగా కోపం లేదు. అసలు — ఆ అధికారిలో ఉన్న భత్వాన్ని, యీ రోడ్ ట్రాన్స్పోర్ట్ కార్పొరేషన్ లో ఉన్న భత్వాన్ని తెలుపుతున్నాను. ఇదివరకు విద్యార్థులకు కనీసెషన్ టికెట్స్ ఉండేవి ఇప్పుడు గవర్నమెంటు ఆ కనీసెషన్ టికెట్స్ తీసిపారేసింది. ఇదివరకు బస్సులు సకాలంలో వచ్చేవి, ఇప్పుడు రావటంలేదు. అందుకు కారణం స్పెర్ పార్టులేవు అని అంటున్నారు. బస్సులు సకాలంలో రావు. ప్రయాణం మానుకొన్నా మాకు అభ్యంతరం లేదు” అనేరకంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. ఎక్కడన్నా బస్సు ఆపాలంటే, అక్కడి బస్సులో డ్రైవ్ లేవు. మైలుకు ఐదు నయాపైసలు చార్జివసూలు చేయాలని నిర్ణయించిన తర్వాత కూడ మీనిమమ్ బస్సుచార్జి 20 నయాపైసలు చొప్పున వసూలు చేయటం సక్రమమైనది కాదు. ఐదు నయాపైసల టికెట్స్, పది నయాపైసల టికెట్స్, 25 నయాపైసల టికెట్స్, నూరు నయాపైసల టికెట్స్ వేసి;— ఏ పాసింజర్ ఎక్కడ దిగినా— అతడు ఎంత దూరం వెళ్లాడో, అంత దూరానికి— అన్ని మైళ్లకు— మైలుకు ఐదు నయాపైసలు చొప్పున అన్ని ఐదు నయాపైసల టికెట్స్ ఇస్తే ఏమీ చిక్కు వస్తుంది? అవిధంగా ఎందుకు చేయకూడదు? కార్పొరేషన్ వారు ప్రజలనుండి వివరీతంగా డబ్బు గుంజాలనే ఉద్దేశ్యం పెట్టుకొని వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు స్టేజెస్ ఏర్పాటుచేయటం తప్పితే ప్రజలకు సౌకర్యం కలిగించే

విషయం ఆలోచించటం లేదు. ప్రజల ఇబ్బందులు తొలగించడానికి ఏమిట్టం చేయటంలేదు, మైలునా బడు నయాపైసలు చార్జీలు సూచించేయబోతామని మంత్రిగారు ఇదివరకు కానన స్థానం చెబుతూ ప్రజలకు అన్నీనుదుసాయాని కలిగేకీటిగా యీ ట్రాన్స్‌పోర్ట్ ఏర్పాటుచేస్తామని అన్నారు. ప్రయాణీకుల సౌఖ్య విషయంగా ఉంటున్నది. కాని వారికి సరిపోయినట్లు బస్సులు వేయటంలేదు. పెన్షన్ల సీఎనురే ప్రయాణీకులు ఎక్కువగా ఉంటారు. అటువంటి ప్రత్యేక సందర్భాలలో సర్కూర్ల బస్సులు ఎందుకు వేయకూడదు? ఎక్కడో ట్రిప్పలు ఎందుకు వేయకూడదు? ప్రజల అవసరాలు ఏమాత్రం దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా కేవలం బుర్రాకర్లతో చుక్కలంతో చించేసేటటువంటి ఉద్యోగస్తులు ఉన్నంతరాలం, వారికిద ముఖ్యపక్షం గడ్డచర్మలు తీసుకొని “మీరు ఇక్కడ ఉన్నది ప్రజలకు సేవచేయటం కొరకనిగాని-ప్రజలమీద పెత్తనం చేసేదానికొరకు కాదు” అని చెప్పవంతకాలము యీ విషయం జరుగుతూనే ఉంటుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం యీ విషయంలో వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలి. స్టేషన్ పేరుపెట్టి మైలుకు బడు నయాపైసలు చార్జీ అన్నది తీసిపారేసి, స్టేషన్‌లో, ఒక మైలు ఎక్కువ పోయినప్పటికీ కూడ అరు అధాలు వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ పద్ధతిలేకుండా చర్యలు తీసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను.

రైల్వే అనంగతి తీసుకొంటే నిన్ను చెబున్నట్టి వ్యతికలలో తిరిగి పాత టైమ్‌పే బుల్ ప్రకారంగా పాత రైళ్లు అన్నీ నడవటానికి నిర్ణయం తీసుకొంటున్నట్లు వార్త వడింది. అది ఎంతవరకు నిజమో చెప్పలేము. ఏవీయల్‌నుంచి కొన్నిరైళ్లు రద్దు చేసి, కొత్త టైమ్‌టేబిల్ ప్రకారంగా కొత్త రైళ్లు నడవటంవల్ల ఆంధ్రదేశంలోని ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కేంద్రప్రభుత్వంగాని, రైల్వేజోనల్ అధారిటీగాని ఆంధ్రదేశంలో రైళ్ల పాకర్కాయగురించి ఏమాత్రం శ్రద్ధతీసుకొని ఉండలేదు. మూడు నెలలబట్టి ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు, కష్టాలు పడుతున్నారు. మనము మార్చినెలలో యీ కాననస్థలో పూర్తి పాసింజర్స్ రద్దుచేయటంవల్ల, ఇతర పాసింజర్స్ రద్దుచేయటంవల్ల, ఆంధ్రదేశంలో చాలా చిక్కునస్తుందని, ప్రజలు బాధపడతారని చెప్పాము. మంత్రిగారు వెనువెంటనే జోక్యం చేసుకొని కేంద్రప్రభుత్వానికి వ్యాస్తామని, ప్రజలకు ఇబ్బందిలేని రీతిగానే ట్రియిన్ నడిచేటట్లు చూస్తామని అనాడు చెప్పారు. వారు కేంద్రప్రభుత్వానికి వ్యాపిఉండవచ్చును. కాని ఆ ట్రియిన్స్ రద్దుచేయటం జరిగింది. ప్రజలు అవస్థ పడటం జరుగుతోంది. ఈ రైల్వేల రాకపోకల వ్యవహారంచూస్తే—కేంద్రప్రభుత్వానికి ఆంధ్రదేశం అన్నది భారతదేశంలో ఒక భాగంగా ఉన్నట్లు; ఆంధ్రదేశంలో ప్రజలు ఉన్నట్లు కనుబడటం లేదేమోనని అనిపిస్తున్నది. మద్రాసునుండి ఢిల్లీపోయేవారి సంగతి, మద్రాసునుండి కలకత్తా పోయేవారిసంగతి, మద్రాసునుండి బొంబాయి పోయేవారి సంగతి గురించిమాత్రమే రైల్వే అధారిటీస్ ఆలోచిస్తున్నారు. తప్పితే, ఆంధ్ర

దేశంలో ఉన్న ప్రజల సంగతి ఆలోచించటంలేదు. “ఇక్కడ ఆంధ్రదేశం ఉన్నది; ఇక్కడ ఆంధ్రప్రజలు ఉన్నారు; ఇక్కడ ఒక ప్రభుత్వము ఉన్నది;” అన్న దృష్టి కేంద్రప్రభుత్వానికి, రైల్వే అధికారులకు లేకుండా, వాళ్ల ఇష్టంవచ్చినట్లు రైళ్లు, గూడ్సుబండ్లు నడుపుతున్నారు. ఆంధ్రదేశంలోని ప్రజల అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని బండ్లు నడపటంలేదు. ఇంతకన్నా మోరమైన ... (ఏమనాలో నాకు తెలియటంలేదు; గట్టిపదాలు ఉపయోగిస్తే కొందరికి కోపంవస్తుంది;) విషయం మరొకటి ఉండదు. ఇంతకన్నా నిర్లక్ష్యభావం ఇంక ఏ ప్రభుత్వానికి ఉండదు. ఇదే ఇంకే ప్రభుత్వమైనా, ఏదేశంలో అయినా చేస్తే వెంటనే ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకమైన పెద్ద తిరుగుబాటు వచ్చిఉండేది. పాస్టెట్రీయిన్స్ వేళామనిచెప్పి, అనేక పాసింజర్ ట్రీయిన్స్ను కేన్సిల్ చేస్తున్నారు. హైదరాబాదునుండి ఢిల్లీ సోయేవారి కొరకు, మద్రాసునుండి హైదరాబాదు వచ్చేవారి కొరకేనా రైళ్లు నడిపేది? ఉదయం నుండి సాయంత్రం దాకా పాసింజర్ ట్రీయిన్స్ లేకపోతే ఊరికే స్టేషన్స్ కట్టి లాభం ఏమిటి? స్టేషన్స్ ఎందుకు కడుతున్నారు? సిగ్నల్స్ ఇచ్చి ట్రీయిన్స్ ఆగకుండా నడపటానికా? ఆంధ్రదేశప్రజల ఇబ్బందులను గమనించకుండా, వాళ్ల ఇష్టంవచ్చినట్లు రైళ్లు నడుపుతున్నారు. ఇక్కడి ప్రజల సౌకర్యాలగురించి ఆలోచించకుండా రైల్వే ట్రైంజేబుల్స్ వేస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితిని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. తర్క్లాస్ పాసింజర్స్ సీట్స్ రిజర్వు చేయించుకోవాలంటే మద్రాసుకు వ్యాసుకోవాలి. ట్రీయిన్స్ ప్లార్టింగ్ స్టేషన్సుకు వ్యాసుకోవాలి. మధ్య మధ్యన ఉన్న ముఖ్యమైన రైలుస్టేషన్స్లో సీట్స్ రిజర్వు చేయించుకోవటమనే పద్ధతి ఉండాలి. టెజవాడకు ఇన్ని సీట్స్, తెనాలికి ఇన్ని సీట్స్ అని ముఖ్యమైన స్టేషన్సుకు ఎందుకు కొన్ని సీట్స్ రిజర్వు చేయించుకొనే అవకాశం కలుగజేయకూడదు? అని అడుగుతున్నాను. ఇటువంటి అవరతవకలు అనేకం జరుగుతున్నవి. మన మంత్రివర్గం ఢిల్లీ ప్రభుత్వానికి “అయ్యో—ఆంధ్రదేశం భారతదేశంలో ఒక భాగంగా ఉంది;” అని చెప్పాలి. వారు వినకపోతే వినేటట్లు చేయాలి. ఆంధ్రదేశం భారతదేశంలో ఒక భాగం; ఆంధ్రదేశంలోనుండి అనేక కీలక రైలు మార్గాలు వెళ్లవలసిఉంది; అక్కడ ఆంధ్రప్రజలు ఉన్నారు; అన్నది మీరు మరచిపోయి ఇదే పద్ధతి ప్రకారంచేస్తే మీ రైళ్లు ఏ మాత్రంకూడ నరవవు—అనే సంగతి వారికి గుర్తు చెయ్యటము మంచిది. వారు యీ పద్ధతి వెంటనే మార్చుకొనే టట్లు—వారికి ఆ విధంగా గుర్తుచెయ్యటము మంచిది.

ఇదివరకు స్వాతంత్ర్యం రాకముందు ఒక్క సీరంపూడి శ్రీహరిరావు రైళ్ళను నానా భీషత్తుంచేశాడు. ఆంధ్రప్రజలకు అనుకూలం లేకుండా అనవశ్యపైవి కలిగించి ఆంధ్ర దేశంమీదుగా రైళ్ళను నడవగలం అనుకుంటే ఢిల్లీ ప్రభుత్వం వారి అమా

యరమైన స్థితిలో ఉన్నదని తెలియజేస్తున్నాను. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలో పెట్రో
కారు, వెయ్యిమందిని కైయలో పెడతాడు. వెయ్యిమందిని కైయలో పెట్టినంత
మాత్రాని పైకప్పు నడుస్తాయా? ఆ సంగతి నాకు జ్ఞాపకం పెట్టుకుని అంబ్రోవలకు
సంబంధించినటువంటి విషయాలలో కొంచెం జాగ్రత్తగా ప్రవహించకపోతే అ
తరువాత వచ్చే కార్యాలకు అంతా వ్యాజ్యకావచ్చు. తప్పితే యిదిలా కమ్యూనిస్టులు
చేశారు యింతకంటే చేశారు అని చెప్పకుంటే బాధంలేదు. తరువాత కమ్యూనిస్టు
లేకుండా అంగీకరించిన విషయాలు కొన్ని ఉన్నవి. కొంచెం గట్టిగా చెప్పకపోతే
శ్రీ పృథుత్వం వినదు కాబట్టి యంతగా చెప్పవలసినవైనవి. పరిణామము
అవేకము. కోపం ఎంత ఉన్నదో అందులో నూరసెంతు కూడ నేను చెప్పి
నానిలో పృథుత్వనించలేదనే సంగతి మంత్రీగారు అంగీకరిస్తారనుకుంటాను.

మన పృథుత్వానికి సంబంధించిన విషయాలునువదలముందు పెడతాను. పక్ష
పాత వైఖరి. పృథుత్వం పృథుత్వాలకు వ్యతిరేకంగాచేస్తూ ఉన్నది. అనేది పృథా
సంగా నేను మీ దృష్టికి తీసుకురావలసిఉన్నది. ఆ విధంగా అన్ని రంగాలలో కూడా
పక్షపాత వైఖరి చూపుతూఉన్నది. మొట్టమొదటగా సహకార రంగం తీసుకుందాము.
ఇమ్మం జిల్లాలో డిప్యూటీ లో-ఆఫ్-రేజిస్ట్రార్ సెంట్రల్ బ్యాంకును సూపర్ సీడ్ చేయడం
జరిగింది. మీ నెల 16వ తారీఖున సూపర్ సీడ్ చేశారు. మార్చి నెలలోనే దీనిని
సూపర్ సీడ్ చేస్తారనే వదంతులుఉన్నాయి. జాయింట్ రిజిస్ట్రార్ అక్కడికి వెళ్లి
విచారణ చేయడం, దీనిని ఎందుకు రద్దు చేయవలసి వచ్చినదో తారతమ్య చూపించే
దానికి వెతికి వెతికి రిపోర్టు వ్రాసేదానికోసం పూనుకుంటున్న విషయాన్ని మాకు
తెలుసు. ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరకు వెళ్లి నేను మాట్లాడాను. "అయ్యో, ఇది
న్యాయంకాదు. 26 జిల్లాలలో జిల్లా సెంట్రల్ బ్యాంక్స్ ఉంటే యిది ఒక్కటే
స్వతంత్రాలు కమ్యూనిస్టులు కలిసి పనిచేసేటటువంటి బ్యాంకు. ఏదైనా చిన్న చిన్న
లోపాలు ఉంటే ఆ లోపాలు నోటీసుకు తీసుకురండి. దిద్దుకోకపోతే పరస్పరంగా
అదే చేస్తున్నట్లయితే సూపర్ సీడ్ చేయడంలో అర్థం ఉన్నది. అంతేగాని జిల్లా
కాంగ్రెసు నాయకులవచ్చి కమ్యూనిస్టులకు యిందులో స్థానంఉన్నది. వాళ్ళకు స్థానం
లేకుండా చేసే దానికి మా చేత కావడంలేదు. మీరు అధికారంలో ఉన్నారు. మీకు
అధికారం ఉన్నది. అని మంత్రీవర్గ స్థాయిలో, ప్రభుత్వ స్థాయిలో యిది ఒక కార
ణంగా చూపించి రద్దు చేయమని చెప్పడం న్యాయంకాదు. ఇది పక్షపాత వైఖరికి
నిదర్శనంగా ఉంటుంది. యిది మంచిదికాదు," అని నేను చెబుతే వాటిని తప్పకుండా
విచారణ చేయిస్తాను అని చెప్పారు. ఈ విధంగా చిన్న చిన్న లోపాలను దృష్టిలో
పెట్టుకుని సూపర్ సీడ్ చేయడం మొదలు పెడితే తెలంగాణలో మాత్రము ఏ ఒక్కటి
ఉండదు. అందరిలో కూడ దాదాపు అదే పరిస్థితి వస్తుంది. చిన్న చిన్న లోపాలు

ఉంటే అవి వాళ్ళకు చూపించాలి, దిద్దుకోకపోతే అప్పుడు చర్య తీసుకోవాలి లేక పోతే లేదు అని కూడ చెప్పారు. సహకార శాఖకు బాధ్యత ఎపించే శ్రీ రఘువారి చంద్ర మూలిగారితో కూడ మాట్లాడాను. “ఇట్లా అనుకుంటున్నారు. మీరు ప్రత్యేకంగా జోక్యం తీసుకుంటున్నారని కూడ మాకు అనుమానంగా ఉన్నది. ఇది న్యాయంకాదు.” అని చెబితే వారు చెప్పినది ఒక్కటే మాట, “నేను మంత్రిగా ఉన్నంతకాలం ఒక పార్టీని దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రతిపక్షాలకు అన్యాయం చేసే దానికి తయారు కావడం లేదు. నేను మంత్రి వదలి తీసుకునే లోపలనే ఒక పైలు ఉన్నది. ఆ బ్యాంకుమీద కంప్లైంట్లు ఉన్నాయి. ఆ పైలు కొన్ని నెలలనుంచి ఉన్నది. దానిని గురించి విచారించి డిస్ పోజ్ చేయాలి. ఈ రకంగా పెండింగ్ లో పెట్టుకోవడం మంచిది కాదు. ఏదో ఒకటి చేయాలి. కాబట్టి విచారణచేసి ఏవైన కారణాలు ఉండి సూపర్ సీడ్ చేయాలని మా డిపార్టుమెంటు షీర్ అయితే సంజాయిషీ చూపించమని ఖమ్మం జిల్లా కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంక్ డైరెక్టర్స్ దగ్గర నుంచి సంజాయిషీ తీసుకున్న తరువాత రెం గింటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని చేస్తాను. ఆ సంజాయిషీ వచ్చిన తరువాత మిమ్మల్ని నేను పిలుస్తాను. మీకు యింకో పర్యాయం అవకాశం యిస్తాను, మీ సంజాయిషీని, మేము పెట్టిన చార్జీలు చూడండి. తరువాత మీరు చెప్పాల్సింది ఏదైనా ఉంటే చెప్పండి. సూపర్ సీడ్ చేయడం న్యాయంకాదని మీరు వస్తు కన్ విన్స్ చేస్తే అట్లా చేస్తాను. మీరు ఎన్నిచెప్పినా నా దృష్టిలో దీనిని సూపర్ సీడ్ చేయాల్సిందే అనుకుంటే సూపర్ సీడ్ చేయడానికి నాకు అధికారం ఉన్నది,” అని చెప్పారు. మేము కోరింది కూడ అదే. మంత్రులు మీరు ఏమైన చేయవచ్చు. శాసన సభ్యులుగా మేము చేయగలిగింది రిప్రజెంటే చేయడం ఒక్కటే. మీరు వినేటట్లయితే అన్ని విషయాలు యివ్వకు చెప్పతాను. లేదా ప్రభుత్వం పెట్టిన చార్జీలు, జవాబులు వచ్చిన తరువాత మాట్లాడు దాము అంటే నాకు అభ్యంతరము లేదు అని చెప్పాను. వారు ఆ విధంగానే వాగ్దానంచేశారు. కాని జరిగింది ఏమిటి? ఏప్రిల్ నెలలో సంజాయిషీ కోరారు. బ్యాంక్ డైరెక్టర్స్ సంజాయిషీ వంపించారు. నాకు అత్యంత ఆవనరమైన వసులు ఉండి నేను వెళుతూ వెళుతూ మే నెల అంతా నాకు ఈ రకంగా కార్యక్రమాలు ఉన్నాయి. మీరు వాగ్దానంచేశారు, జూన్ రెండవ తారీఖుకు నేను వస్తాను. తొందర పడి నాకు అవకాశం యివ్వకుండా రద్దుచేయకండి అని నేను వారికి జాబువ్రాశాను. దానికి నాకు యింతవరకు ఆ మంత్రిగారి దగ్గరనుంచి సమాధానం రాలేదు. ఏక్ మినిష్టర్ గారికి కూడ జ్ఞాపకం చేశాను. “మితో యిదివరకు మాట్లాడాను, సూపర్ సీడ్ చేయడానికి నోటీసు యిచ్చారు, సంజాయిషీ వస్తున్నది. సహకార మంత్రిగారు నాకు ఈ రకంగా అవకాశం యిస్తాము అని చెప్పిఉన్నారు. ఈ నెలలో జాలు నాకు యితర కార్యక్రమాలు ఉన్నాయి. వాటిని వాయిదా చేసుకొని రావడానికి సాధ్యం కాదు. కొంత ఆలస్యం అయినా జూన్ రెండవ తారీఖు వరకు

అగి నాకు అంతాం యిచ్చిన విరువాత మీరు ఏదైన చేశారేమి. అది ముఖ్యమంత్రికాకి తాద వాగ్దాను. వారు వెంటనే దయచేసి మీ నాకు చేరించి. ఈ విషయాన్ని గురించి తాగ్గిర్తగా ఆలోచన చేస్తున్నాం" అని సమాధానం వాగ్దారు సంజాయిషీ వచ్చిన అదివాత మీలో నూర్జాడకాను అని చెప్పిన మంత్రి గారిమీద మంత్రిపర్లిం ఒత్తికి వచ్చిందో. లేక తాగ్గిర్త మంత్రి అయినమీద ఒత్తికి తీసుకుచ్చాలో ఆ విషయాలు నాకు తెలియవు. మే 18 వ తారీఖన దైలులో పర్లియాడం చేస్తూ పత్రికటూస్తే ఈ వ్యాంబును సూపర్వైజర్ చేకారని వానిలో ఉన్నది. ఈ రకంగా ఒక మంత్రిగారు చేస్తే అది గానననకటగాని కాననకట్టులకు గాని, కనీసం, ఆ మంత్రిపర్లింకిగాని నీ రీతిగా గోరవనీయమో ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. మే 18 వ తారీఖన సూపర్వైజర్ చేకారు. జూన్ రెండవతారీఖన నేను వస్తానన్నాను. అంతగా అవసరం అయితే ఈ రోవం ఒక్కమాట వాగ్దారు పచ్చు. జూన్ రెండవతేదీకరకు అగే, దానికి వీలులేదు. మే నెలలో పరానా తారీఖన వచ్చి మమ్మల్ని కలుసుకోండి. లేకపోతే మా వర్గ మేము తీసుకుంటామని వాగ్దాస్తే యితర పనులు మానుకుని అయినా వెళ్లి ఉండేవాడివి. లేకపోతే మీ పని మీరు చేసు కోండి అని అయినా వాగ్దాసేవాడివి. మంత్రిగారు ఒక్కజాబుకూడ వాగ్దాయకుండా. మే ఒకటవ తారీఖన జ్ఞాపకంచేస్తూ వాగ్దాసిన తరువాత కూడ మే 18 వ తారీఖన సూపర్వైజర్ చేసినట్లు పత్రికలలో వదుపుకునే స్థితి కానన సమ్యులభి పచ్చినది అంటే దీనిని పక్షపాతవైఖరి అనాలా లేక పర్లిత్వము తన పార్టీని నిలదెట్టు గోవడం కోసం పార్టీసభ్యులు ఏమిచెబుతే అదిచేసే దానికి పర్లిత్వము తయారు అవుతున్నది తప్పితే న్యాయాన్యాయాలు ఏమాత్రం ఉన్నవో నిదారించే దానికోసం ప్రితి వక్ష సమ్యులకు ఒక్క అవకాశం కూడ యువ్వకుండా చేసేదోరడం కనబడుతున్నదా అని నేను అడుగుతున్నాను. నేను గవర్నమెంటు పెట్టినచార్జీలు వదివాను. సంజాయిషీకూడ వదివాను. వారుచెప్పిన పర్లివానమైన కారణం ఒక్కటే. ఎన్నికలు జరిగేటప్పుడు 64 మంది పర్లివక్షులకు తగిన కేర్లివ్వియల్లు లేవని వారిని రానివ్వలేదు. ఆరకంగా తమ మెజారిటీని తీసుకుని చేకారనేది ఒక చార్జీ. తక్కినవి చిన్నవిన్నవి. ఆ బ్యాంకికి యంత యిచ్చారు ఈ బ్యాంకికి యంత యిచ్చారు మొదలైనవి. ఎన్నికలు జరిగేటప్పుడు కలెక్టరు, జాయింటు రిజిస్ట్రార్లు అక్కడే ఉన్నారు. అన్నిటికీ ఆమోదిస్తూ ఆ రోజు కూర్పుని పంపిత్వరంపర్ల అయి పోయిన తరువాత యిప్పుడు ఏదో ఎన్నికలలో రోపంజరిగింది అని చెప్పుతున్నారు. ఎన్నికలు జరిగేటప్పుడే గవర్నమెంటు జాయింటు రిజిస్ట్రార్లను అక్కడికి పంపించింది. ఎన్నికలలో గొడవ ఉరుగుతున్నదని మాకు కంప్లెయిట్లు వచ్చాయి. సర్గి మంగా జరగడంలేదు. అదికారంలో ఉన్న మూలా ప్రతిపక్షం రానియకుండా చేస్తూ

న్నది. ఎన్నికలు అవుచేయమని ఇన్స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చి పంపుతే ఆయన అవటికి వెళ్లి స్వయంగాచూచి జోక్యం కలుగ చేసుకోవలసిన అవసరంలేదు అనిచెప్పిన జాయింటు రిజిస్ట్రార్లు సంవత్సరం పోయిన తరువాత అదే ఒక మెయిన్ క్లాజ్ కింద వ్రాసినాడు అంటే అలాంటి జాయింటు రిజిస్ట్రార్లు ఉన్నందువల్ల ప్రభుత్వానికి ఏమైన ఉపయోగమా, లేక ప్రజలకు ఏమైన ఉపయోగమా అని అడుగుతున్నాను. ఎన్నికల సమయంలో రద్దుచేయాలన్న సమయంలో రద్దుచేయకుండా సక్రమంగా జరుగుతున్నాయని అంగీకరించి సంవత్సరంన్నర అయిన తరువాత రద్దుచేయడం అంటే ఆ ఉద్యోగస్థుని నిజాయితీ ఏమిటి? లేకపోతే మంత్రిషర్గం మేము చెప్పినట్లు చేస్తే చెయ్యి లేకపోతే నిన్ను ఉద్యోగంలోనుంచి తొలగిస్తామని బెదరించి ఆయనా బెదరించి ఉండవచ్చును. జాయింట్ రిజిస్ట్రార్ ను తొలగించడం గవర్నమెంటుకు తేలికైనవనే కదా: ఈ కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు గురించి నేను యితగా చెప్పటానికి కారణమేమంటే, మంత్రిగారు మాకు ఒక మాటచెప్పారు. దానిని బుట్టదాఖలు చేశారు. అవతలకువచ్చి సమాధానమేమైనా చెప్పవచ్చుననుకోండి. అంతేగా. ఖమ్మం జిల్లాకు సంబంధించి నేను రెండు మూడు ఉదాహరణలు చెప్పగలను. ఖమ్మం మునిసిపాలిటీ ప్రభుత్వం చేతిలో వుంది. నామినేటెడ్ సభ్యులను పెట్టుకున్నారు. వారిసహాయంతో అధ్యక్షునిమీద నోకాన్సిడెన్సు మోషన్ తీసుకొచ్చి అతనిని తీసిపారేశారు. అది డెమోక్రసీయేనా? నిష్పక్ష వైఖరి అవలంబించబడుతున్నదా? ఆ అధ్యక్షుడు న్యాయంగానే తన విధిని నిర్వహిస్తున్నాడు. అటువంటిప్పుడు ఎందుకు అతనిపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం తీసుకురావలసివచ్చింది? ఎన్నుకున్న వారికి అతనిపై విశ్వాసం లేకపోతే వారు విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం తీసుకొని రావడంలో ఆర్థం వుంటుంది. అంతకు ముందువున్న ముగ్గురు సభ్యులను ట్రాన్స్ ఫర్ చేసి కొత్తవాళ్లను తీసుకొచ్చి వారిచేత విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం పెట్టింది దానిని అమలు చేశారు. ఆ విధంగా ఖమ్మం మునిసిపాలిటీని రద్దుచేశారు. అధికారంలో వున్నారగనుక ఏరూల్సులేకుండా నామినేటెడ్ సభ్యులతో ఆవిధంగా రద్దుచేశారు. ఇంక జిల్లాపరిషత్తులో చేసింది ఏమిటి? కొన్ని పంచాయితీ వమితులు కమ్యూనిస్టుల చేతిలోనికి వచ్చి నవి. కొన్ని స్వతంతుగ్రిం చేతిలోనికి వచ్చినవి. కొన్ని కాంగ్రెసు చేతిలోనికివచ్చినవి. ఒక జిల్లాలో ఆ జిల్లాకు సంబంధంలేని వారు రావటం అన్యాయం అనిచర్చిస్తూ వుంటే 'అట్లా'కాదు. ఏజిల్లాలో పుట్టినవారు ఆ జిల్లాలోనే పనిచేస్తారు. అంతేగాని, యిష్టంపచ్చిన వారిని ఆయా జిల్లాలకు పంపి అధికారం స్వీకరించే ఉద్దేశం మాకు లేదు' అన్నారు. కాని ఆవరణలో జరిగిన దేమిటో అందరకూ తెలుసు. ఖమ్మం జిల్లాలో ఆ జిల్లాకు సంబంధం లేని యం. ఎల్. పి. లను, యం. పి. లను వేసి మెజారిటీ సంపాదించుకున్నారు. ఆ విషయం అందరికీ తెలిసినదే. మునిసిపాలిటీని రద్దుచేశారు. జిల్లా పరిషత్తు తమ చేతిలో వుంచుకున్నారు. పెంట్రీల్ బ్యాంకు

దైరెక్టు వారిచేతిలో పున్నాడు. 'సుపరసిడ్ చేయిస్తా' అన్నాడు. అలాగే చేయించాడు. ఇలా చేస్తున్నప్పుడు మంత్రివర్గం నిష్పక్షపాతంగా స్వచ్ఛమైనట్లున్న పని ఎల్లాచేస్తుంది? పార్టీని బలపరచుకోవచ్చును. ఇటువంటి పద్ధతులద్వారాదా? అటువంటిప్పుడు యిది పర్యవ్యాసమవుతుంది కాదు. 'మేము కాంగ్రెస్ వారిచే నమే పున్నాం, మా వాళ్లు మంచిగాని, చెడుగాని ఏమిచేసినా మేం చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం' అనేది ప్రభుత్వ విధానమైతే—చెప్పండి. తరువాత, ప్రజలకు దానిపై చెప్పుకోవలసి వస్తుంది. ఇక్కడకు ఎస్తున్నప్పుడు, యింతచుముందే టిమ్మం జిల్లాకు సంబంధించి చురొక విషయం విన్నాను. మరలిపోడు అనే గ్రామంలో గ్రామస్థులందా కలసి 10, 12 సంవత్సరాలుగా ఒక స్కూలును ఏర్పాటుచేసుకొనికి తరువాత మిడిల్ స్కూలుగా మార్చుకున్నారు. ఎవ్వసంవత్సరం అక్కడ స్కూల్ ఫైనల్ కూడ ఏర్పాటువుతుంది. ఆ రకంగా, గ్రామస్థులందా సుమారు 25, 30 వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఏర్పాటుచేసుకున్న ఆ స్కూలును యిప్పుడు జిల్లా పరిషత్తు వచ్చి ఏమి చేస్తున్నదంటే, మరలిపోడులోనున్న ఆ హైస్కూలును గోనపాడుకు మార్చడానికి ప్రభుత్వం వద్ద పర్మిషన్ తీసుకుంటున్నదట. చురి, ప్రభుత్వం దీని, ఎలాపర్మిషన్ యిస్తుందో ఆ లెగిస్లేషన్ పాయింట్ నాకు తెలియదు. ఆ విధంగా మార్చడానికి అర్హులు జారీచేయరు. ఇది ఎల్లా సాధ్యం అవుతుంది? మదిరకు దగ్గరగా, అరు మైళ్లలో యీ మరలిపోడు వుంది. మదిరలో ఎలాగూ హైస్కూలు వుందిగనుక మల్లి యిక్కడ ఎందుకు అనేది వాదన. లేనిదిగ్గర ఇంకొక స్కూలుపెట్టుండి. ఎవరు కొదంటారు? గ్రామస్థులందా కలసిచేసిన 10, 12 సంవత్సరాల కృషిని జిల్లాపరిషత్తు వచ్చి యీ విధంగా చేస్తున్నది. జిల్లా పరిషత్తు నాయకులుగాని, జిల్లా కాంగ్రెసు నాయకులుగాని ఎందుకీవిధమైన ఆలోచన చేశారో నాకు అర్థంకావడం లేదు. దీనిని బట్టి మన పరిపాలన ఏదశకు దిగజారిందో అర్థం చేసుకోవలసిందిగా తమను కోరుతున్నాను.

తరువాత, నల్గొండ జిల్లావుంది. అదికూడా కమ్యూనిస్టుల చేతిలోనికి వెళ్లే అవకాశం వుందికాబట్టి కొంతమంది యం.ఎల్.సి., యం.పి.,లనుతీసుకొచ్చి(ఆ జిల్లాకు సంబంధం లేనివారిని) మెజారిటీ సంపాదించుకున్నారు. పోనివ్వండి. ఒక జిల్లా మా మాచేతిలో ఉన్నంత మాత్రాన మేమేదో ప్రజలకు మనకార్యం చేసేస్తామని మేము అనుకొనడంలేదు. కాని, యిటువంటి చిన్నచిన్న విషయాలలో కూడ ప్రభుత్వం ఎందుకు జోక్యం కలుగజేసుకుంటున్నది? అనేదే నా పాయింటు. ఇప్పుడు నల్గొండ పంచాయితీ సమితి ఎన్నికలు జరుగబోతున్నవి. మొదట అయిదు రోజులు నోటీసు యివ్వవలసినది నాలుగురోజుల నోటీసేయిస్తారు. అక్కడి ఉద్యోగులకు అయిదు రోజుల నోటీసు యివ్వవలయుననే విషయం తెలియదా? ఎందువలన నాలుగురోజుల నోటీసు యివ్వడం జరిగింది? దానిని అవకాశంగా తీసుకుని ఎన్నికలను పోస్టుపోస్ట్

చేయమని కాంగ్రెసు సభ్యులుపచ్చి మంత్రిపర్గాన్ని ఆపిగే ఆ విధంగా పోస్టుపోస్ట్ చేశారు. మళ్ళీ 25 తారీఖులోపల ఎన్నికలను ఏర్పాటుచేస్తామన్నారు. తరువాత, డిస్ట్రిక్టు మునసిఫ్ కోర్టుకు వెళ్ళి ఆ ఎన్నికలు చెల్లవు అని ఏదోచెప్పారు. నేను అడిగేది ఒకే విషయం. 'కోర్టుచేసినదానికి మేమేమిచేస్తాం' అని ముఖ్యమంత్రిగారు అనవచ్చు. కోర్టుకు అధికారం వుంది, దానిని కాదనడంకాదు. పీపుల్స్ రివ్రజెం పేషన్ ఆక్టు ప్రకారం ఎన్నికలు జరుగుతున్నప్పుడు ఎన్నికలు ఆనలు అవుచేయవలసిన అవసరమేమివచ్చింది? బిల్లులో లోపాలేమైనా వుంటే చర్చించి, ముందుముందు అటువంటివి జరుగకుండా చేసుకోవచ్చునుగదా? ఆ విధంగా ఎన్నికలను అపుజేయడంలో ప్రభుత్వం యొక్క బాధ్యత ఏమీలేదనడం మాత్రం సరిగదు. ఆనలు ప్రభుత్వం జోక్యం కలుగజేసుకొని ఎందుకు వాయిదా వేయాలి? అదీ నా పాయింటు.

ఇంకో ఉదాహరణకూడ యీ సందర్భములో చెబుతాను. భువనగిరి మునిసి పాలిటీలో 1952 నుంచి 57 దాకా కాంగ్రెసువాదులే - యీ నామినేషన్ సభ్యులే - మెజారిటీకలిగి అధ్యక్షులుగా వుంటువచ్చారు. తరువాత, 1958 మునిసిపల్ చట్టం ప్రకారం విశ్వానరాహిత్య తీర్మానం పెట్టడం జరిగింది. కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు ఓడిపోవడం జరిగింది. కమ్యూనిస్టుపార్టీతో కలిసిమెలసివున్న ఒక "సానుభూతిపరుడు" అధ్యక్షుడు అయ్యాడు. అయితే, నెస్టెంబరులో కొన్ని యిర్రెగ్యులారిటీస్ వున్నాయి, ఎందుకు సూపర్ సీడ్ చేయగూడదు? అని ఆర్డరు జారీచేశారు. ఇర్రెగ్యులారిటీస్ ఏమిటోకూడ చెబుతాను. ఒకటి, రెండు మునిసిపల్ స్థలాలలో (కొంతమంది 'కాదు' అంటున్నారు, మునిసిపాలిటీ మాత్రం నాదే అంటున్నది అనుకోండి) ప్రజలకు యిబ్బందిలేకుండా వున్నచోట్ల మెట్లువేసుకోదానికో ఆరుగు వేసుకోదానికో యింత యిస్తాము అని మునిసిపాలిటీని కోరారు. (వారుకూడ కమ్యూనిస్టులు కాదు, కాంగ్రెసువారే) ఇటువంటి ఇన్ సిడెంట్లు మూడు చూపించి, అవి మునిసిపల్ కమిటీచేత ముందుగా తీర్మానం చేయించి, ఆ 350 రూ. లో, ఎంతో రికార్డులో పెట్టి ఆ పని సాగివిచ్చినారు ఆ రెండు మాత్రం మామూలు రికార్డులో వ్రాశారు గానిరెగ్యులర్ చిట్టాలో వ్రాయలేదు. అది మిస్ ఎప్రొప్రియేషన్ ఏమీకాదు. అయినప్పటికి లా సాయింట్ ప్రకారం ఒకవేళ అది డెంబొరరీ మిస్ ఎప్రొప్రియేషన్ కావచ్చు. ఇది మిస్ ఎప్రొప్రియేషన్ గనుక తొలగించినాము అంటున్నారు. అయితే అధికారం ప్రభుత్వానికి లేదా? అంటే మేము కాదనము, కాని, నేను అడిగేది ఏమంటే 52 నుండి 57 కదా కాంగ్రెసు వాదులు అధ్యక్షులుగా వున్నప్పుడు యిటువంటి పనులు అందరూ చేస్తున్నప్పటికి ఎందుకు వారిపై కంప్లెయింట్స్ చేయలేదు? ఎందుకు చర్యలు ఒక్కొక్కప్పుడుతీసుకోలేదు. గ్రామాలలో పనులుతొందరగాచేయుటకు ఈ విధముగా చేయవలసిరావచ్చు. ఇది వరకు ఎందుకు సూపర్ సీడ్ చేయలేదు?

అదేమీ అంశమంటే చేయవలసినవిషయముకాదు. దబ్బు మిగిలవలసిన విషయమూకాదు. సోషలిస్టు నాలుగు ఉదాహరణలలో రెండు ఉదాహరణలు కాంగ్రెసు దృక్పథం అనుగుణంగా ఉన్నవే. కాంగ్రెసు వ్యక్తులు అధ్యక్షులుగా ఉన్నప్పుడు మునిసిపల్ కమిటీ, సర్ కమిటీ ఏర్పాటుగా చేసిన నిర్ణయాలు అవి. ఆ నిర్ణయాల నిర్వహణను ఎరిగినవి, కానీ, కమ్యూనిస్టుపార్టీ సభ్యులుకాదు. కమ్యూనిస్టుపార్టీ సామర్థ్యం ఏమిటో అన్నచోట్లకూడ ప్రభుత్వం, వారికి వ్యతిరేకముగా వ్యవహరిస్తోంది. టువనగిరి మునిసిపాలిటీలో కమ్యూనిస్టుపార్టీవారున్నారు. ఇప్పుడు వారు చాలా మంచి పనులు చేస్తున్నారు. అందువల్ల రేపువచ్చే ఎన్నికలలో రాలేకపోతామేమోననే భయంతో దానిని సూపర్ సీడ్ చేయడానికి నోటీసు ఇచ్చారు. ఇది ఎక్కడి న్యాయం? ఇదివరకు ఒకసారి నోటీసులుపై మేము మంత్రిగారికి రిపోజెంటు చేశాము. కావాలంటే 252, 253 సెక్షనుల ప్రకారం వార్నింగ్ ఇవ్వవచ్చు. ఇర్రెగ్యులారిటీస్ లేకుండా చేసుకోమని చెప్పబడుతోంది. అట్లా చెప్పకుండాగనే, సూపర్ సీడ్ చేస్తామని ఎందుకు నోటీసు ఇవ్వాలి? ఇదివరకు నోటీసు ఇచ్చినప్పుడు సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా మేము వారిదగ్గరకు వెళ్లినాము. వారు ఇది ఇర్రెగ్యులారిటీమే. ఇటువంటివి రావడానికి పీలులేదు. రావడం మంచిదికాదు, ఎన్నికలు త్వరలో వస్తున్నాయి కాబట్టి సూపర్ సీడ్ చేసే సమస్యలేదు అన్నారు. పైగా, ఇదే కాదు కాంగ్రెసువారిచేత నడువబడే నిర్మల్ మునిసిపాలిటీలో కూడ ఇటువంటి సమస్య వచ్చింది, యీ రెండింటినీ కూడ ఇప్పుడు రద్దు చేయలేము. ఎన్నికలు వచ్చినప్పుడు చూడాలి అని చెప్పారు. అటువంటప్పుడు, యీ మంత్రివర్గము వచ్చిన రో నెలలలోనే తిరిగి దానిని సూపర్ సీడ్ చేయటానికి ఎందుకు నోటీసు ఇచ్చారో తెలియడం లేదు. వర్షాలు వస్తున్నాయి, గ్రామాలలోని ప్రజలకు యివి పనిపోజులు కాబట్టి అక్టోబరు నెలవరకు ఎన్నికలు వాయిదా వేశారు. అసలు ప్రభుత్వం యొక్క మొదటి ఉద్దేశం ప్రకారం జూలై మొదటివారములో నామినేషన్లు తీసుకొని కార్యక్రమము చేయవలసియున్నది. అటువంటప్పుడు మే నెల 31 న సూపర్ సీడ్ చేయుటకు నోటీసు పంపించారు. జూన్ నెలాఖరులోపున సంజాయిషీ ఇవ్వబడుతున్నది. ముందనుకున్న ప్రకారం ఎన్నికలు జరిపితే జూలై 9 వ తేదీన నామినేషన్లు ఇవ్వవలసియుండెను. ఎన్నికలలో రాలేము కాబట్టి ఒక సంవత్సరము వరకు సూపర్ సీడ్ చేసి, ఆ తరువాత అవసరమైతే వట్టం అధికారం ఇస్తుంది కాబట్టి ఇంకొక రో నెలలు పొడిగించి, ఆ తరువాత పరిస్థితినిబట్టి చూద్దాము అనే తత్వముతో ప్రభుత్వం వ్యవహరించింది. ఇది నిష్పక్షపాతతత్వమేనా అని అడుగుతున్నాను. అంతేకాదు, యీ పద్ధతిని చూచినట్లయితే, కాంగ్రెసువారిచేతిలోనే వున్న మునిసిపాలిటీలలో ఇర్రెగ్యులారిటీస్ లేవా అని అడుగుతున్నాను. ఉంటే, ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదా? అపేనువారు ప్రభుత్వదృష్టికి లేరేదా? తెస్తే, మరి

వాటిని సూపర్ సీడ్ చేయడానికి ఎందుకని నోటీసు ఇవ్వలేదు? శ్రీ గురువారెడ్డి ఎం. ఎల్. సి. గారి తాలూకాలో జరిగిన విషయమును కూడ ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. కుకుమూరుపల్లి అనే గ్రామములో కమ్యూనిస్టువారు అధ్యక్షులుగా ఉన్నారు. ఉంటే, అక్కడ అక్కొంట్స్ సరిగా లేవని, ఇర్రెగ్యులారిటీస్ ఉన్నాయని ఎంక్వైరీకోసం ఒక డిస్ట్రిక్ట్ పంచాయితీ ఆఫీసరును పంపించారు. వారు ఎంక్వయరీ జరిపి, చిన్న ఇర్రెగ్యులారిటీయే, సర్దుకోవచ్చు, సూపర్ సీడ్ చేయవలసిన అవసరం లేదు అని చెప్పారు. కాని వారిచ్చిన లిస్టులో 5 గ్రామాలున్నాయి. అవి పొన్నాడ, దొమ్మట, ధర్మాజీపేట, కొండపాక, మిట్టపల్లి. ఇంకా కొన్ని గ్రామాలు ఉన్నాయి. కాని ప్రస్తుతం యీ 5 గ్రామాలే ఇచ్చారనుకొండి. ఈ 5 గ్రామాలలోను పంచాయితీ ఇనస్పెక్టరులు రెక్కలు లేవని చెప్పినాకూడ అక్కడ ఎంక్వయరీలేదు, మట్టిగడ్డాలేదు. సూపర్ సెషన్ అంతకంటేలేదు. దీనిని ఏమిచాలి?

ఇక, సామర్లకోట విషయం తీసుకొని చూద్దాము. ఆ మునిసిపాలిటీ కమ్యూనిస్టుల చేతులలోనికి వచ్చింది. అక్కడ 100 మంది tile workers, కో-ఆపరేటివ్ ఛైర్ మ్యాన్ల పేట్టుకుంటాము, అప్పుఇవ్వండి అని అప్లికేషను పెట్టుకున్నారు. కిరింది ఉద్యోగస్తులుమాత్రం అవకాశం వున్నది. ఇది జయప్రదమవుతుంది అని రికమెండ్ చేశారు. కాని దానిమీద కొన్ని నెలలైపోయినా, ప్రభుత్వం నుంచి సమాధానం లేదు. మరి యీ మంత్రివర్గముతోని ఏ మంత్రిగారు ఆ పైలును త్రొక్కిపెట్టి అర్ధరులు వేయకుండా చేశారో తెలియదు. ఎవరివిధంగా అప్పచేశారో ముఖ్యమంత్రిగారే చెప్పాలి. ఇస్తామనో, ఇవ్వమనో తేల్చి అర్ధరులు వేస్తే సరిపోతుందికదా. ఏమీ చెయ్యకుండా ఆ పైలును త్రొక్కిపెట్టుకున్నారని, మీరు జోక్యం చేసుకోవాలని మేము ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పాము. ఇక వారేమిచర్య తీసుకొంటారో తెలియదనుకొండి. ఇప్పుడు, ఆ పైలు చిన్న పరిశ్రమల శాఖ మంత్రిగారి దగ్గరకు వెళ్లింది. నేను వారిని కలుసుకోలేదు. వారేమి అర్ధరులు వేస్తారో తెలియదు. అయితే, ఇది పక్షపాతముగా వ్యవహరిస్తున్నది—అసలెప్పుడానికి నిదర్శనమంటారా, కాదంటారా? ఇంకొక విషయమున్నది. సామర్లకోటలో రెండెళ్ల బండికి 5 సెలలకు రెండున్నర రూపాయలు, ఒంటెద్దుబండికి ఒక రూపాయ బాక్సు వసూలుచెయ్యాలని వున్నది. ఇంతకుముందు ఇంకా అదనంగావుండేది. దానిని తగ్గించాలని తీర్మానము శాంగ్రేసువారే ప్రతిపాదించారు, మెజారిటీ అంగీకరించింది. కాని, దానిమీద ఇంతవరకు ప్రభుత్వమునుంచి అర్ధరులు వెళ్లేలేదు. దీనిని కూడ త్రొక్కిపెట్టారు. మేము ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తే చర్య తీసుకుంటావన్నారు. ఏ మంత్రి ఏ ఉద్దేశంతో ఇట్లా త్రొక్కిపెట్టారో మాకేమి తెలుసు? మాకు కూడ తెలుసుననుకొండి. కాని రుజువు చెయ్యాలంటే కొంచెం చిక్కు వస్తుంది. అసలు, యీ విధంగా ఎందుకు త్రొక్కిపెట్టి ఉంచాలి?

ఉంకొక ఉదాహరణచూద్దాము. సామర్లకోటలోనే ద్రియనేటివైచానికి కొంత రైల్వే స్టేషనును ఎక్స్ప్రెస్ చేశారు. రైల్వేస్టేషనునుంచి ఎచ్చినప్పుడు అది సాదా రణముగా రెవిన్యూ కాలకు వస్తుంది. ఆ రెవిన్యూరాశుమంది సాంబీటి hand-over చెయ్యాలి. నెలలు, సంవత్సరములు కూడ గడిచిపోతున్నాయి కాని ఇంజనీరు ద్రియనేటి సౌకర్యములు కలిపించడంచేదు. కమ్యూనిస్టులు అక్కడ ఉన్నంతకాలం ద్రియనేటి సౌకర్యములు కలిపించేటట్లు లేదు. ఇవేమి న్యాయం : ద్రియనేటి సౌకర్యాలు కావాలంటే అది కమ్యూనిస్టుల డ్రైనేజీ ; లేక కాంగ్రెసువారి : ప్రజలకు కావలసిన సౌకర్యాలు చెయ్యడానికి చివలు కమ్యూనిస్టులు అక్కడ అధికారంలో ఉన్నారని చెయ్యకపోవడం బరుగుతున్నది. కమ్యూనిస్టుల కాలములో ద్రియనేటి కట్టారనే పేరు రావడానికి ఏరంగీకరించుటలేదు. ఎవరో ఒకరు పనిచేసి ప్రజలకు సౌకర్యాలు ఇవ్వాలిగదా. అసలు కమ్యూనిస్టులు ఏ పని చెయ్యకూడదు. వారు పంచాయతీలలో వుండకూడదు, అధికారంలో ఉండకూడదు, మునిసిపాలిటీలలో వుండకూడదు అనే పద్ధతితో వ్యవహరిస్తున్నారు. ఈ విధంగా చేస్తే తమ ప్రగతిని మాత్రం ఎట్లా చిలపరచుకోగలుగుతారు : ఇంత వచ్చిగా వ్యవహరిస్తుంటే వారికి ఎవరు గౌరవము ఇస్తారనేదికూడ ఆలోచించాలి.

పెటెవుట్టవల్లి అనే గ్రామం కమ్యూనిస్టుల చేతిలోవున్నది. అక్కడ ఎన్నికలు జరపలేదు. అక్కడ వార్డులు మార్పుచెయ్యాలన్నారు, మార్చారు. ఎక్కువ మంది నభ్యులున్నచోట తక్కువ వార్డులు, తక్కువమంది ఓటర్లున్నచోట ఎక్కువ స్టీలు ఏర్పరచి, వారికి అనుకూలంగా చేసుకున్నారు. ఇది పక్షపాతానికి మరొక ఉదాహరణయని చెబుతున్నాను.

పరిపాలనాయంత్రానికి సంబంధించిన ఒక విషయమున్నది. సూర్యగోదావరి జిల్లాలో ఏజన్సీబోర్డు ఏర్పాటు చేశారు. ఇక్కడ 13 మందిని నామినేట్ చేశారు. అయితే, 13 మందికూడ కాంగ్రెసువారేవుండాలా ? కమ్యూనిస్టులుగాని, ఇతర ప్రతిపక్షులదారు గాని ఉండకూడదా : ఎల్లవరం, చోడవరం అను రెండు తాలూకాలు, భద్రాచలం—ఇవన్నీ కలిపివున్నపుడు ద్విసభ్యనియోజకవర్గానికి ప్రజలందరే ఎన్నుకోబడిన మహమ్మద్ తహశీల్ ఉన్నారకదా. బై-ఎలక్షనులో కాంగ్రెసు నభ్యులు ఒకరు గెలిచినారు. అందువల్ల చెరివగం రివరజెంటేషను ఉండాలి కదా. అయినా ఒక్క కమ్యూనిస్టుకు కూడ ఇవ్వకుండా అందరినీ కాంగ్రెసువారినే పేసుకోవడం పక్షపాతం అంటామా, అసమా ? ఖమ్మం ఏజన్సీలో తహశీల్ ఎం. ఎల్. ఎ. గా వున్నాడు కాబట్టి తప్పని సరియై వారిని పేశారు. నాన్-అఫీషియల్ గా నామినేట్ చేసిన 6 మందిలో 5 మంది కాంగ్రెసువారు, స్థానికంగా, ఇండిపెండెంటుగావున్న ఒక డాక్టరు ఉన్నారు.

ఇవన్నీ చూచిన తరువాత ప్రభుత్వం నిష్పక్షపాతంగా పరిశీలిస్తున్నదా అంటే లేదు అని చెప్పవలసి ఉంది. గత సంవత్సరం అనుకుంటాను. లెజిస్లేషన్ కవున్నిలు ఎన్ని కల సందర్భంలో టీచర్స్ కాన్ఫెరెన్సునున్నీకి శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారిని కమ్యూనిస్టు సానుభూతిపరుడు నిలబడ్డాడు, కొద్దివోట్ల తేడాతో ఓడిపోయాడు. సిపు టీచరుగా ఉండడానికి వీలులేదు అని టీచరుసంఘం ఆయనను పోలగొన్నారు. కాని జాబ్ లలో ఒక హైస్కూలు హెడ్ మాస్టరు మునిసిపల్ ఎన్నికలలో నిలబడ్డారు, గెలిచారు. గెలిచిన తరువాత చూస్తున్నకారం ఆయన హెడ్ మాస్టరుగానైనా ఉండాని, లేదా మునిసిపల్ కవుల్లలరుగా నైనా ఉండాని, రెండు పదవులలోను ఉండడానికి వీలులేదు, అది జిల్లాబోర్డుకి సంబంధం అనుకోండి, అయితే ఆయనను రెండు పదవులలోను సాగిస్తూనే ఉన్నారు. నేను అనేది—ఒక టీచరు కమ్యూనిస్టు సానుభూతి పరుడు కాబట్టి అతనిని వెంటనే ఉద్యోగం నుండి ఉపశ్రమం పొందే పాత్రేస్తున్నారు. తిరిగి అతని పోస్టు అతనికైనా ఇవ్వవచ్చును, ఆ పోస్టు కూడా యివ్వకుండా తీసివేస్తున్నారు. ఎన్నికకు నిలబడ్డాడని; మరొక హెడ్ మాస్టరు ఎన్నికకు నిలబడి గెలిచినప్పుడు అతనిని రెండు పదవులలోను సాగించడానికి పూనుకోవడం పక్షపాతం అంటారా, కాదా? అది అయి పోయింది, పోలీసు కానిగారిని మంత్రిగారు చెప్పారు. ప్రజలకు పోలీసులకు మధ్య సన్నిహిత సంబంధాలున్నాయని చెప్పారు, గొడవలులేకుండా ఉన్నాయని పోలీసులను గురించి ప్రజల దృక్పథం మారుతోందని అన్నారు. నేనుకొన్ని ఉదాహరణలు మీముందుకు తెస్తాను. నేరేడలోని కమ్యూనిస్టు కార్యక్రమ హత్యచేశారు. అతనిని హత్యచేసి ఉరితీశారు. లేకపోతే ఉరితీశారు. పోలీసు ఇన్ క్వయరీ ప్రకారం అతడు ఉరితీసుకొని చచ్చిపోయాడు. అత్యహత్య. నిన్నటిరాత్రివరకు గ్రామంలో మా కార్యకర్త గాంటూ అన్నివసులు చేసేవాడు ఒక గంట లోపల ఏమిచచ్చిందని అత్యహత్య చేసుకోవాలి. కుటుంబ వ్యవహారాలేమైనా ఉన్నాయా, లేక మతి చలించిందా? అత్యహత్య చేసుకోడానికి కారణం ఉండాలి కదా? అది ఏమైనా విచారించారా? ప్రజలను అడిగితే కొట్టారు, ఉరితీసారు అనిన్నప్పుడు చెబుతున్నారు. నర్సాండ్ తాలూకాలోని రామన్నపేటలో ఇది జరిగితే శవపంచాయతీకై నర్సాండ్ జిల్లా ఆసుపత్రికి తీసుకు వెళ్లేదు రామన్నపేటలోనే తీసుకువెళ్లి శవపంచాయతీ చేయించారు. అత్యహత్య అని డాక్టరు నర్సిఫికేట్ ఇచ్చేసాడు, తెల్లవారకుండా శవాన్ని తగులబెట్టారు, హత్య జరిగిన తరువాత పోస్ట్ మార్టమ్ జరిగి, తరువాత వెంటనే శవగుంబెట్టివేయడమేనా? అది సాంప్రదాయమేనా? పోలీసు కార్యక్రమంచేసే వద్దతి ఇదేనా? దానికి బాధ్యుడైన నర్సిలు ఇన్ స్పెక్టరు ఇంతకుముందు మరొక పంచాయతీ అభ్యుదయ చాకలి అయిలయ్యను తెనుకబడిన కులాలనుంచి వచ్చినవాడు పంచాయతీ అభ్యుదయ అని విరగగొట్టి తన్నాడు. ఈ రకంగా జరుగుతుంటే పోలీసు ఆపీనర్లు అంతా నిష్పక్షపాతంగా జరుపుతున్నారని ఎట్లా అనుకోదం? నేరేడ ఒక పేరారు. ఇది వరకు మధిరలో జరిగింది

చెప్పాము. అప్పుడు బ్రిటన్ లో ఉంతగాని సందర్శన చెప్పారు. ఉమ్మడియారలో సభ ఇన్ స్పెక్టర్లలో ఒకడు మిద అనేక చొప్పునాలు చెప్తున్నారు. అదివరకే అనేక కారణాల వల్ల ఇన్ స్పెక్టర్లు సచ్చాయి. వారిని ప్రజలమీద పెట్టినంచేయడానికి వేయడం మంచి కాదు. ఈ విధంగా కుల్యాచిన్లులమీద కేక గట్టిచెప్తున్నారని మీదగ్గర చెప్పాము. పోలీసు ఇన్ స్పెక్టర్లతో మెరుగైన satisfy అయినారు అక్కడే వారిని ఉంచి అదే విధంగా చేయమంటున్నారు-దీని వివరసానం ఏమైంది? ఈ రోజున అక్కడ ఉండే సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టర్లు మా ఎస్. ఎల్. సి. పబ్లికేషన్-ముందుగా కాదనుకొండి- గ్రామాలలో గూడిగకొడుకులు, మాలకొడుగులు అని ముట్టాడుతుంటే దానికి నీటుడి-మన చట్టంలో ఉఫ్ మునిషరు హరిజనులనుంచి వచ్చినందుకు సంతోషిస్తున్నాము. పోలీసుల దృష్టిలో సందేబయ్యగారినికాదా అదేరకంగా బూతులుతిడుతున్నారన్న మూడు అది జరుగుతోంది. ఇది జరుగుతుంటే పోలీసులు చాలా నిష్పక్ష పాతంగా ప్రవర్తిస్తున్నారను కోడం:-నేరెళ్లలో హత్యచేయబడిన వారం 'మేము' కేసుపెట్టింది మా-మున్నై మండిమిద: ఎందుకంటే హత్యచేసిన రాత్రి, వగతో సరేయి కోపంవల్లలేక హత్యచేసాడని అనుకున్న కాంగ్రెసువాదిని తలగొరిగించి గాడిచిమిద తీర్చారట. కాబట్టును. అయితే మేము చేసామని మున్నైమండిని అరెస్టుచేసాను. ఎవరు చేసారన్నది కేసులోతేలుతుంది. అయితే హత్యజరిగిన దానికి చాట్టుగని ఎవరైనా అరెస్టుచేసారా? లేదు. ఇదేరకంగా మడుగు గ్రామంలో మిడి పెద్ద సోమయ్య అనే కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తను హత్య చేసారు. 17-8 న హత్యచేసారు. పంచాయితీ అధ్యక్షులుగా ఇక ముందు రాలేమని ఈ రోజు పంచాయితీ సమితి అధ్యక్షులుగా ఉన్న ఒక వ్యక్తి ఖరకంగా చంపకుండా ఉంటే పంచాయితీ గాని పంచాయితీ సమితికిగాని అధ్యక్షులుగా రాలేమని హత్య చేయించారని అక్కడి ప్రజలు అనుకుంటున్నారు. నిజం కాకపోవచ్చును. మొల్కాపేటి మా కార్యకర్త మాత్రం ప్రనిపోయాడు. మా కార్యకర్తను మేము చంపుకోమా? కాదు! చంపనవుడు, ఇతరులు చంపి ఉండాలి-రాజకీయంగా వ్యతిరేకంగా ఉండడం వలన. ఇదివరకు గుంటూరుజిల్లాలో పంచాయితీ ఎన్నికల సందర్భంలో ఇద్దరు కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలను కాల్చిన సంగతి మీకు తెలుసు, సరే, కేసులు పెట్టారు: అయిపోయింది! ఈ రకంగా గ్రామాలు తరువాత గ్రామాలు, ఒక ముకునతరువాత మరొక ముకున. కమ్యూనిస్టులను కొట్టడం, చంపడం, దానికి పోలీసుల మద్దతు ఉన్నప్పుడు నిష్పక్షపాతంగా ఈ ప్రభుత్వం పరిపాలన చేస్తున్నదని మమ్మల్ని ఏ రకంగా నమ్మమంటారో చెప్పండి. అంతే కాదు. పోగాటూర్లో యూనియన్ కార్యకర్త నొకరిని హత్యచేశారు. ఆయన కమ్యూనిస్టుపార్టీ సభ్యులుకూడ కాదు. మిట్టమర్త్యాహ్వానువుడు హత్యచేశారు. కొంత మందిని అరెస్టు చేశారు; కేసు జరుగుతోంది. ఎవరు చేశారన్నది వేరువిషయం.

మేము మంత్రులతో చెప్పాం ; అక్కడి కార్మికులందరూ అనుకుంటున్నారు—దీని వెనుక ఒక రాజకీయ పార్టీ ఉందని ; అది కమ్యూనిస్టు పార్టీకాదు, కాంగ్రెసుపార్టీ కాదు ; ఇంకొకటి అది. దానిపై ఇన్ క్వయరీ చేసి satisfy అయినదా 'మీ' పోలీసు : పోలీసు satisfy అయినట్లయితే, మా దృష్టిలో ఉన్నంతవరకు, ఇక్కడ కూడా రాజకీయ కారణాలతో కమ్యూనిస్టులమీద ఏమి చేసినా పోలీసులు వ్యర్థతనుకోరనే వాతావరణం తయారుచేశారు అన్నమాట. మానేజ్ మెంటు మెజార్టీవున్న యూనియన్ ను గుర్తించకుండా తమ vans మొదలైన వాటినిన్నింటితో అల్పసంఖ్యాకులు సభ్యులుగావున్న ఏ యూనియన్ కో తోడ్పడి—హత్యలను ప్రోత్సహిస్తున్నారని మాకు రాలేదు కాని—గలాటాలు తేవడానికి పనిగట్టుకుని చేస్తున్నదని మా అభిప్రాయం. సిరిపూర్, కాగజ్ నగర్ లో గోపీనాథ్ అని మా కమ్యూనిస్టు కార్యకర్త ఉంటున్నాడు. పోలీసుశాఖలోని సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు వెల్లె ఇంట్లోవున్న అతనిని అరెస్టుచేసి 'నీవు రు. 10 లు దొంగతనం చేశావు' అని చెప్పి మరునటిరోజు రాత్రి 12 గంటల వరకు పోలీసు లాకప్ లో పెట్టారు. తరువాత రెండవ రోజు రాత్రి తీసుకవెళ్లి—కాగజ్ నగర్ తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ కాదు కనుక మేజిస్ట్రేటు కోర్టు లేదు కాబట్టి సిరిపూర్ తీసుకవెళ్లి—ఏదో కేసు పెట్టారు. రు 10 లు కమ్యూనిస్టు కార్యకర్త దొంగతనం చేస్తాడు ; ఇటువంటి చార్జీలు పెడుతుంటే పోలీసులు నిష్పక్షపాతంగా ఉన్నారని ఎట్లా అనుకోవాలి ? పోలీసుల సంగతి చదవిపెట్టాడి పర్స్టుతానికి. శురంకంగా ఇంకా అనేక ఉదాహరణలు ఇవ్వవచ్చును. మిగతా మా సభ్యులు మాట్లాడినపుడు ఇంకా ఏమైనా విచరాలు ఇవ్వవచ్చును. వాటినిన్నింటినీ మంత్రివర్గం సీరియస్ గా ఆలోచించాలని అంటున్నాను. ప్రజలకు మంచి పనులు చేయండి; వాటి ప్రభావంతో శాశ్వతంగా అధికారంలో ఉండగలిగితే ఉండండి, ఎవరూ కాదనరు. ఇటువంటి పనులు చేసి ప్రజల విశ్వాసాన్ని చూరగొనడంలో ముందుకు పోతామని అనుకోవడం పొరపాటు, ప్రభుత్వం చేయవలసిన పనేనా ఇది అని అడుగుతున్నాను. కాంగ్రెసువారం అధికారంలో ఉన్నాము కాబట్టి కావలసినట్లు చేసుకుంటామంటే నేను చెప్పేదిలేదు. ఇంకా పక్షపాతానికి ఉదాహరణలు కావాలంటారా ఎడ్యుకేషన్ కమిటీలను చూడండి. ఎడ్యుకేషన్ అంతా గందరగోళంగానే ఉంది. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీకి entrants ను సెలెక్టు చేయడానికి వేసిన కమిటీలో కాంగ్రెసు ఎమ్. ఎల్. ఏ శ్రీ పాలా వెంకటసుబ్బయ్యగారు ఒక మెంబరు, కాకినాడ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ ప్రిన్సిపాలు శ్రీ గోవిందకృష్ణయ్యగారు ఒక మెంబరు, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం ఉపాధ్యక్షులు, శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావుగారి అధ్యక్షతన ఒక సంఘం వేసారు. ముగ్గురిలో ఒకరు ప్రిన్సిపాలు, ఇద్దరు కాంగ్రెసువారు ఇది పక్షపాతం కాకుంటే ఏమంటారు ; అరకంగా వేసిన కమిటీ నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహరిస్తుందని మమ్మలను నమ్మమంటారా ?

దైన్యరహితంగా సులభంగా సర్వోపయోగపరిచుకొని, మేకికర్
రాజేంద్ర ప్రసాదా (ప్ర. వి. జగదానందం, శ్రీ కె. విజయభాస్కరరాజు, శ్రీ సగద
కోటయ్యగారి చేపాడు, విజయభాస్కరరాజు, సర్గడ కోటయ్యగారు నాకు
యెటు వారు పక్షపాతంగా ఉంటారా, నిష్పక్షపాతంగా ఉంటారా అన్నది నాకు
అనివార్యము, సులుగుడున్న సెలక్షన్ కమిటీలో ఇద్దరు కాంగ్రెసువారు అన్నది నేను
చెప్పింది. దాకే నిష్పక్షపాతంగా చేస్తారంటే ఇంకా ఎక్కివడే రెండుటా? అందరూ
నిష్పక్షపాతంగా చేసేవాడు, మూలంబివారు పక్షపాతంగా వ్యవహరిస్తామని ఏమైనా
ముఠావుచేయించుకున్నారా? అంటేకాదు. నావద్దకు ఒక రిపోర్టు ఉంది. గవర్నమెంటు
అర్జ్యు రహితాలకి యిక్కడకూడా స్టూడెంట్లును ఆఫీస్ చేయవని కమిటీలు
చేశారు ఇండిలో ఎవరెవరు ఏసార్కి చెందారు అనేది చెప్పలేను. ఇన్నిచిల్లాలలో
ఇంతమందితో పరిషయము లేదు రాజ్ కమిటీ ఎవరెవరు కాంగ్రెసువారు చేప్పలేను.
కాని వారి వాటిలో పూర్తిగా కాంగ్రెసు వాళ్లను వేసుకున్నాడు. ప్రతి పక్షానికి చెందిన
వారు ఒక్కరూలేరు. కొంతమంది ఇండిపెండెంట్లుని వేళాము అనిచచ్చు. ఒకరిన్ని
రుండు: డ్యు, కాని మా కమ్యూనిస్టుపార్టీకి సంబంధించినంతవరకు ఏ ఒక్కరిని కూడ
వేసులేదు. అందుచేత “అధికారంలో ఉన్నాం కాబట్టి మాయిష్టం వచ్చినవారిని
ఉన్నాలో వేస్తాం. మాయిష్టం వచ్చినవారిని స్కూలలో ఆఫీస్ చేస్తాం” అని తప్పితే
“అనిలో ప్రతిపక్షం మూలంబి వేసుకులేదు.” అంటే దాంతో ఏకీభవించలేము.
పూర్తిగా వార్టీ వర్గమొకసం వోసు స్టూడెంట్లు వర్గమంది పక్షపాతంతో ఆఫీస్
చేసుకోదానికి ఇలాంటి కమిటీలు వేళాదు అనే నిర్ణయానికి రాకతప్పదు. తరువాత
దేవ్ మున్ గారు, యూనివర్సిటీ గ్రాంట్లు కమీషనువారు, కాంగ్రెసు మంత్రులు “విద్యార్థులను
రాజకీయాలలోకి దించవద్దు” అని చెబుతారు. మేమూ విద్యార్థులను రాజకీయా
లలోకి దించేది? పక్షపాతంతో కమిటీలు వేసి ఒక్క కాంగ్రెసుకు చెందినవారితోనే
నెలెక్టు కమిటీలు వేసి వారి యిష్టం వచ్చిన వారిని ఆఫీస్ చేసిన తరువాత మేము
చెప్పకుంటే మాత్రం విద్యార్థులలో రాజకీయాలు రావా? ఇంటేకాదు లేబర్ కమి
టీల గురించి గత మార్చి నెలలో చెప్పాను. మంత్రులు వాగ్దానం చేశారు. “మేము
ఇంతవరకు వేయకుండా ఉంటే మిగిలిన వాటిలో వేస్తాం” అన్నారు. డిప్రీట్టు ఎం
ప్లాయిమెంట్ ఎక్స్ పెండి కమిటీలలో ఏ జిల్లాలోనూ మావారిని వేయలేదు, ఈ
సర్కారం వేయవలసినదని లిస్టు పంపించాము. ఇప్పటికి మూడు నెలలు అయిపో
యింది. వేయలేదు. ఎంప్లాయిమెంట్ అడ్వయజరీ కమిటీలో వేస్తామన్నారు. ఇంకా
కొన్ని కమిటీలలో వేశారు. కొత్త కమిటీలలో వేస్తున్నారు. పాత కమిటీలలో
వేయడం లేదు. వారు యిచ్చిన వాగ్దానం సర్కారం వేయలేదు. వేయకపోతే వారిమీద
పత్తి వచ్చి అమలు జరుగవంటా చేస్తున్నారనుకోవలసిన పరిస్థితి మాకు వస్తుంది.
ఈ సందర్భంలో చిడ్డ గురించి మాటలాడకాను. చిడ్డ విషయం వచ్చినప్పుడు తెలిం

గాడా రీజియనల్ కమిటీలకు "ప్రాప్రెయిజర్ గోర్నెస్ రోసెసు అంటర్వ్యూ మార్కులు పనికిరావు, అవి తమకు ఇష్టం వచ్చినవారికి పంపించడానికి అవకాశం పడుతుంది" అన్న ఇంకొకటి కాదు. పచ్చని అనలు మార్కులనుబట్టి ఇక్కడ "ఆసి ష్యాన్ చేసినప్పుడు పెగ్సిడెంటు అర్హుల ప్రకారం అమలు జరిపి తీరాల్సివస్తుంది కాబట్టి అమలు జరుపదోతూ ఉంది. కాని అచ్చ ప్రార్సెస్ లో గ్రేటుస్టం ఇప్పటికీ కూడా తమ పాత విధానమును ఉపయోగించి ఇంటర్వ్యూ చేయడం, రికార్డులు ఉన్నప్పటికీ వాగా మార్కులు పచ్చనిప్పుడు పర్సనల్ యిష్టాలకు తక్కువ మార్కులు వచ్చినా ఇంటర్వ్యూ మార్కులు ఎక్కువ వేసి పర్సనల్ ఇష్టం మేలు నలు చాల ఉన్నాయి. గత సమావేశంలో యం. యల్. సి. శ్రీ కొల్లా వెంకయ్యగారు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం యిస్తూ మొదటి రికార్డింగ్ కి సంబంధించి కొన్ని రెక్క-ఇ-1958-59కి చెందినవి అనుకుంటాను—ఇచ్చారు. వ్యాక్ పర్ట్ క్లాసెస్ కు చెందిన వారిలో 56% (ఇంటర్వ్యూ కాకుండా అనలు మార్కులు) పచ్చినవారికి సెలెక్టు చేశారు. 42.03% మార్కులు పచ్చినవారిని వెయిటింగ్ లిస్టులో పెట్టారు. 56% మార్కులు పచ్చినవారిని రికెట్టు చేశారు, "అంతా మా ఇంటర్వ్యూ యాల్కల సమామం" జనరల్ సీటులో పై 56% మార్కులు పచ్చిన మహిళల సెలెక్టు చేశారు. 54% మార్కులు పచ్చినవారిని వెయిటింగ్ లిస్టులో పెట్టారు 62% మార్కులు పచ్చిన వారిని రికెట్టు చేశారు. ఇంకొక రీజియన్ లో యాసిథముగా ఉంది. వ్యాక్ పర్ట్ క్లాసెస్ లో 52% మార్కులు పచ్చినవారిని సెలెక్టు చేశారు. 48% మార్కులు పచ్చినవారిని వెయిటింగ్ లిస్టులో పెట్టారు. 56% మార్కులు పచ్చినవారిని రికెట్టు చేశారు. జనరల్ సీటుకి వచ్చినప్పుడు 54% మార్కులు పచ్చినవారికి సీటు యిచ్చారు. 45% మార్కులు పచ్చినవారిని వెయిటింగ్ లిస్టులో పెట్టారు. 60% మార్కులు పచ్చినవారిని రికెట్టు చేశారు. యాసిథముగా ఉపయోగించు మెరిటర్ కాలేజీలకు గుంటూరు, చిన్నాయి, అగ్రికల్చరల్, వెటినరీ కాలేజీలకు సంబంధించి కూడా ఉన్నాయి. అందుకే ఇంటర్వ్యూ వద్దతి అనేది తమకు కావలసిన వారికి మార్కులు అదనంగా చేసుకొని సీట్లు ఇప్పించడానికి ఉద్దేశించబడినట్లు కనబడుతున్నదిగాని ఇంకొక మాదిరిగా లేదు. అందుచేత యా ఇంటర్వ్యూ వద్దతి లేకుండా చేయడం తప్ప ఇంకో మార్గం ద్వారా చేయలేదు. అది ఉన్నంతకాలం వారు వక్షపాతంగానే ప్యూజహరిస్తూ వచ్చిన అనుకోక తప్పదు. ఇక విద్యకు సంబంధించి వచ్చినప్పుడు పరీక్ష ఫలితాలు తీసుకోండి. సంవత్సరం సంవత్సరం తగ్గుతోంది. గత సంవత్సరం 35% అయితే యాస. వత్సరం 30%. కారణం ఏమంటే ఏద్యాయులు చదువుకోవలెను, ఇంజనీరింగ్ వర్జులిపోతున్నది అంటారు. ఒక పారంలో 50 మంది ఏద్యాయులు చేర్చి ఒక బీదరును జాగ్రత్తగా చదువు చెప్పాలంటే ఎట్లా సాధ్యమవుతుంది? పరీక్ష ఫలితాలు తగ్గుతున్నవంటే కానిని గురించి శ్రీ అంబోనీరెడ్డిగారితో వెకుడర్ ఏయ్యకేషను కమిటీని

మేయూర చారు కొన్ని సూచనలు ఇచ్చారు. వాటికి అమలు జరిపించా లేదో తెలియదు. 21 వంపి విద్యార్థుల కుదుట ఎక్కడ ఒక తరగతిలో ఉండకూడదని సూచన ఇచ్చాడు. 21 వంపి సూచనల వెనుకాడి, వీరిని యేమి జరుగుతుంది? అంతేకాదు, యే.ఎస్.ఎస్.సి.లోని 21 వంపి, ప్రాధికారం కోర్సుల సంగతి వదలి వెయ్యి, 21 వంపి, కా.ఎస్.సి. పట్టుకొని అనేక సర్వీసులలో ఉంటూ ఉండరా అనుకోవచ్చు. యే.ఎస్.ఎస్.సి. మొదటి పాఠశాలలో చేర్చాలన్న ఉన్నత పాఠశాల గురించి పత్రికలలో గత వారం చూచాము. దేశవాళీలో నాగులేవే మంచి హైస్కూలులో చేర్చాల్సింది. హిందూ హైస్కూలులో విద్వంసులు కట్టించుకొనుటకుగాను యిరవై ఐదు రూపాయలు చొప్పున అప్పకేషను ఇస్తారు. మొదటి పాఠశాలలో చేరుస్తూ లేదా అనేక పరే సంగతి కేవలం అప్పకేషను ఇవ్వడానికి ఇరవై ఐదు రూపాయలు పనులు చేసివారు విద్వంసు కట్టుకోవడం న్యాయమా? పరిచయమా? పరీక్షల వ్యయం రాదోయే అయితే తనల బలవంతంగా ప్రార్థనక విద్య అందరికీ వెలుతాం అన్నారు. అందుకు 22 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. మాటలు తప్పితే 22 కోట్ల రూపాయలతో అందరికీ చదువు చెప్పడం అసంభవం. 11 సంవత్సరాల వయసు లోంచి వారిందరికీ చదువు చెప్పడానికి కనీసం 60 కోట్ల రూపాయలు అయితేగాని కానిది లెక్కలోనూ పర్చించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. ప్రభుత్వం ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషను ఏదేండ్ల కోర్సు అన్నప్పుడు, అయితే ప్రైవేటురీ ఎడ్యుకేషను, మొత్తం ఇంటిగ్రేటెడ్ ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషను ఏదేండ్ల కోర్సులో పుష్కలంగా ఒక భాగంగా ఉన్నది. పుష్కలంలో కూడా అడ్మిషన్ ఇవ్వడం చాలాకాదంటే, జనాభా అంతా పుష్కలం పూర్తి చేసుకోడానికి అవకాశాలు సట్టకాలలోనే నా ఇవ్వకపోతే ప్రభుత్వం ఏదో కేంద్రపాదీ ఎట్లా అనుకోవడము? మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ఒక ఆర్డరు జారీ చేశారు అది ఎంతవరకు అమలు జరుగుతుందో నాకు తెలియదు. స్కూలుకి ఎంతదూరవచ్చి నా పరే పుష్కలములో అందరికీ పట్టుకొన్నా వైకుచేసి తీరాలని వాళ్ళు కత్తరువులు జారీ చేశారు. మదరాసు ప్రభుత్వము అవినయంగా చేయగలిగినప్పుడు అందరి ప్రాదేశిక ప్రభుత్వము ఎందుకు చేయకూడదు? విద్య విషయం చూస్తే చాలా నిరాశా జనకంగా ఉంది. ప్రభుత్వానికి ఒక గ్రిప్ లేదు. ఏమి చేయడానికి తోవడం లేదు. పేదవారికి చదువు రాకుంటే రాకపోవచ్చు. అందుకు ఇచ్చుకోగలిగి, మాటపలుకుట కలిగినవారు స్కూలు ప్రైవేటు చదివించుకొని యూనివర్సిటీ ఎడ్యుకేషన్ చదివించు కుంటారు. అవి అనుకూలం అది ప్రజాప్రభుత్వం అనలేము. దనపంతుల ప్రభుత్వము అవలంబిస్తుంది. డబ్బులేని వారికి యీ పరిస్థితి ఎంతవారుజంగా ఉంటుందో అలోచించాలి. కరువాక బంజరు భూములను గురించి చెప్పాలి. బంజరు భూముల సేకర్త ప్రభుత్వం సంబంధించినది. బంజరు భూముల సమస్యను సంశ్లషి కరంగా పరిష్కార

రం బీశారని గవర్నరు గారి ఉపన్యాసములో ఉంది. ముఖ్య మంత్రి సంజీవయ్య గారు యీ లాసననకా బేధిక మీద గత మార్చిలో ఒక సంవత్సరంలోపల, రాబోయే ఉగాది లోపల బంజరు భూములను పేద ప్రజలకు సంతకార్యక్రమం తీసుకుంటామని చెప్పారు, చాల సంతోషము.

కాని వారి రెవెన్యూ మంత్రి ఏమిచేస్తున్నారో వారికి తెలుసుననుకుంటాను. సీవాయి జమాభూములు చేసుకునేవారిమీద పెనాల్టీలు వేస్తూవుంటే జమాబందీ కాలములో represent చేసుకొని కొంత తగ్గించుకొనడము జరుగుతుండేది శ్రీ కళా వెంకటరావుగారు రెవెన్యూ మంత్రిగా వున్నప్పుడు చెప్పాము. సంవత్సరాలకొంది సాగుచేసుకొంటున్న వారిని తొలగించి వారిమీద పెనాల్టీలు వేయడం న్యాయం కాదని రంగారెడ్డిగారికి కూడ చెప్పాము. రావి నారాయణరెడ్డిగారు నేను కలిసివెళ్లి పెనాల్టీలు వేసి వసూలు చేయడమువల్ల ప్రజలలో ఆందోళనగా వుంది అని రంగారెడ్డిగారికి చెప్పాము. అక్రమముగా, మా అనుమతి లేకుండా సాగుచేస్తున్నారు కనుక పెనాల్టీలు వేయవలసినదేనని, ముందు భూమినుంచి తొలగించివేస్తాము. తరువాత వారికి భూమిలేకపోయినట్లయితే వారికి ఇస్తామని మంత్రిగారన్నారు. కడుపు కాలు తూన్న పేద ప్రజానీకానికి పని చూపించడంలేదు సరికదా పాడుగావున్న భూమి, ఎవరికి అడ్డములేని భూమిని సాగుచేసి 10 గింజలు చల్లితే 10 కేర్ల బియ్యం అవుతుందని సాగుచేస్తూ వుండే వారిని తొలగించడము జరుగుతోంది. ఇది దేశాన్ని బాగుచేసే పద్ధతా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఇటువంటి భూములను సాగుచేసుకొంటూ వుంటే సంతోషించి వారికి ఎరువులు, పనిముట్లు, నీటి సదుపాయాలు, ఇచ్చేదానికి పూనుకోవలసినది పోనిచ్చి ప్రభుత్వపు అనుమతి లేకుండా చేస్తున్నారు కాబట్టి తొలగించివేస్తామనే రీతిగా చేస్తున్నారు. ఉన్న బంజరుభూములలో నూటికి 10 వంతులు వచ్చికీడులుగా పెడతాము మిగిలినది మా యిష్టమువచ్చినవారికి, మా చెప్పచేతలలో వున్నవారికి ఇస్తామనే ధోరణిలో చెపుతున్నారు. మేము అవసరం వచ్చినపుడు మంతులకు చెప్పడానికి వీలుగా ఎక్కడెక్కడ ఎవరెవరు ఎంత బంజర్లు సాగుచేసుకొంటూ వున్నారనే వివరాలు మా దగ్గరకు 200 గ్రామాల నుంచి వచ్చినవి సుమారు 5, 6 వేల మంది వ్యవసాయ కార్మికులు వెనుకబడిన కులాలకు చెందిన వారు ముఖ్యముగా హరిజనకులాలకు చెందినవారు 10 సంవత్సరాల నుంచి సాగుచేసుకొంటున్న వారి మీద పెనాల్టీలు వేస్తున్నారు. గ్రామ కరణాలు ఏ విధముగా తప్పుడు లెక్కలు వ్రాస్తున్నదీ, భూస్వాములు ఏ విధముగా తొలగించే దానికి కృషి చేస్తున్నదీ వివరాలతోకూడ వచ్చింది మాకు తిబోర్టు. కాని బంజరుభూములను సంత్సర్పితరముగా పరిష్కారము చేశారని గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో చెప్పారు. అమ్మం జిల్లాలోని గోపవరం అనే గ్రామములో 1948 నుంచి 18 ఎక

చాలామంది బస్కెట్బాల్ను బస్కెట్బాల్ నెట్లు వేసి సాగుచేసి కొంచెం వుంటే వారినుంచి పెనార్చివేసి, పోలీసులకు ఉన్నకాని బస్కెట్బాల్ను తొలగించేవాళ్ళా భూస్వాములకు నివసనట్టలేదు. కాగమాన్లు చాలాకానుంది మాట ఇంకొక రకం వచ్చింది. అక్కడ ఇంజనీరును చాలా పనిచేసి, పనిచేసినాడు. దెబ్బాట్ల కలెక్షన్లు, అలాంటి వున్న పరిమిత అనుకూలాను ఉడతపెట్టినా సాగుచేసుకొమ్మని ఇవ్వారు. కాని Settlement Officers భూస్వాములు చెప్పినమాట మాని వారి పేరిట పట్టాలు వ్యాపిజిల్ల, పేదప్రజలకు eviction notices ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఇప్పటివై నా పెనార్చిలు కట్టచేయండి. 21 ఎకరాలు మాగాజీగాని 5 ఎకరాలు పెట్టకంటే తక్కువమామి వున్నవారికి గాని ఈ బంజరు భూములను వెంటనే పంచేవానికి పూనుకోవాలి. ఇదివరకు సాగుచేసుకుంటున్నవారికి పట్టాలు ఇవ్వండి. వీటికి కమిటీలను వేసేటప్పుడు అన్ని పార్టీలతో కూడిన కమిటీలను చేయండి “ఏదో మా ఉన్యోగులు చేస్తారు. మేము చేస్తాము అంటే మాత్రమే గొడవ ఇట్లా ఉరుగుచూసే వుంటుంది న్యాయముగా చావలసిన వాటి రాకుండా పోతుంది. మూలిగే నక్కపై తాటిరాయపడ్డట్లుగా ఈ సమస్య పరిష్కారము చేయ కుండా భూస్వామి తెలంగాణాలోని కాంగ్రెసును అంటిపెట్టుకొని వున్న రాజకీయ బాధితులకు భూములు ఇస్తామని ప్రకటించారు. ఆ రకముగా ప్రకటన చేస్తే పక్ష పాత సృష్టవ్వడం అంటామా లేకపోతే నిష్పక్షపాత ప్రభుత్వము అంటామా దేశముకొరకు త్యాగాలుచేసి భూములు పోగొట్టుకొని బాధపడుతున్నవారికి భూములు ఇవ్వాలి. దానికి మాకర్థంతరములేదు. ఆంధ్ర ప్రాంతములో ప్రభుత్వమువారు చేసిన పని ఏమిటి? వ్యవసాయము చేసుకొన్నా లేక చేయించుకొన్నా సరే అటువంటి రాజకీయ బాధితులకు ఇస్తామని చెప్పారు. 10 సం. ల వరకు అమ్ముకో కూడదని చెప్పారు. వ్యవసాయ కార్మికులు చేసుకొనే భూములనుంచి వారిని తొలగించకుండా కొత్త భూములను ఇస్తామని అన్నారు. కాని ఆఖరికి వచ్చేటప్పటికి వ్యవసాయ కార్మికులు సాగులోనికి తెచ్చిన భూమిని వారిని తొలగించి రాజకీయ బాధితులకు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. తెలంగాణాలో కూడ అదే ఆరంభిస్తారా? ఆరంభిస్తే మమ్మలను చూచి చూడనట్లు పూరుకోమంటారా? ఇటువంటి గొడవలు చాలా వున్నవి. నరసాయపాలెములో హరిజనులకు ప్రత్యేకముగా కేటాయించిన భూము లను రాజకీయ బాధితులకు ఇవ్వడం జరిగింది. హైకోర్టుదాకా వెళ్లారు ఈ హరి జనులు, హైకోర్టువారు “మేము G. O. లను వాతరు చేయము పట్టాలను అయితే వాతరు చేయగలముకాని” అని చెప్పి త్రోసిపారవేశారు. దాని మూలముగా ఇది వరకునుంచి సాగుచేసుకొంటున్నవారు తొలగించబడ్డారు. అదేరకముగా ముడికొండ పాడు అనే గ్రామములో హరిజనులకు కేటాయించిన భూమి వుంటే ఇంకొక రాజకీయ బాధితునికి ఇవ్వడానికి పూనుకొన్నారు. ఏమారు జాలాకాలోను, కైకలూరు

తాలూకాలోను కొత్తేడు భూములన్నాయి. వర్షపాదు కార్మికులు "మీగును మీ కారి నలభాలు పెట్టుకొని పొడిచేయక" అంటే 100 మంది రంగిన నువ్వులకి ఇవ్వడం మూడేసి 100 మందికి నువ్వులు పరిశన వారికి ఇవ్వడం ఆదేశించి. గాంధీ వివరణకయ్యారని అంటే భూస్వాములు వారికి వున్న 400 మంది కార్మికులతో పరిశనం పెట్టకంటే ఏ 350 ఎకరాలో వారికి ఇచ్చేది. ఇది వర్షపాదులకు కొరత వేస్తున్నదేనా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. భూమి స్వరంలను తీసుకొనివచ్చి పేదరి నిరీక్షకు భూములను కందిపెరతామని అన్నారు. అది భూస్వాముల నియమం. భూమి స్వరంల నిర్ణయం అది అని అనుకుని వస్తుంది. నూయూలు పొగాడేనూను అయితే 200 ఎకరాకు పంటలు కనుకముగా నిర్ణయించారు. Exemptions పేరు పెడితే ఏ 300 ఎకరాలో పోతుంది. ఇటువంటి అనవసరమైన చట్టాలు తేడం వారి హక్కులను." ఆహార సమస్యను సరిష్కరించడానికి 175 చొకిపోలు పెట్టబోతున్నామని అని అంటున్నారు. అది ఎక్కడ పెడుతున్నారు. ఏ భూమి పెట్టేస్తారు. 4 జిల్లాలో కడుపు ఉన్నాయి. 175 చొకిపోలు పెట్టి ఎవరి కష్టనేర్చు తరహాకి, ఏర్పి పోతున్నామని మాకు ప్రత్యేక బోన్ ఇవ్వలేదు అని సర్పంచిలు వారు అంటారు. ఆ దెబ్బలాట పోతున్నామని తేల్చుకోవాలి. నూను కాంబిసిగి ప్రకారం అందుకుంటే చొకిపోలు పెట్టాలి పెంట్రిల్ సర్పంచిలకు వారు సేకరించారు. రాష్ట్ర సర్పంచిలకు వారు సేకరించారు అనేది మాకు అక్కరిలేదు. మాకు కాంబిసిగి చొకిపోలు పెట్టి ప్రజలకు ఆహారధాన్యాలను అందజేయాలి. మేము చొకిపోలు పెట్టాం. మేము చేసేది ఇంతే మీరు ఏమైన చేసుకోండి" అని అంటే కమ్యూనిస్టులు చేసేది ఏమీ లేదు అనుకుంటే. ఈ విధంగా సర్పంచిలకు ఇచ్చే దానికి ప్రజలే తగు పాతం సేర్కగలరని తెలియ చేస్తున్నాను.

చేదు విధానం గురించి ఒకటి రెండు మాటలు చెబుతాను. పొగాకు కార్మికులకు సంబంధించి మినిమమ్ వేజెస్ కమిటీ కొన్ని రికమెండేషన్స్ చేస్తే, కార్మికులకు రోజుకు కనీసం రెండురూపాయల వేతనం ఇవ్వాలని మినిమమ్ వేజెస్ కమిటీ రికమెండేషన్స్ చేసింది ఇంతవరకు అమలు జరుగలేదు. అవిధంగా పెక్టోరెల్ వారు ఇచ్చుకోలేదని చెబుతుంటే సర్పంచిలకు ఏమీ చేయలేకపోతా వున్నది. కార్మికులకు ఇంట్ల చౌరస్యం కలుగ చేస్తామని చెప్పారు. నేను ఈ సభ్యునే కాగితం గురి పెట్టాను. అది బిల్లా రూపం. అక్కడ 8 వేలమంది కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు. 40 వేల మంది జనాభాగలగిన జిల్లముది అని అక్కడ ఎక్కడ హాస్పిటల్ లున్నా వున్నదా అని అడుగుతున్నాను. 8 వేలమంది కార్మికులు, 40 వేలమంది జనాభాకలిగిన పార్లమెంట్ లో ఇన్ వేషంబుకు ఒక్క టెన్ అయినా వున్నదా అని అడుగుతున్నాను.

మంగళగిరిలో ఒక పోటీయూనియన్, ఆర్. బి. డి. లో ఒక పోటీయూనియన్, హైవేస్లో ఒక పోటీయూనియన్ వున్నాయి. ప్రొగ్రెసువులో చంపబడిన వ్యక్తి ఏ. పి. టి. యు. సి కి సంబంధించినవాడు. అందుకు కి మంచి ఏ పి. టి. యు. సి. కార్యకర్తలను, యింకో కి మంచి మేనేజ్మెంట్ తరపున వారిపై పెక్కురిటి కేసు పెట్టారు కాని అసలు దౌర్జన్యానికి ఎవరు పూనుకొన్నారో వారిని ఏమీచేయ కుండా నిష్పక్ష పాతంగా అందరిపై మేము పెనతామని చెప్పటం నాకు అర్థంకావడం లేదు.

ఇక, ఎన్. జి. వోల సదుష్కృతుంది. ఎనామలీస్ వున్నాయని ఇదివరకే చెప్పాము. వాటిని పరిష్కారం చేస్తామని ఎప్పటినుండో చెబుతున్నారు కాని ఇంత వరకు ఏమీ చేయలేదు. సర్వీస్ కండిషన్స్ గురించి ఒక నిర్ణయం చేయాలన్నారు కాని రెండేళ్లు అయినా ఏమీచేయలేదు. కేంద్రీకృతీకృతము, ప్రక్కన వున్న ప్రభుత్వాలు డి. ఏ. ను కలిపి జీతాలను ఎక్కువ చేస్తే ఆ విషయాన్ని గూర్చి కూడా ఆలోచిస్తామని చెప్పటమే జరిగింది కాని దానిగురించి కూడా ఇంతవరకు ఏలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. ఎన్. జి. వోల ఎసోసియేషన్ ను ప్రభుత్వం గుర్తించిందా అని అడుగుతున్నాను. వారు ఒక సంఘాన్ని పెట్టుకొని, తమకు వచ్చిన జీతాలు చాలవని మొరపెట్టుకొని, వారి ఆదర్శాను తెలియజేయడానికి ఒక రోజు పని నిలుపుదలకు పూను కొంటే అందుకుగాను యూనియన్ కార్యదర్శిని సస్పెండ్ చేసి, ఎన్. జి. వోల ఎసోసియేషన్ ను రిగ్రైడ్ చేయమనే పాలసీ ఏర్పడిగా సభ్యమైనదని నేను అడుగు తున్నాను. వారి కోర్కెలను తెలుసుకొన్న తరువాతనే కాబేనట్ కొన్ని మార్పులు చేసింది, వారు కోరిన కోర్కెలు న్యాయమైనవి అంగీకరించి మార్పులు చేసిన తరువాత వారి యూనియన్ ను రిగ్రైడ్ చేయకపోవటం, ఆ యూనియన్ కార్యదర్శిని సస్పెండ్ చేయటం కార్మిక వివాదానికి తగిన మార్గం కాదని తెలుపుతున్నాను. వారి హక్కుల కోసం ఒక యూనియన్ పోరాడినపుడు దానిని కాన్సిల్ చేస్తాము, దానిని రిగ్రైడ్ చేయము అని ట్రైప్లార్టీ సమావేశంలో నిర్ణయించుకొన్నారా అని అడుగు తున్నాను.

ఇక, హరిజన సంక్షేమ విషయం వుంది. దానికి సంబంధించి ఒకవిషయం చెబుతాను. నిన్ననే నాకు ఒక జాబు వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక కాపి, నాకు ఒక కాపి వంపారు. గుంటూరు జిల్లాలో సత్తెనపల్లి వద్ద జలలావురం గ్రామంలో ఇద్దరు హరిజనులు పెండ్లి చేసుకొని పూరేగుహపుండగా ఆ పూరిలో వున్న పై పులాలవారు దాడిగా వెళ్లి వారిని కొట్టి తరిమివేశారని ఆ వృత్తంలో వుంది. వారి ఆ విషయం గురించి పోలీసులకు రిపోర్టు చేసినా వారు ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు అంటున్నారని పాటించే వారిపై నేను పెట్టవచ్చునని, అలా నేను పెడితే వారిపై

చర్య తీసుకొనబడిన చట్టాలతో వున్నా పోలీసుల అంతరంగిక ఎలాంటి చర్య తీసు
కొనలేదు. ఇక గిరిజన సంక్షేమం గురించి చూస్తే దెబ్బ తేలుతుంది కానీ దీని
ఇంకా కనిపిస్తోంది. కోయ ప్రజాసేవకున్ని చాలాంతంగా తీసుకున్నా దేని దెబ్బను
కానిపిస్తుంది. ఎకరానికి 4 రూపాయలు ఇస్తున్నామని చెప్పి ఎని రేణు రుసుము
తీసుకుంటుంటున్నాడు. ఆదివరగా ఎకరానికి 4 రూపాయలంటే నాలుగు రెండు కంటే
నిక్కువగా రాను. ఇది పెట్టి కూడా రుసు అనుభవించుకున్నాడు.

ఒక్క మనస్సుకుటుంబం వైపున కొట్టిపెట్టలే ఇదివరకు ఏదీ లేదు. ఇచ్చేవాడు.
అలాంటిది ఇప్పుడు లేదు. పై రంట ఉద్గృహించు. ఎత్తుకుంటూనే ఉంటుంటుంది పీక
ఒకటింటికి ఒక అకారానికి. ఒక్కడముత్యం తీసుకునిపోయి రైలుమార్గాలకు
అమ్మకంయ్యింది. ప్రభుత్వోన్ముఖ పీకచేస్తున్నారు. పక్కపర్వతా ఏదో
Finances Corporation Market ఏర్పాటుచేశాము దానిని అన్నింటికి
extend చేస్తామన్నాడు. సరే అది ఎంతవరకు పనిచేస్తున్నదో తెలియవలెనంటే,
ఆ నియోజకవర్గమునుంచి వచ్చిన సభ్యుడు చెప్పాలి. చర్యవలం నియోజకవర్గములో
మా వ్యక్తిప్రతినిధి రాలేదు. గనుక అక్కడ విషయములు, Co operative
Societies ను గురించి తెలియదము లేదు. Co-operative Society లేదు
అక్కడ పెట్టుకొని ఏదో తెలియదు అక్కడ ఉద్యోగులు ఏర్పాటుచేస్తున్నట్లుగా
ఉన్నది. ఈ విషయం అలాంటిది రైలుమార్గాలకు అమ్మకంపడేము అంటే
ఇది ప్రభుత్వం దోచుకోవడము తప్ప మరేదీ కాదు ఈ దోపిడీని అరికట్టడానికి
ప్రభుత్వము తీసుకున్న చర్య ఎమిటి? ఇంతవరకు ఎందువల్ల వ్యర్థ తీసుకోలేదు.
ఇలాంటిది ఇంకా పన్నో ఇరుగుతున్నవి.

తరువాత హైదరాబాదు. సికింద్రాబాదు పట్టణములలో ఉన్న నిరుద్యోగ సమ
స్యను గురించి ఒక్క విషయము చెప్పదలచుకున్నాను. ఈ సమస్యను పరిష్కరించ
టానికి ప్రభుత్వము పది లక్షలు 1960-61 కి కేటాయించామని, ఏవేవో 300
proposals Small Scale Industries, Handi-crafts, Cottage
Industries వగైరాల సంబంధించినవి అని అంటున్నారు. పనులు ఆరంభిస్తే,
సుమారు 30 వేల మందికి పనులు కల్పించ గలుగుతాము అని ప్రభుత్వము చెబుతు
న్నది. అయితే ఈ రెండు నగరములలో ఎంతమంది నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారని
లెక్కవేస్తే, మా అంచనా ప్రకారము ఈ మూడువేలకంటే ఇంకా లక్షమంది
ఉంటారు. మూడువేలమందికి మాత్రము పనులు కల్పించితే మిగతా వారి విషయము
ఏమిటావాలి? ఇంకా ఎక్కువగానే ఉంటారు కాని, తప్పుపలేదు. ఇంతమందిఉంటే
ఈ పది లక్షలు ఏవిధముగా సరిపోగలదు? కాబట్టి ఈ సమస్యను పరిష్కారము
చేసేటంతవరకు ఈ నిరుద్యోగులకోసం Un-employment Fund క్రింద చివరకు

బరటింటికి ఇంత అని వారికి ఇవ్వటానికి ప్రభుత్వము పూనుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అవిధముగా చేయకపోతే లాభములేదు. ఇక్కడ Muslim Minority ఉన్నది. దారిలో కొంతమంది కులతత్వాన్ని రెచ్చగొట్టటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఈ విషయము ప్రభుత్వానికి అందించే హాడ రెజును ఎప్పుడైతే కులతత్వాలను రెచ్చగొట్ట నారంభించారో, దానికి తోడు ఆకలి. నిరుద్యోగము ప్రభుత్వం ఇండదము వల్ల వారి వెనుక follow అంటూనే పేదప్రజలు తరహారపుకారం గుర్తించాలి. దీనికితోడు ఇక్కడ మైదరాబాదులో ఇత్తిహాదు ముస్లిమీస్ ఎత్తుమారు ఇదివరకే కులతత్వాన్ని రెచ్చగొట్టారన్న సంగతి మరుపరావలసి వున్నది. Majority Communities లోనివారు Muslims కు ప్రశ్నించుకు కులతత్వాన్ని రెచ్చగొట్టారు. ఇదికూడ మనకు తెలుసు ఇది ఎప్పుటిసంగతేకాదు. రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా జరుగుతున్నది. అందుకే రెజును మింతిగా రికిరూడ తెలుసు. ఆలాంటి వుదు మైదరాబాదు పట్టణములో ప్రజలు ప్రజాతంత్రీ ఉన్నమాన్ని ముందుకు తీసుకుని పోవటానికి శాంతి భద్రతలను పగైరాలకు నిలాంటి అలంకరలు లేకుండా నడిపించటానికి ఇలాంటివి అడ్డుపెట్టున్నవి. మరి మతవత్వాలను రెచ్చగొట్టితే దానియొక్క repercussions వీధిధనుగు ఉంటాయో ప్రభుత్వము చాల serious గా ఆలోచించ వలసియున్నది. ఈ విషయములో ప్రభుత్వము నిలాంటి చర్యతీసుకున్నప్పటికినీ మేము అందులో ప్రభుత్వముతో పూర్తిగా సహకరించటానికి సిద్ధముగ ఉన్నాము. చాటట్టి ఆకలి వాదతీరటానికి, నిరుద్యోగము పూర్తిగ పరిష్కరించాలంటే ఈ 10 లక్షలు చాలనేవాలవు. చాలిన తరకు పెంచమని కోరుతున్నాను.

తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఏదోవిధముగ జయప్రసముగ నడిచిస్తామని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. ఆ ప్రణాళికను గురించి మాట్లాడేటప్పుడు నేను ఇక్కడకు రాలేక పోయినాను ఏమైనప్పటికినీ, అనిచేస్తాము, ఇదిచేస్తామని చెప్పుకుని ఆత్మ సంతృప్తి పడచద్దని కోరుతున్నాను. ఆ ప్రణాళిక కోసము 500 కోట్లదాకా ఖర్చుకు స్కీములను వంపించామని, స్లానింగు కమిషనువారు ప్రత్యేక శ్రద్ధవహిస్తామని చెప్పినట్లు చెబుతున్నారు. ఈ 500 కోట్లు కాగితముమీద అంకెగా ఉండదము తప్ప నీదివల్ల ప్రయోజనములేదు. ఇందులో కేంద్రమువారు ఇచ్చేది, మనము ఖర్చుచేసేది చేరితేగాని అంతవరకుదా. అంటే కేంద్రమువారు ఇచ్చేది 300 కోట్లదాకా వుంటుందనుకుందాము. వారు ఇచ్చే 300 కోట్లతో ప్రణాళికక్రింద ఉన్న అన్నిరంగాలలోని పనులు చేయించటానికి పిలుండదు అని చెబుతున్నారు. ఇందులో Major and Medium Projects క్రింద, సుమారు 150 కోట్ల దాకా కేటాయించారు. ఇదిగాక తుంగభద్రా హైలెవెల్ కెనాల్ ఉన్నది దానిని యీ ప్రణాళిక అయిదు సంవత్సరములలో పూర్తి చేయలేము. అందులో సగము మాత్రమే పూర్తి చేయదలుగుతాము అని చెబుతున్నారు. తరువాత గోదావరి వరదలవల్ల, ప్రతి సంవత్సరము ప్రమాద పరిస్థితులు

ఏర్పడుచున్నది వాటి సున్నతమైన దారికి ఎక్కువైనది కాక లేక తక్కువైనదిగా ఒక అంగకట్ట కట్టిస్తామని అన్నాడు. అప్పుడు మనకు ఈ విషయం పరిశీలించడంలో చేసే లేదు. అది చూస్తే చెప్పాలంటే దానిలోకి నేను కూడా వెళ్లివచ్చా కాదంటే, వీటిని అన్నీ ఒకే యా డివిజన్ కిందకు తీసుకువచ్చాలి. కాబట్టి యా అయిదు ఎండు రోడ్లు డివిజన్ నామినేటర్ figure కింద చెప్పాలి. పంచేటించ వచ్చుంటేను అంతకుకన్న ఇదేమి ఎక్కువైనదిగా చెప్పాలి కాదు అన్నాడు. ఈ ప్రాజెక్టు అయిదు చేసిన సందర్భములో ఏర్పడుతున్న కొన్ని సూచనలు చేసింది. అందులో ఒంగుపల్లి ఎగువ కాండ్ల గురించి చెప్పింది. వీరిని ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద పూర్తిచెయ్యవలసినదని నిర్ణయించి ఉన్నప్పుడు గోదావరి వరదనివారణ కోసము అనకట్ట కట్టడానికి 30 కోట్లతో పూర్తిచెయ్యాలని అనుకుంటే, దానికి ఒక్కదానికి 200 కోట్లవాకా అవసరము ఉంటుంది. అయితే ఈ 500 కోట్లలో దీనికోసము 150 కోట్లు ఖర్చుచేస్తే, తక్కిన 350 కోట్లు దేనికి దేనికి కేటాయించ గలరు. మనకు ఇచ్చి ప్రాజెక్టులు Major and Medium Projects ఉంటున్నప్పుడు, వీటి అన్నింటికి ఈ 350 కోట్లు ఏ విధముగ సరిపోతుందని ప్రశ్నించుము అనుకుంటున్నది. కాబట్టి కొన్ని వదిలివేయవలసిందన్నమాటే. ఆ విధముగ వదిలివేయవలసినవి ఏమిటో వాటియొక్క వివరాలు మాకు స్పష్టముగ చెప్పండి. మనకు ఇలాంటి పరిస్థితులున్నప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వము అది చేస్తుంది, ఇది చేస్తుందని అనుకోవడము పొరబాటు ఈ విషయములో నేనుకూడ ఎంతో జాగ్రత్తగా ఆలోచించాను దీనికి, solution ఏమిటి? అని. నాకు కూడ బోధ పడలేదు కాబట్టి ఈ ప్రాజెక్టు ఏ మాత్రము అభివృద్ధి కాదని చెప్పవలసి ఉన్నప్పుడు, సరే. మిగిలిన విషయములను గురించి ప్లానింగ్ కమిటీవారే చెప్పారు. ఈ విధముగ ఉంటే మూడవ ప్రాజెక్టుకే కాదు నాల్గవ ప్రాజెక్టు వచ్చినను, అప్పుడుకూడ ఈ పరిస్థితులు మారవు అని నాకు నమ్మకము ఏర్పడింది. అయితే మనము చేసిన సూచనలు కేంద్రప్రభుత్వము ఎందువల్ల అంగీకరించడములేదు? Tunnels తగ్గవ్వాలనివచ్చినప్పుడు అందునుగురించి ఒక కోటో రెండుకోట్లలో దుబారా చెయ్యబోతున్నారు. కానీ, కనుపూరు కాలనీకొత్తటానికి ప్రజలు డబ్బు ఇస్తామని చెబుతున్నారు అది నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టులో ఒక భాగముగ ఉన్నది. నాగార్జునసాగర్ కు సంబంధించిన రెండవ phase కార్యక్రమము మేము అంగీకరించనంతకాలము మీరు ఈ కాలం ఎట్లా తగ్గవ్వతారని కాంగ్రెసువారు పేచీ పెట్టుకుని కూర్చున్నారు. వర్షాలు లేని ప్రాంతాలున్నవి. బోవంపాడు ప్రాజెక్టు ప్రారంభిస్తామంటున్నారు. కాని బొంబాయి ప్రభుత్వము అడ్డువస్తున్నదని అంటున్నారు బొంబాయి ప్రభుత్వము విషయం వచ్చినప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వము ఏదో చేస్తుందని అనుకుంటే, ప్రయోజనంలేదు. యిప్పుడు కట్టే ప్రాజెక్టులు అన్నీ పూర్తి

రిని ప్రభుత్వము అపలంబించడము దేశముయొక్క క్షేమమునకు కాదు అని చెప్పాలి. అలాంటి వైఖరి దేశమును ముందుకు తీసుకొని పోవటానికి ఉపయోగించదు. రాష్ట్రములో ప్రజలకు మేలా కలుగజేయాలని నిజముగ ఈ ప్రభుత్వానికి అభిప్రాయము ఉంటే, ప్రభుత్వముతో సహకరించటానికి మేము సిద్ధముగ ఉన్నాము. మేము సహకరిస్తామని అన్నను, ప్రభుత్వము సహకారము తీసుకునేస్థితిలో లేదని మా అభిప్రాయము. అలాంటి దృక్పథము ఇకముందు అయినా మనవికాలి. రాజకీయ రంగములో ఒక పార్టీని ఇంకొక పార్టీ ఎదుర్కొనుకోవచ్చు కాని ఇలాంటి ప్రభుత్వం యొక్క వైఖరి పల్లె ప్రజలకు సంబంధించిన కార్యక్రమములు పూర్తిగ కొనసాగడము లేదు Communist Party తరపున మేము సూచనలు యిస్తే, అది opposite party చేకూరుగనుక వాటిని పాటించగూడదు అనే భావము మంచిది కాదు అని నిజముగ మంచివే కావచ్చు. ఈ పార్టీ అని, ఆ పార్టీ అని ప్రజల కేమము చూడకపోవడము మంచిది కాదు. అది దేశ క్షేమానికి దారి తీయదు అని, దానిని మనవికాలని కోరుతూ ముగిస్తున్నాను.

*శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు(తవనంపల్లి): అధ్యక్ష. ఈనాడు గవర్నరు గారి ఉపన్యాసంలో చునం గనుక చక్కగా చదివి చూచినట్లయితే కిమనివారణకు సంబంధించి ఏమాత్రముకూడా లేకుండా ఉన్నది. పరదలపల్ల దేశానికి ఎంతరక్షం ఉన్నదో జైమంపల్ల అంతకంటే, ఎక్కువగా నష్టం వస్తుంది. వరదలువచ్చినట్లయితే, వైరులు కొట్టుకుపోవడంవల్ల అక్కడ ఉన్న ప్రజలకు నష్టంకలుగుతుంది. కాని జైమంగనుక వచ్చినట్లయితే అక్కడ ఉన్నటువంటి ప్రజలకు తిండిలేకుండా కృశించిపోయి ఎక్కువ రోగాలొచ్చి ఆనలు బ్రతికికూడా వచ్చినట్లే అవుతారు. రాయలసీమలో 1951-54 వరకు చాలా గొప్పజైమం వచ్చింది. జైమంలో ఏర్పడినటువంటి పరిస్థితులు ఏలాగు ఉన్నాయో గమనించినట్లయితే, అమూడేళ్ల కాలములో జనులందరు కూడా గంటిత్రాగి ప్రాణాలు నిలపెట్టుకొన్నారు. అక్కడ ఈనాడు లెక్కలు తయారుచేసి చూచినట్లయితే అక్కడ జీయరోగాలు, ఇతర రోగాలు ఎంత హెచ్చు అయినాయో తెలుస్తుంది. కాబట్టి జైమనివారణకు గట్టి ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ సందర్భంలో జైమాన్ని కాళ్వతంగా నివారణచేయడానికి ఏ కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వము అనుసరించాలో నేను కొన్ని సూచనలు చేయాలని అనుకుంటున్నాను. 1951-54 లో కాకుండా, మరల 1957 నుంచి 1960 వరకు గతమూడేళ్లనుంచి చిత్తూరు జిల్లాలోనే కాకుండా, అనంతపురం, కడప, నెల్లూరు, కర్నూలు మొదలైన జిల్లాలలో కూడా జైమం విస్తారంగా ఉన్నది. దీనిని గురించి వెంటనే శ్రద్ధ తీసుకొనవలెనని ఒక సంవత్సరం, రెండు నెలల నుంచి ఈ అసెంబ్లీలో చాలామంది సభ్యులు ఆందోళన చేసినప్పటికీనీ, దానికి తగినటువంటి నివారణోపాయములను ప్రభుత్వము ఆనలు చేయలేకుండా పోయింది. మంత్రిని

అతిగిరే, అక్కడ ఉన్నటువంటి కలెక్టరు సర్దుమంగా అక్కడ ఉన్నటువంటి తెలియజేయలేదని చెప్పారు. ఒక విషయానికి ముత్యగారిని అప్పగించినదని యిప్పుడు ఈనాటికైతే సరే కొద్ది గొప్పో లో కరువును నివారించడానికి పోనున్నట్లు చేస్తున్నందుకు వారిని అభినందించాలి. కాని ఉద్యోగిస్తులు, ముక్కులు చేస్తున్నటువంటి నిధి మృన్మి జమించడానికి ఏమిటోం ఏదలేదు. ఉదాహరణకు చెన్నైలో గుల్లాలో నా నియోజకవర్గంలో 200 గ్రామాలలో ఈనాడు వాగినదిక పట్టలేని నిర్మించి ఉన్నది. రాగినదిక నీళ్లుకూడా లేకపోతే, అప్పుడు ఏమిటోం నిర్మించినో ఆలోచించండి. పోయిన చూర్చి నుంచి ఆందోళన చెస్తూ ఉన్నాము. పోయిన పప్పున సెనగలోనే తినివంగా తమం ఏర్పడుతున్నదని చెప్పితే అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నటువంటి సంజీవ రెడ్డి గారు late monsoon ఉండటాన్ని కాబట్టి టర్నుకొవచ్చునని చెప్పారు. మర్రి జూన్ లో గవర్నరు స్పీచ్ మిషన్ ఉపశాసనం యిప్పుడు తినివంగా తినివచ్చున్నది, దాగా దాపులన్నీ ఎంకిపోయినాయని చెప్పినాము. కలెక్టరుగారికి చెప్పితే వారు సహకరిస్తున్నారని పంపుతానని అన్నారు. కాని పంపలేదు. నేను ఒక విషయం చెప్పరున్నాను. ఎప్పుడైతే season fail అయిందో, అప్పుడు ఉద్యోగిస్తులు, చేయ పంపిన పని ఏమిటి? వారు గ్రామాలకు వెళ్లి ఆర్క్రీటికలిగిని ప్రభుత్వానికి తెలుపరెనా లేదా? ఆర్క్రీట్ ఉన్నటువంటి పరిస్థితులు ఏలాగు తెలుస్తాయి? ఉద్యోగిస్తులు తమ చిత్తుర్రులన్నీ చెమ్మకుండా పోయినప్పుడు అక్కడ పరిజ్ఞాన పడుతున్న సాధనకు వాళ్లలో మంత్రిగారును సహాయపలని యుంటుంది. అంతేకాకుండా, Sub-Collector వచ్చినప్పుడు ఎన్ని గ్రామాలలో దాపులలో నీళ్లు లేకుండా ఉన్నటువంటి విషయం గురించి లెక్కలు, నేను ఉండి తీయించాను. ఆ విధంగా లెక్కలు తీయించి పంపుకొన్నప్పటికీనీ, ఈ నాటికినీ పరిస్థితి దాగుపడలేదు. పరిభుత్వము ఈనాటికిని దానిని ఖాతరు చేయకుండా ఉన్నది. ఒక గ్రామంలో అసలు త్రాగడానికి నీరులేకుండా ఉన్నదంటే, అది ఎవరిదాధ్యత? కనుక, కనీసం త్రాగటానికై నా నీళ్లు కలిగించుటకు ఏర్పాటుచెయ్యవలెనని నేను కోరుతున్నాను. ఈ మధ్యలో దాని కొరకు 2 లక్షల రూపాయలు sanction నేరారు. ఆ రెండు లక్షల రూపాయలను పంచిపెట్టే పద్ధతికూడా సరిగా లేకుండాపోయింది, నిజమే. పంచాయితీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు వచ్చినాయి, అవి పరిబలచేత ఎన్నుకోబడినటువంటివే. వాటికి తప్పనిసరిగా ఆధికారాలు ఉండవలసిందే. కాని emergency measures అనేది తీసుకోవలసివచ్చినపుడు వెనువెంటనే ఏ చర్యలు తీసుకోవాలి అనేది ఆ machinery చూచుకోవాలి. కలెక్టరు గారితే గమక ఆధికారాలు ఇచ్చినట్లయితే, తప్పనిసరిగా ఆ పని చేయించడానికి పిలుచేది. ఏప్రిల్ 11 తేదీన అసలు 2 లక్షల sanction చేస్తే, వాటికి పంపించింది అప్పు పెట్టడానికి కూడా పర్యవేక్షణ ఆరగ లేదు. అది జిల్లా పరిషత్తులకు వెళ్లి చూచి అక్కడ నుంచి పంచాయితీ సమితులకు

వెళ్లి అక్కడనుంచి క్రిందికి రావాలంటే ఎంతకాలం పడుతుందో ఆలోచించండి. ఈ నాడు అక్కడ చిల్లా కలెక్టరు leave పెట్టినారు. దానితోపాటు P. A. transfer అయిపోయినారు. అక్కడ చూచేవాడు లేడు. Director of Civil Supplies 2 వ తేదీన వెళ్లిపోతున్నాడు. R. D. O. గారిని నేను కోరితే, నాకు examinations ఉన్నాయి, వెళ్లాలి. జమాబందీకూడా ఉన్నది. అన్నాడు. కాకిల్లారును అడిగితే, నేను ఏమి చేస్తే, నాకు జమాబందీ ఉన్నదని అన్నాడు. ఆలాంటి పరిస్థితిలో, ఒక అధికారి కూడా జిల్లాలో లేకుండా ఉంటే, ప్రజలను ఎలాగ రక్షించడం అని నేను ఆడుగుతున్నాను. అటువంటి పరిస్థితులను నివారించడానికి ప్రయత్నం కనుక చేయకపోయినట్లయితే చాలా కష్టము కలుగుతుందని నేను మంత్రీగారికి చాలా సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను.

ఈనాడు అయినా కరువు నివారణ పనులకు అక్కడ తప్పసరిగా ఒకరినిపెట్టి గ్రాంటుచేసిన 4 లక్షల రూపాయలు, దానితోపాటు బావులు లోతుచేయాలని యిచ్చిన డబ్బు సక్రమంగా ఖర్చు అయ్యేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. మంత్రుల సబ్-కమిటీ సమావేశమై ఆర్డర్స్ ప్యాస్ చేశారు బావులు లోతుచేయడానికి ఆర్డరు pass చేసి కలెక్టరుగారికి పంపిస్తే, అది specific గా లేదని, దానికి ఎంతడబ్బు ఖర్చు పెట్టాలని, అక్కడ కలెక్టరు లేడుగనుక గుమాస్తాలు నిుక్కడికి తెలిగ్రాం యిచ్చడమా? ఏమిటి ఇంకా కలెక్టరు specific proposals పంపలేదని మంత్రులు అంటారు. మంత్రులు ఆర్డరుపెట్టే, అది సక్రమంగా లేదని దానికి బహుళం కోరుతూ అక్కడ ఉన్న గుమాస్తాలు దీనిని వాయిదా వేస్తుంటే ప్రజలను రక్షించడం ఎలా? వెంటనే దీనికి సంబంధించి జాగ్రత్తపహించాలని కోరుతున్నాను.

ఇనునివారణకు ఒక పథకం అవసరం. మూడవ ప్రజాశక్తి రూపొందుతోంది అన్నాడు, ఎరడ విరోధక పథకాలువేశారు. అదేవిధంగా ఇనునివారణకు కూడా పథకం తయారుచేయాలి. అంభ్ర ప్రదేశ్ లో ఎక్కడెక్కడయితే వర్షాధారమైన పొలాలు ఉన్నవో, అక్కడ నాలుగయిదేండ్ల కొకసారి కరువువస్తుంది. ప్రతి సంవత్సరం ఎక్కడో ఒకచోట కరువు పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. అక్కడ ఉన్న ప్రజలను రక్షించడానికి, వారికి కావలసిన ఆహారం, సనులు, ఇతర సౌకర్యాలు కలిగించడానికి కాళ్వత కరువు నివారణోపాయాలు ఆలోచించి ఒక పథకం తయారుచేయడానికి స్టేటు గవర్నమెంటు, కరువునివారణ కమిటీని వేయాలి. దెనకటి మద్రాసు గవర్నమెంటులో Economic Advisor గా ఉన్న శ్రీమతి రామమూర్తిగారు ఒక మనోగ్రాఫ్ ప్రకటించారు. అందులో దక్షిణ ఇండియాలో ఏవిధంగా వర్షపాతములో తగ్గుతున్నదో చెప్పారు. ఇక్కడ డిస్ట్రిక్ట్ గణెటలోనుకూడ నేను పరిశీలించాను. దానితోచూస్తే, రాయలసీమలోనే కాకుండా మొత్తం ఆంధ్రదేశంలో వర్షపాతం తగ్గు

తొందరికేలుస్తోంది. పక్షపాతిము వద్దితే, పంటలు కొరవడటంతో పరిమార్చుకుంటుంటే నష్టం వాటిల్లుతుంది. చిత్తూరు జిల్లాలో ఎక్కువగా వాళ్ళుంటారు. తెలంగాణను నిడికి ఆదారపడతారు. ఇటువంటి సీరు అయిపోయినా దానివల్ల కాని రిస్క్స్, లిక్విడ్ లిటిగాజు తావులు రిస్క్స్ అ సీటిని వాడుకోవచ్చును. ఇంకా, గడ్డెత్తాల్సి అట్టి సెక్షన్ లు, తోరపలన్న పాతాళ గంగను దైకి తీసుకు రావడానికి ప్రయత్నించాలి, అది సాధ్యం అవుతుంది. కోయంబత్తూరు మొదలైన పార్శ్వాలలో పంటగల సేతులూమూడు ఎంతట అడుగుల తోడునుంచి సేతు దైకి తీర్చున్నాయి. ఇతర పర్వతానంద రెండు మూడు కలదల అడుగులతోటను అందరూ అన్నిటని సుఖంగా వెలుస్తోంది. వానికి తగు ప్రయత్నంచేసి ఆ పాతాళ గంగను దైకితీస్తే జల్లవడంన్న భూములను సర్వ శ్యామలం చేయుటకు పీఠంబుంది. దీనికి ప్రత్యేక పథకం రావాలి. ఎర్రది నవరదాకు వరకు వేసినట్లు శాశ్వతంగా జమనివారణకు ఒక పథకం కావాలి. క్విట్ సాయంకా మార్కులు రామచంద్రారెడ్డిగారు చిత్తూరు జిల్లాలో పర్యటన చేసినారు. వారు వెను వెంటనే జమనివారణ కోసం శ్రద్ధవహించివంటకు అభినందించాలి. జులూ ఆ పనులు ముందులో వారు ఎక్కువగా శ్రద్ధవహించాలని కోరుతున్నాను. కొడుము ఒక్క చిత్తూరు జిల్లాకు సంబంధించియే కాదు, రాయలసీమకీ కాదు. గెల్లూరు జిల్లాకుకూడ వ్యాపించినది. సంబంధించి ఉన్న సమూహం postpone చేశారు. 1959లోని సంబంధించి ఖూర్తిగా రెమిషన్ ఇస్తున్నాయి. 1960 లు రోపు అయితే వగం రెమిషన్ ఇస్తున్నామని, వ్యాపారవంతులను సేసిన పన్నులూహర్యం, రెమిషన్ లేకుండా సమూహం చేస్తున్నారు. మొత్తంమీద వంటలుపోయి ఖూర్తి రెమిషన్ ఇచ్చిన చోటకూడ పెరుగుపొందేపోయినా, తేనగ ఎండిపోయినా, additional cesses ఖూర్తిగా సమూహం చేస్తున్నారు అట్లాచేయకుండా additional cesses కుకూడ రెమిషన్ ఇవ్వాలనికోరుతున్నాను. ప్లానింగ్ కు సంబంధించి కొన్ని విషయాలు చెప్పాలి. మొదటి ప్రకారం, ఖూర్తి అయినదన్నారు; రెండవ ప్రకారం ఖూర్తి అయినదన్నారు; మూడవ ప్రకారం రాబోతోందని చెబుతున్నాడు. రెండు ప్రకారాలు ఖూర్తి అయినప్పటికీ ప్రజలలో ఏ వర్గములోనైనా సంతృప్తి ఉన్నదా అనేది చూడాలి. కూరీలలో సంతృప్తి ఉన్నదా? రైతులలో సంతృప్తి ఉన్నదా? వర్తకులలో సంతృప్తి ఉన్నదా? ఏ వర్గములోనైనా సంతృప్తి ఉన్నదా అని చూస్తే ఎవరికీ సంతృప్తి లేదు. ఈ ప్రకారాల నలన మధ్యతరగతి ప్రజలు వడుతున్నన్ని బాధలు మరి ఎవరూ వడుటలేదు. మధ్యతరగతి ప్రజలకు తగిన రక్షణ లేకపోతే ఈ దేశము ముందుకు వెళ్లుటకు పీటలేదు, మధ్యతరగతి నాయకత్వము క్రిందనే భారతదేశము ముందుకు వెళ్లాలి. అటువంటప్పుడు, వారిని దృష్టిలో వుంచుకొని మనము ప్రకారాలు వేయాలి. అలాగే పేదప్రజలను దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు వివరంగా పెరుగుతున్నాయి. ఎందుకు పెరుగుతున్నాయి? ఆ వివరము నేను బడ్జెట్ సెషన్ లో

చెప్పాను. Inflation పట్ల ధరలు పెరుగుతున్నాయి. కఠినంతగా Gold reserves లేకుండా currency notes వేస్తే ధరలు పెరుగుతాయి. సామాన్య ప్రజలు, హాలీలు, రైతులు, చిన్న shop-keepers, ఉద్యోగస్తులు. తప్పనిసరిగా ఈ భారముపల్ల చెబ్బుతినర తప్పదు. కాబట్టి ప్రభుత్వానికి సవరించాలి. ఈ ప్రభుత్వ కారచన అంతా కేంద్రప్రభుత్వంమీద ఆధారపడి ఉన్నదని, రాష్ట్రప్రభుత్వము మీద ఆధారపడిలేదని చెబుతున్నారు. కాని కేంద్రప్రభుత్వం ప్రభుత్వానికి సరిపోయేదా ? లేదు. ఇది peoples' plan అని అంటారుగాని ప్రజలు ఈ ప్లానును సంతరించడంలేదు. Planning Commission ఉన్నది. దానికిన్నీ పార్లమెంటుకు, రెజిస్ట్రేషన్లు ఏమాత్రం సంబంధించలేదు. Plan అంటే ఏమిటి ? అది Policies కు సంబంధించింది. ప్రభుత్వం implement చేయాలి. పార్లమెంట్, రెజిస్ట్రేషన్, Policy making bodies గా ఉండాలి. కాని ఈనాడు పార్లమెంటుగాని, రెజిస్ట్రేషన్గాని ఈ ప్లానుకు సంబంధించిన policy making ఉన్నదా ? అధికారం ఉన్నదా ? లేదు. ఉండినట్లయితే తృప్తి పుట్టిన ప్రభుత్వానికి ఈ అసెంబ్లీలో చర్చించి వరద నివారణ పథకముతోదాటు, కరువు నివారణ పథకము కూడ చేర్చియుండవలయు. Inflation ఈ విధంగా ఉండడానికి వీలులేదని చెప్పే వారము. దేశంలో ప్రజలు ఏమి అనుకుంటున్నారో, Plan అనేది ఎలా ఉండాలో, ఏ విధంగా రూపొందించాలో, ఏ పక్షమునకు చెందిన సభ్యులైనవ్యవస్థికి పార్లమెంటులోను, శాసన సభలలోను, సలహాలు యివ్వడం జరిగేది. కాని అలాంటిది లేదు. ఈ Planning Commission ప్రధానమంత్రియొక్క దయాదాక్షిణ్యాల మీద ఆధారపడి, అయిన నియమించిన వ్యక్తులమీద ఆధారపడి ఉన్నది. వారు రూపొందించిన విధానాలను దేశంమీదరుద్దుటకు, వాటిని మనం ఆమోదించే టట్లు చేస్తున్నారు. ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. చిత్తూరుజిల్లా ప్లానింగ్ కమిటీ ఉన్నది. ఇండస్ట్రీస్ కు సంబంధించి ప్రత్యేకించి శ్రద్ధచేసి జిల్లా అంతా తిరిగి, ఫలాని పరిశ్రమలు ఆ జిల్లాలో పెట్టితే మంచిదని రెండేండ్లక్రితం శ్రీ పి. వి. రత్నంగారు కలెక్టరుగా ఉన్నప్పుడు recommend చేస్తే యీ నాటివరకు దానికి సంబంధించి మన ప్రభుత్వంగాని, కేంద్రప్రభుత్వంగాని ప్లానులో చేర్చినట్లులేదు. అటువంటప్పుడు ఇది ప్రజలప్లాను అవుతుందా ? ప్లానింగ్ కమిషన్ ప్లాను సూపర్ పార్లమెంట్ ప్లానా అని సందేహపడవలసి వస్తోంది. ఇక్కడ మన ప్రభుత్వమువారు Working Groups అని పెట్టారు. మైనరు ఇరిగేషన్ కు సంబంధించిన దానిలో నేనుకూడ మెంటరును. మైనరు ఇరిగేషన్ అభివృద్ధిచెందాలంటే దానికి పాలిసి ఏమిదో మేము వర్చించి కేంద్రప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేయడంకాదు.

మేము మీకు 15 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చినాముకనుక, దానిలో ట్యూబ్ వెల్డ్ క్రింద ఇంత ఖర్చుపెట్టుకోవాలి, మైనర్ ఇరిగేషన్ క్రింద ఇంత ఖర్చుపెట్టుకోవాలి,

మేజర్ అంథోనీ ల్యోన్ ఇతర అధ్యులపై దృష్టికొనాలి. ఆ విధంగా పరిధిని కొంత మెరుగ్గా పురు కొనానాంబాలోనిది ఉన్నది. పురు కొనాని కొలత ఇప్పంతేకానీకే కొనానాంబాలోని అధ్యులపై దృష్టికొనాలి. మ్యూజిక్ టెల్లిజన్ కాకపోలే. ఆ వద్దను ప్రైవేట్ ఇంజనీరింగు అధ్యులపై దృష్టికొనాలి. మేము 15 కొట్ల ఇచ్చాము. అందులో పురు పురు అయిఉన్నాను ఇంత అతి పంపకం చేసుకోవలసి ఉన్నది; అంతేగానీ అసలు విషయాలగు మాంబానిని గొప్పచేయి. అని చెబుతున్నారు. ఈ విషయం గొప్పచేయి చేస్తున్నా ఆదగింబలో అయిపోయినది. నేటికే బీకర్లందరినీ అంత అధ్యులపై దృష్టికొనాలి ఒక నిమిషంలో చేప్పేసరికి అదిగుతుంది. అదిచా పిమిషంలో అయిపోతుంది. అక్కడ ఇంజీ విషయం ఏమిటంటే, వారు ఇచ్చే ఇచ్చును పంపకం చేసి విషయంలో చూట్టాడు అదిచేదిరావటము తప్ప ప్లానింగ్ గురించి ఏమాత్రం చర్చించేదానికి అవకాశం లేకుండా ఉన్నది. ఆ పరిస్థితి గొప్పచేయి ఉన్న ఏ ఒక్క సభ్యునికి కూడా ప్లానింగ్ విధానాలను రూపొందించే స్వాతంత్ర్యం లేకుండా ఉన్నది అలాంటి ప్లాను మనదగ్గర ఉన్నది. అలాంటి ప్రాజెక్టుకు మనమీద దుర్బలమవుతున్నది. ఈ నాడు దేశం అంతా లోభతో క్లుంగి పోతున్నది. ఈ ప్లానులో మరొక ఇబ్బంది కూడా ఉన్నది. మన మాతృమండలిగారికి యీ విషయం బాగా తెలుసుననుకొంటాను. మనం అనేక దెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్టు ఏర్పాటుచేశాము. వాటిలో అనేకమంది ఉద్యోగస్థులను నియమించటం జరిగింది. వారు సరిగా పనిచేస్తున్నారా, లేదా అని కాదు నేను చెప్పేది. ఈ ఉద్యోగుల అనుసరం ఎంత ఉన్నది: వారిపల్ల ఉపయోగం ఎంత ఉన్నది: అన్నది ఇప్పటికే మండలిగారికి తెలిసిఉండాలి. మనం ఎంతోమంది ఉద్యోగస్థులను నియమిస్తున్నాము. మనము ఒక ప్రైవేట్ నిర్మాణము చేస్తున్నాము. ఆ ప్రైవేట్ కి, ఆ ఉద్యోగస్థులందరికీ ఎంతోదబ్బు అధ్యులపై దృష్టికొనాలి వస్తున్నది. మనం 247 బ్లాకులు ఏర్పాటుచేసుకొన్నాము. వాటిలో మనం ఆరుకోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టవలసి వచ్చింది. ఆ ఆరుకోట్ల రూపాయలలో యీ ఉద్యోగస్థుల జీతాలకొరకు, నివాసగృహాలకొరకు లోకోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టటం జరిగింది. మిగతా మూడుకోట్ల రూపాయలే అక్కడ దెవలప్ మెంట్ వర్క్స్ కొరకు ఖర్చుపెట్టటం జరిగింది. ఈనాడు పంచాయతీ సమితులను, జిల్లా పరిషత్లను ఏర్పాటుచేశారు. ప్రజలు ఎన్నుకొన్నటువంటి వారిచేత రాజ్యం నడుపబడుతున్నప్పుడు కూడా అంతమంది ఉద్యోగులు కావాలా అన్నది మనం పరిశీలించవలసి ఉన్నది. మన రాష్ట్రంలో 445 పంచాయతీ సమితులు ఉండబోతున్నవి. జిల్లా పరిషత్లు 20 ఉన్నవి. రాష్ట్రం మొత్తంమీద 20 వేల మంది పంచాయతీ పెరిసిడెంట్స్ ఉండబోతున్నారు. వాటితోపాటు 300 మంది ఎం. ఎల్. ఎ లు ఉన్నారు. ఇంతమందిని ప్రజలు ఎన్నుకొన్నారు, వీరందరికీ గృహాలలో బావులు, చెరువులు త్రవ్వకొనేదానికి, అససరమైన అభివృద్ధిపనులు

చేసుకోవటానికి అవసరమైన సత్తా, సామర్థ్యం లేకపోతే, యీ ప్రజాస్వామ్య పేరద్ద కావలసిఉంటుంది. ఇంతమంది ప్రజా ప్రతినిధులు ఉండగా, అంత డబ్బు కేవలం ఉద్యోగస్థులమీద ఖర్చు పెట్టటమా? అంత డబ్బు కేవలం ఉద్యోగస్థులమీద ఖర్చుపెట్టటం పరై నవద్దతి కాదని మనవిచేస్తున్నాను. నిరుద్యోగ సమస్యను తగ్గించనక్కరలేదా, చదువుకొన్నవారికి ఉద్యోగాలు ఇవ్వనక్కరలేదా అని అన నచ్చును. చదువుకొన్న వారందరికీ ప్రభుత్వోద్యోగాలేనా ఇవ్వటం : వాళ్ళకు కావల సిన ఎంప్లాయిమెంట్ పొటన్షియాలిట్ మనం క్రియేట్ చేయాలి. చక్కలుగాని, ప్రభుత్వంగాని పరిశ్రమలను ఎక్కువగా ప్రారంభించటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. చక్కలు పరిశ్రమలు ప్రారంభించటానికి ప్రభుత్వం ప్రోత్సాహం ఇవ్వాలి. అటు వంటి ఎంప్లాయిమెంట్ పొటన్షియాలిట్ మనం కల్పించకుండా అందరికీ ప్రభుత్వం లోనే ఉద్యోగాలు ఇవ్వటం సాధ్యమా? అవిధంగా ఇచ్చినపుడు అది ఆన్ ప్రొడక్టివ్ ఎంప్లాయిమెంట్ అవుతుంది ప్రొడక్టివ్ ఎంప్లాయిమెంట్ మీరు ఇవ్వకుండా ఆన్ ప్రొడక్టివ్ ఎంప్లాయిమెంట్ మీరు ఎప్పుడైతే ఇస్తారో, అప్పుడు తప్పనిసరిగా అద సపు పన్నులు చేయవలసివస్తుంది. ఈనాడు ప్రభుత్వం ఎలాగూ అదనపు పన్నులు వేస్తున్నారు మొన్న తృతీయ ప్రజాకేక విషయంలో, చర్చ జరుపుతూ అదనంగా పన్నులు ఎవరిమీద వేయాలి అని ఆలోచించారు. ఎన్నడో ఛాయిల విలువబట్టి పన్నులు వేకారు; ఇప్పటి భూముల విలువలనుబట్టి ఇంకా పన్నులు హెచ్చించలేదు; కనుక భూమిపై తప్పనిసరిగా పన్ను హెచ్చుచేయాలి అని చెబుతున్నారు. సుమారు 18 కోట్ల రూపాయలు ప్రతి సంవత్సరం మనం ప్రజలనుండి వన్నులద్వారా వసూలు చేయవలసివస్తున్నది. దానిలో 70 వంతులు రైతులనుండి వసూలు చేయవలసివస్తు న్నది. అవిధంగా రైతులమీద అదనంగా పన్నులు వేస్తే, వారు బ్రతికేవానికి వీలుం డదు. అసలే కరువుకాలాలతో పతమతమౌతున్న యీ కాలములో అదనపు పన్నులు వేయటము ఏవిధముగా సాధ్యము? గవర్నమెంట్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ ఖర్చులను తగ్గించుకోవలసరకు, ఉద్యోగస్థులపై పెట్టే ఖర్చును తగ్గించుకోవలసరకు అదనపు పన్నులు వేసే విషయం ఆలోచించకతప్పదు. ఎవరో స్లానింగ్ కమిషన్ వారు చెప్పారు కాబట్టి అదనపు పన్నులు వేస్తే ఇక్కడ ఉన్న జనానికి ఇబ్బందులు కలుగ జేసినవారను అవులాము. ఎవరో స్లానింగ్ కమిషన్ వారు చెప్పినదానికి యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆమోదముద్రవేస్తే తప్పనిసరిగా ఇక్కడ ఉన్న ప్రజలకు ఇబ్బందులు కల్పించినవారను అవులాముగనుక, అసలు విధానాలు రూపొందించే విషయంలో నైనా మనకు అభివృద్ధి ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. మన రెజిస్ట్రేషన్ స్వతంత్రం తీసుకొని మన విధానాలు ఫలానా విధంగా ఉండాలని చెప్పాలని నేను ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. అంతేగాక మనం యీనాడు పంచాయతీ రాజ్యం పెట్టివామ. చెబుతున్నాము. ఈనాడు ప్రజలకు హక్కులు దత్తం చేస్తున్నామని చెబుతున్నాము

మనం ఒకదైపున అధికారాన్ని కేంద్రీకృత చేస్తుంటే మరొకదైపున దెమాక్రాసీని చూసి చేస్తున్నాము. ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. మీరు ఎక్కడైతే స్టాండ్ గెరకువనా ఒక సూపర్ సెక్యూరిటీగా పెట్టికారో, ఎక్కడైతే సూపర్ సెక్యూరిటీగా ఉండాలి. ఎక్కడైతే కనీసం చేయవలసిన సౌకర్యాల సౌకర్యాలతో కూడిన సౌకర్యాలను చేర్చవలసి ఉన్నది. కొన్నింటిని అటానమస్ వాగ్ అని చెబుతున్నారు. రోడ్ డ్రాన్స్ టోర్స్ కార్పొరేషన్ రో ఏదీ అలా అక్కడ అటానమస్ వాగ్ అని చెబుతున్నారు. ర్యూరల్ విజ్ఞాన కమిటీలు కొన్ని చార్జులు వహిస్తాయి. స్టాండ్ గెరకువనా విషయాలు నిజమే కానీ నాకు తెలియదు. నిజమే అయితే అది చాలా సాధారణమైన విషయము. ఈ రోడ్ డ్రాన్స్ టోర్స్ కార్పొరేషన్ అటానమస్ వాగ్ పెట్టి నందుకూ దానిమీద ఎగ్జిక్యూటివ్ కుగాని, లెజిస్లేషన్ కుగాని డైరెక్ట్ కంట్రోల్ లేకుండా పోవటంవల్ల అక్కడ జరుగుతున్న అభివృద్ధి, దుర్మార్గాలు, కుంభకోణాలను అరికట్టటానికి వీలేకుండా పోతున్నది. అక్కడ కార్పొరేషన్ వారు కోటానుకోట్ల రూపాయలు ఎట్లా ఖర్చుపెడుతున్నారో తెలుసుకొనే అధికారం మన లెజిస్లేషన్ కు లేదు. ఎగ్జిక్యూటివ్ టోర్స్ వ్యవహారాలకు సంబంధించి ఒక పుస్తకం చూకు ఉన్నాయి. అలాగే రోడ్ డ్రాన్స్ టోర్స్ కార్పొరేషన్ ఏమీ చేస్తున్నదో, దానికి సంబంధించిన విషయాలతో ఒక పుస్తకం చూకు ఉన్నాయి అంటే లేదు. దానిని ప్రత్యేకంగా అటానమస్ వాగ్ పెట్టటంవల్ల, దానిపై కంట్రోలింగ్ పవర్ లెజిస్లేషన్ కు లేకపోవటంవల్ల అసలు యీ దెమాక్రాసీయే మనరాష్ట్రంలో ఎక్కడ ఉన్నదో నాకు తెలియకుండా ఉంది. ఆ కార్పొరేషన్ పై ఎగ్జిక్యూటివ్ కు, లెజిస్లేషన్ కు కంట్రోల్ ఉంటేనే దెమాక్రాసీ అన్నది నిలుస్తుంది. మనం దెమాక్రాసీ కేంద్రీకృత చేసిన సిద్ధాంతాన్ని అంగీకరించి ఎందుకు పంచాయితీ సమితులను, జిల్లా పరిషత్లను ఏర్పాటుచేశాము? త్వరత్వరగా వనులు జరగాలనే ఉద్దేశ్యంతో వాటిని ఏర్పాటు చేశాము. కాని అక్కడ లొండరగా వనులు జరిగే అవకాశం ఏమాత్రం లేదు. ఈ పంచాయితీ రాజ్యంలో త్వరగా వనులు జరగటానికి వీలులేదు. నేను ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. పశులు, కూలీలు కష్టాలు పడుతున్నారు; తాగటానికి నీరు దొరకటం లేదు; పశుల కష్టాలు తొలగించాలి. వావులు లోతుచేయించి నీటి పడుపాయం కలిగించాలి; రోడ్స్ నిర్మాణ కార్యక్రమం మొదలుపెట్టి కూలీలకు పనులు కల్పించాలి అనే ఉద్దేశ్యంతో ఒక పంచాయితీ సమితి 20 శతల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టాలని నిర్ణయించి శాంక్షన్ కారకు జిల్లా పరిషత్ కు వ్రాస్తే, వారు రెండు నెలలదాకా దానిపై నిర్ణయం చేయని పరిమాదం ఏర్పడింది. ఇక్కడ ఎలాబో అయిన డబ్బు కలెక్టర్ కు డగ్గరకు వెళ్ళటము, కలెక్టర్ నుండి జిల్లా పరిషత్ కు వెళ్ళటము, జిల్లా పరిషత్ లోని స్టాండింగ్ కమిటీలు మీట్ లావటం, మళ్ళీ దానిని పంచాయితీ సమితులకు పంప

టము, పంచాయితీ సమితిలోని స్టాండింగ్ కమిటీలు మిట్టలు, కొంత డబ్బును పంచాయితీలకు ఎలాచో చేరుటయు ఇరిగేషన్ కర్మాచరణయందు యావసరము చేయటానికి ప్రారంభించబడును జరగాలి. ఏవివల్ల ఎంత అలస్యంగా పనులు జరుగుచున్నాయో అలోచించండి. ఒకరైతుకు ఎరువుకావాలంటే - అదానానావెళ్లి "నాకు ఎరువు ఇవ్వు" అని అంటే ఏ వ్యాపారస్తుడైనా అలానికి ఎరువు ఇచ్చే వర్క్కి ఉండాలి. అప్పుడే రైతుకు తక్కువధరకలో, ఎక్కువధరకలో ఎరువు దొరికే అవకాశం ఉంది. కాని ఈనాడు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలవ్వడా రైతులను ఎరువులు తీసుకోమన్నాడు. మంచిదే. కాని, రైతు మొదట కరణం వగైరకువెళ్లి సర్టిఫికేట్ తీసుకోవాలి. పంచాయితీబోర్డు పెరిసిడెంట్ దగ్గరనుండి సర్టిఫికేట్ తీసుకోవాలి. తర్వాత ఎగ్జిక్యూటివ్ సొసైటీ మెంబర్ నుండి పబ్లిషన్ తీసుకోవాలి. ఇంత వ్యవహారం జరిగితేగాని ఆరైతుకు ఎరువులు దొరకవు. సామాన్యరైతుకు రేతికగా ఎరువులు దొరికే అవకాశం లేకుండా ఉంది. రైతులకు ఎరువులు దొరకటానికి చాలా అలస్యం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వం యీ విషయం తప్పనిసరిగా అలోచించాలని కోరుతున్నాను. విద్యావిషయంలో ఎలాంటి మార్పులు యీ ప్రభుత్వం తీసుకురాలేదని చెప్పటానికి నేను విచారిస్తున్నాను. నిర్బంధ విద్యావిధానం గురించి, ప్రస్తుతం అందరి తెలుసుకొని పాఠశాలలో ఉన్న చట్టాలను ఇంటిగ్రేటేషన్, ఒక కొత్త బిల్లును తీయాలన్నామన్నారు. ఎందుకీ చట్టాలు? అమలు జరిగిని చట్టాలు వేసిసంవత్సరం ప్రయోజనం ఏమిటి? ప్రభుత్వం అటువంటి చట్టాలు చేసి, ప్రజలు చట్టాలను పయలేట్ చేసేదానికి అగ్రియింగ్ ఇస్తున్నారు. అసలు రూల్ ఆఫ్ లా అనేది ఉండాలి. ప్రభుత్వం తాను చేసిన చట్టాన్ని సక్రమంగా అమలు జరుపుటకు సంసిద్ధులై ఉండాలి. అప్పుడే ఓబిడియన్స్ టు ది స్టేట్ - అన్నది వస్తుంది. ప్రభుత్వం చేసిన చట్టాలను సక్రమంగా అమలు జరపలేకపోతే - రూల్ ఆఫ్ లా ఎక్కడ నిలుస్తుంది? మొదట సార్లెంట్ అనే ఆయన యీ నిర్బంధ విద్యావిధానాన్ని తెచ్చారు. ఎందువల్ల అది విఫలము అయినది? ఎక్కడ యీ నిర్బంధ విద్యావిధానం అమలు జరిగింది? సక్రమంగా అమలు జరగకపోతే - అందుకుగల కారణాలేమిటో అలోచించారా? ఆ కారణాలను తెలుసుకొని, ఆ లోపాలను నివారించే మార్గాలను అలోచించామా? అదేమీ లేదు. అవేమీ అలోచించకుండా యీ ప్రభుత్వంవారు చట్టం చేస్తున్నారు. College admissions విషయంలో, training school admissions విషయంలో ఒక్కమాట మాత్రం చెబుతాను. Aspersions చేయాలని నాకు లేదు. కమిటీలలో కాంగ్రెసు పార్టీవాళ్ళనే వేసుకున్నారన్న మాట నిజమే. కమిటీలో కాంగ్రెసు పార్టీవాళ్ళను ఇప్పుడే కాదు ఆ చంద్రికారాజుగారి వేసుకున్నప్పటికీ న్యాయం జరిగే వద్దతి ఏమిటి? అనే నేను అడుగుతున్నాను. "నన్ను ఎందుకు గను College లో admit చేసుకోలేదు. నాకు 285 మార్కులువస్తే 220 మార్కులు

విచ్చినవారికి ఎలాగ నడుపుతుందో విద్యార్థులు అనుకుని వ్వాడు. దీని గవర్నమెంటు
నీది సమాచారం చెప్పబడింది. ఏ సారి ప్రకారం కారే అప్పీఎస్ చేస్తున్నారు.
College admission కోసం ఒకం అలా ఏక M L A. యిట్టా ఏరు
గురూ ఉండాలి. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం రేకపోతున్నట్లు. కాంగ్రెసు
M. L. A రే రేకపోయినట్లు ఎరే నూరుకు ప్రభుత్వం వరు చంద్రుకు వెలగకు,
మక్కలు తాలిపోతాయి, యాని ద్దురెపోయింది అని అనుకుని ఈ రాజ్యాన్ని
నిలుపుకోవాలనుకుంటే నిలుపుకోవాలి. కాని దానిపల్ల న్యాయం మాత్రం
జరగదని నేను చెబుతున్నాను నేరక ప్రత్యామ్నాయ మార్గాన్ని సూచిస్తు
న్నాను దానిని ముఖ్యమంత్రిగారు పరిశీలన చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ
ప్రకారంగా అన్ని కారేజీలలోనూ admissions యోజని ఒక uniform
policy ని advocate చేసి, దాని implement చేసేవానికి ఈ కమిటీలు
ఉండేట్లుంటే రద్దీ చాలవరకు తగ్గిపోతుంది. తరువరి కారేజీలో ఒక విధమైన
rules, గుంటూరు కారేజీలో ఒక విధమైన rules ఉన్నట్లుంటే విద్యార్థులకు
సప్తం కలుగుతుంది Examinations లో uniformity పెట్టినప్పుడు admis-
sions లో కూడ ఎందుకొల్ల uniformity పెట్టలేదు. ప్రభుత్వం ఏ policy ని
advocate చేస్తున్నారో దానిని ఎందుకొల్ల ప్రకటించరు. ఎంతమంది విద్యార్థులు
applications పెట్టుకున్నారో, ఎన్నిమార్కులు తెచ్చుకున్నారో, వాళ్ళలో ఎంత
మందిని select చేశారో అది అంతా list వేసి ఎందుకుగాను ప్రకటించరు.
అలాగ ప్రకటించినట్లుంటే ఏ విద్యార్థులు apply చేశారో వాళ్ళు, వాళ్ళకు
ఎన్నిమార్కులు వచ్చినాయో ఏ policy ప్రకారం select చేశారో, అది సక్ర
మంగా ఉన్నదో లేదో చూచుకొని సక్రమంగా రేకపోయినట్లుంటే వాళ్ళు appeal
చేసుకునే దానికి వీలు ఉంటుంది. అలాంటి అవికాశం వారికి కలిగించినట్లుంటే
కమిటీలలో కాంగ్రెసువానిని పెట్టుకున్నా, మరెవ్వరిని పెట్టుకున్నా మాకు అభ్యంత
రం లేదు. న్యాయం జరుగుతోందనే నమ్మకం మాకు గలిగే టల్లుంటే ఏ పార్టీవాళ్ళు
కమిటీలో ఉన్నారనే వివక్షణ లేకుండా మేము దానిని సులభంగా వదలివేసేదానికి
వీలు ఉంటుంది. ప్రస్తుతం Uniform policy లేనందువల్ల ఎందుకు తాము
select చేయబడలేదో విద్యార్థులు తెలుసుకొనేటందుకు వీలులేకుండా ఉన్నది. అది
తప్పు. మంచి పద్ధతి కాదు. ఇది కాంగ్రెసు పార్టీని బలపరచుకొనే దానికి,
కాంగ్రెసు రాజ్యాన్ని నిలుపుకోవాలనే తాపక్రియంతో చేసేదని తప్పు మరొకటి
గాదు. ఒక్కొక్క M. L. A. చుట్టూ మున్నూరు, మున్నూరుమంది విద్యార్థులు
తిరుగుతున్నాడు, వారి తల్లితండ్రులు తిరుగుతున్నాడు. వాళ్ళకు recommenda-
tions చేసేవాళ్ళు తిరుగుతున్నాడు అని అనిపించుకోవడానికి, కాంగ్రెసు బలాన్ని

ప్రదర్శన చేసుకోవడానికి తప్ప మరీ దేనికి ఈ వద్దతి ఉపయోగపడదని నేను చెప్పవలసి ఉన్నది.

Co-operation విషయం తీసుకుందాం. Co-operative farming ను ఉపసరిగ్గా బలపరచాంని గవర్నరుగారి ఉపన్యాసాన్ని బలపరచిన సోదరులు చెప్పినారు. దానికి సంబంధించి నేను ఒక విషయం చెప్తాను. Co-operation అనే దానిని అసలు ప్రభుత్వం అర్థంచేసుకున్నదా? అని నాకు సందేహంగా ఉన్నది. Co-operation అనేది లేకుండా ప్రజలతో non-co-operate చేయడమే ప్రభుత్వం యొక్క నద్దతిగా ఉన్నది. ఒక department మరొక department తో co-operate చేసినది చరిత్రలోనే లేదు. కావలసి ఉంటే ముఖ్య మంత్రిగారిని చెప్పమనండి. దానివల్ల వారు ఎంతో కష్టపడుతున్నారు. పత్తి మంత్రి కూడ కష్టపడుతున్నారు. మంచుగ్రామం కష్టము. సెక్రటరీలకు కష్టము. ఒక department కు మరొక department కు cooperation లేదు. ప్రభుత్వానికి ప్రజలతో co-operation లేదు. కాని Co-operative Society లు అన్నిచోట్ల పెట్టమంటున్నారు. చిత్తూరులో Fuel Co-operative Society పెట్టినారు. లక్కడ ఎండు పుల్లలకు చాల కష్టంగా ఉన్నది. Forest department co-operate చేయడమేలేదు. కడపపుల్లలు యివ్వడానికి అది సంసిద్ధంగా లేదు. Private contractors కు యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యము ఉన్నది. అలాగే Labour Contract Society అని పెట్టినారు మా నియోజక వర్గంలోనే పెట్టినారు. Contractor లకు తప్ప యితరులకు ఏమీ యివ్వడంలేదు. మంచిదా చెబ్దదా అని నేను చెప్పడం లేదు. ఏవిధంగా గవర్నమెంటు Co-operative Society లో co-operate చేస్తున్నదో చెపుతున్నాను. Bamboo Working Society అని పెట్టినారు. ఆ సొసైటీ సరిగ్గా work చేయడంలేదు. ఆ సొసైటీ డబ్బు డ్యాంకులో ఉన్నది. వీళ్ళు ఏమి పనిచేయడానికి వీలులేకుండా పోతున్నది. ఈ విధంగా లెక్క చెప్పేటట్లయితే వందలకొలది సొసైటీలు నిర్విర్యంగా ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం ఈ సొసైటీలతో ఏమాత్రం cooperate చేయకుండా ఉన్నది. Road Transport విషయం వారు చెప్పనే చెప్పినారు. ప్రత్యేక వ్యక్తుల చేతులలోనుండి ఎప్పుడైతే గవర్నమెంటు తీసుకున్నారో అప్పుడు అధికారులయొక్క— అని — dashes పెట్టి యింకా ఆయన ఏదో చెప్పినారు అనుకోండి. అలాంటి స్థితి మరల వస్తుందని — అధికారులను దూషించడం కాదు. యింకా ఆ system లోనే ఉన్నది. మంత్రిగారికి దగ్గరగా ఉన్నటువంటి ఉద్యోగస్తుడు నేను మంత్రినే అనుకుంటాడు. కారులో కూర్చునేటప్పటికి ఆ విధంగా ఉంటుంది. అందుచేత ప్రైవేటు వ్యక్తుల చేతులలోకి యిది అంతా వదలివెడితే మంచిది.

Co-operative farming : పలువురు ప్రభుత్వ పరిశోధనా సంస్థల వారు కూడా ఈ విషయంపై పరిశోధనలు చేయడం ప్రారంభించారు. వీరిలో ఒకరు ఈ విషయంపై వచ్చే ఏడాదిలోనే ఒక నివేదికను వెలువరించాలని ప్రకటించారు. ఆ నివేదికలో 'similar circumstances లో Co-operative farming పట్ల ఎలాంటి individual Co-operative farming చూడ పెట్టి చాచితే అది వేరు. ఈ విషయం కోసం ఎలాంటి ఏకపక్ష ప్రతిపేదా ఉన్నదా ఉండొద్దు' అని, 'మేము ట్యాగ్గానే వాడేద్దామని' అని చెప్పింది. 'సారాంశం' కుడి report లో ఉంది. ఈ recommendation ఉన్నది. 20 వేల హెక్టార్లకు 100 కోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టాలి, ముగ్గురు ఎంప్లాయి, వారిలోపాటు, medium term loans 20 కోట్ల రూపాయలు యివ్వాలని చెప్పింది. 20 కోట్ల రూపాయలు తీసేసినా 100 కోట్ల రూపాయలు ఆర్జునం కావాలని చెప్పినారు ఈనాడు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 18, 750 గ్రామాలు ఉన్నాయని మన రెక్కల దెబ్బకు ఉన్నాయి. గవర్నరుగారి speech లో కూడా ఉన్నది. అంటే చాలా 20 వేల గ్రామాలు ఉన్నాయి. ఒక్కొక్క గ్రామానికి ఒక్కొక్క సొరైటీ పెట్టినా 20 వేల గ్రామాలు మన రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి. ఈ 20 వేల గ్రామాలకు కావలసిన పెట్టుబడి ఎంత? 400 కోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టేట్లుగానే నిజంగా ఉన్నా చెప్పినా దాని పంట ఎక్కువగానే ఉండివుంటుంది. అది వేరు చెప్పనలెనుకుంటున్నాను. ఈనాడు package scheme పెడుతున్నాంటే అర్థం రైతుల కావలసిన నిరువులు supply చేస్తున్నారన్న మాట. నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరేది ఏమిటంటే—Co-operative farming కాదు పెట్టుబడి ది, మీరును లేకుంటే వారంతాకీ బంజరు భూములు అన్నీ పండిపెట్టడమే కాకుండా వారికి లాభపని పెట్టుబడి, వారికి కావలసిన సేవ, ఎరువులు యివ్వాలని కోరుతున్నాను. భారత దేశంలో రసాయనిక ఎరువులు ఎంత యిస్తున్నాయి? ఒక్క హేనుకంటే ఎక్కువ యిస్తుంటేదు. ఇతరదేశాలలో ఎలలాకు 30% హేనులు, 15% హేనులు, 25% హేనులు చొప్పున యిస్తూ ఉంటే ఇక్కడ మనం ఒక్క ఎరువుల ప్యాక్టరీ కూడా పెట్టుకోకుండా ఉన్నాం. ఏమి Plan యిది? ఎరువులు లేకుండా వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధిచేయగలరా? కొత్త గూడెంలో ఎరువుల ప్యాక్టరీ పెడుతున్నాం అన్నాను. ఎక్కడ ఉన్నది అది? ఈనాడు కావలసినది ఒక్క ఎరువుల ప్యాక్టరీ కాదు. 10 ఎరువుల ప్యాక్టరీలు కావాలి. ఒక్కొక్క జిల్లాకు ఒక్కొక్క ఎరువుల ప్యాక్టరీ ఎందుకు ఉండగూడదు అని నేను అడుగుతున్నాను. 20 జిల్లాలలో 20 ఎరువుల ప్యాక్టరీలు పెట్టడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేయకూడదు? ప్రయత్నం అయినా చేస్తే success అవుతామా? లేదా అనేది వేరే సంగతి. ఎందుకో ఎరువుల ప్యాక్టరీ పెట్టడానికి పీట ఉన్నది. దానికోసం జ్యోయత్నం చేయాలి. దానికి priority

యచ్చి ఎరువుల ఫాక్టరీ పెట్టడానికి కావలసిన సౌకర్యాలు కలిగించినట్లుయితే Co-operative farming తో నిమిత్తం లేకుండానే రైతులే ఎంతో ఉత్పత్తిని సాధించేదానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నారు. కాబట్టి వారికి కావలసిన సౌకర్యాలు కలిగించే దానికి ముఖ్యమంత్రిగారు ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

*శ్రీజివ్వాది లక్ష్మయ్య (పెనుకొండ): అగ్రజ్ఞ మహాశయ, గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో మన ప్రభుత్వము సాధించిన భునకార్యాలను మెచ్చుకుని, సంత్సరించి వెల్లడించినందుకు నేను వారిని అభినందిస్తున్నాను. వారి ప్రసంగములలో వారిలో ముఖ్య విషయమును మనవిచేసినారు. సంకుచిత, ఆవిష్కర్త నిరోధక, కుల నుత వర్గ భేదములు లేకుండా పనిచేసినచో యింకను ఎన్నో మన కార్యములను సాధించుటకు ఆవకాశము వున్నది అనునదే ఆ విషయము. ఈ విషయమును మన ప్రభుత్వము ఎల్లప్పుడు దృష్టియందుంచుకుని, అటువంటి విభేదములు రాకుండా చూచి చేసినచో ఆ మనతను పొందిన ప్రభుత్వము మనది కాగలదు అని నేను మనవి జేస్తున్నాను.

(Sri P. Rajagopal Naidu in the Chair)

ప్రభుత్వ కార్యాలయములలో జరుగుతున్న అలస్యములను తగ్గించుటకొరకు ప్రభుత్వము ఒక కమిటీని నియమించి తగు కట్టు దిట్టములు చేయబోతున్నది. అలస్యములు జరుగుతున్న కేసుల గురించి యిక్కడ ప్రత్యేకంగా మరొకసారి చెప్పబూనడం చర్చితచరణమే అవుతుంది తప్ప వేరొకటి కాదు. అందువలన కమిటీని నియమించినాము గనుక అది అన్ని విషయములను చూస్తుంది అని గాక ప్రభుత్వము ఆ కమిటీ తన విధి నిర్వహణను ఏవిధముగా నిర్వహించుచున్నదనునది ఎప్పటికప్పుడు శ్రద్ధగా పరిశీలించు చుండవలెను.

ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అనేకమైన గొప్ప పనులు సాధించడం జరిగింది. అయితే మన రాష్ట్రం కేటాయించిన భనములో మూడవవంతుకూడ సరిగా జరుపు పెట్టలేదను ఆందోళన యొకటి యున్నది. విద్యార్థుల విద్యులనములో నైతే నేమి, ఉద్యోగుల జీతాలు పెంచడములో నైతేనేమి, అనుభవములేక ఒక్కొక్క చోట అధికముగా జరుపు పెట్టుటవలననైతేనేమి యీ లోపము కలిగి వుండవచ్చును. ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో పొందిన అనుభవములను దృష్టియందుంచుకుని నిపుణులైనవారు తృతీయ ప్రణాళికలో శ్రద్ధగా పనిచేసినట్లయిన అటువంటి లోపము మనము చక్కదిద్దుకొనవచ్చును. కనుక అవిధమైన శృషికి మనము పూనుకోవలసి యున్నదని మనవి జేస్తున్నాను.

తరువాత, గోదావరి డెల్టాలో పిల్లిపిల, జొన్న మొదలైన వాటిపై పెనాల్టీలు ఎక్కువగా చేసి రైతులను బాధిస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరం అసలు పెనాల్టీ అనేది లేకుండా చేసి, రైతుకు పువయోగము విలువగలదిగా నర్మితులను నేను కోరుతున్నాను.

రైతు పండించిన ఆహార భాగ్యాలకు సకాలములో దు నిర్ణయించక పోవడము వలన అనేక విధములైన యిబ్బందులు కలుగుతున్నవి. ఈ విధమైన నిర్ణయం పెట్టెందుల నెలలో జరిగితే అన్నింటికీ ఉత్తమంగా ఉంటుంది. అంతేగాక, పంటను పరిభుత్వం కొంటుండా; కొనడా? అనేదిగూడా పరిభుత్వం పెంటనే తేల్చడం లేదు. సరిగా ఎర్రకులు కొనేట్రైములో పరిభుత్వం కొంటుందని ప్రకటించడం, తరువాత దానకపోవడం ఆ తరువాత రైతులు ఎర్రకులను బ్రతిమాలి వారు చెప్పిన ధరకు అమ్ముకొనడం జరుగుతున్నది. అవివంగా కాకుండా ఇందుకు పరిభుత్వమొక నిర్ణయమైన ప్రధానక నొకదానిని వేసి, దానిని అమలు జరుపుటకు ప్రయత్నించవలెనని, అదియుగా లేకపోయినచో రైతుకు చాలా అన్యాయము జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక మద్య నిషేధము విషయమున్నది అది సంఘాలద్వారా అమ్మించుతామనేదో చెబుతున్నారు అది ఎంతమాత్రం సాధ్యం కాని విషయం. ఈ సమయంలో క్షీరీయ ప్రజాశాసనంలో తలపెట్టిన పనులన్నీ సాధించుటకు చాలినంత డబ్బు మనవద్ద లేదనే అభిప్రాయమున్నది. మద్య నిషేధమును తీసివేసి నేల్సు నేర్పాటు చేసినట్లయితే కొన్ని కోట్ల రూపాయల అదాయము వస్తుంది. తద్వారా మనము ప్రజాశాసన విషయవంతము గావించవచ్చును. కనుక తిరిగి దీనిని పరిభుత్వం తీసుకొనడం యీ మొదలైన విషయములు ఆలోచించడం అనవసరమని మనవిచేస్తున్నాను.

విద్యా విషయమునకు సంబంధించిగాని, యితర విషయములకు సంబంధించి గాని ఏదైనా మార్పులు తీసుకురాదలచుకున్నప్పుడు వాటిని సకాలములో గనుక తీసుకు వచ్చినట్లయితే వాటి యొక్క ఫలితమును పెంటనే పొందుటకు అవకాశముంటుంది. ఆ విధముగా గాకపోయినట్లయితే విద్యార్థులు ఎన్నో యిబ్బందులకు గురికావడం జరుగుతుంది. పరిభుత్వం యీ విషయాలన్నింటినీ ఆలోచించిన మీదటనే వాటిని అమలులో పెట్టుట జరగాలి. అంతేగాని, రొండర పాటుతో అమలు జరప బూనడం సత్ఫలితాలకు దారి తీయదని మరొకసారి మనవిచేస్తూ యంతటితో వినిపిస్తున్నాను.

* శ్రీ ప్రగడ కొటయ్య (చీరాల): అధ్యక్ష: గవర్నరుగారిని అభినందిస్తూ వచేక పెట్టిన తీర్మానమును గేను కూడ అలవరుస్తున్నాను.

రాష్ట్రాన్ని నర్వతోముఖంగా అభివృద్ధి చేయవలయునన్న అకాలక్షిప్త పరిష్కారానికి వున్నట్లు గవర్నరుగారి ప్రసంగం చిల్ల స్పష్టమగుచున్నది. అయితే అన్ని రమన్యల గూర్చి మాట్లాడటానికి అవకాశం వుండదు కాబట్టి, ఒకటి, రెండు విషయాలు మాత్రం ప్రభుత్వం ముందు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. "దేశం బాగుపడాలి" అంటున్నాడు. దేశం బాగుపడాలంటే దేశంలో హెచ్చు సంఖ్యతో ఉన్న ప్రజలంతా బాగుపడాలి. ఈనాడు, ముఖ్యంగా చెనుకబడిన తరగతులనంది, హరిజనులనంది - గిరిజనులనంది దివ్యుల పీఠి సంఖ్య సంపద సున్న వారి సంఖ్య కంటే చాలా రెట్లు పెరిగి పుంతుంది. అందువల్లనే పీఠి ఏదో ప్రత్యేకమైన హక్కులు కలిపించి, లబ్ధికంగా, సాంఘికంగా, పీఠి అభివృద్ధికి తేవాలని ప్రభుత్వం చదవడం చెబుతూ వుండడం సునకులెను. కాని, ఈ అభివృద్ధికి తేవాలన్న విషయంలో ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలను మన ప్రభుత్వం అనుసరించాలికి పూనుకొనడం లేదేమోనని నేను అనుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే, దీనికి ఒక ప్రత్యేకమైన శాఖవున్నది. ఆది-డైరెక్టర్ ఆఫ్ సోషల్ వెల్ ఫేర్ - జిల్లా స్టాయిల్ జిల్లా వెల్ ఫేర్ అఫీసర్లు వున్నారు. ఈ వెనుకబడిన తరగతులకు అనగా హరిజనులు, గిరిజనులు - కేటాయించిన సొమ్ము ఏవిధంగా సర్వీనియోగం పరచాలన్న కార్యక్రమాన్ని, ప్రత్యేకంగా ఒక బి. సి. యస్; లేక బి. ఎ. ఎస్., అఫీసరు డైరెక్టర్ ఆఫ్ సోషల్ వెల్ ఫేర్ గ వుండి, జిల్లాలోనున్న వెల్ ఫేర్ అఫీసర్ల యొక్క సహాయంతో, సహకారంతో వ్యవహారాన్ని జరుపుతున్నారు. దీనిని ఒక రాత్రివేళ ఏదో జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పజెప్పాలన్న ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వచ్చింది. ఈ సమస్య ప్రభుత్వము తరువాత సోషల్ వెల్ ఫేర్ అడ్వయజరీ బోర్డు ముందు వచ్చి పచ్చిగప్పును సోషల్ వెల్ ఫేర్ బోర్డులో నున్న యావన్యం సభ్యులు కూడ డైరెక్టర్ ఆఫ్ సోషల్ వెల్ ఫేర్ యొక మాన్యన యా నిధులన్నీ అట్లు పెట్టాలని చాలా స్పష్టంగా తీర్మానం చేశారు. ఆ తీర్మానాన్ని పరిశీలించడానికి ప్రభుత్వం పూనుకున్నట్లుచేదు. వారు ఉత్తర్వులు చేశారు. ఉత్తర్వులు చేసిన అనంతరం కూడ మొన్న మొన్ననే. 18 వ తేదీన యా ఆంధ్రప్రదేశ్ సోషల్ వెల్ ఫేర్ అడ్వయజరీ బోర్డు సమావేశం జరిగింది. ఆ సమావేశంలో కూడ యా సమస్యను పునః పరిశీలించారు. ఆ పునః పరిశీలనలో యిది జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పజెప్పడం న్యాయం కాదని, జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పజెప్పడం వలన జిల్లాలో వుండే యా వెనుకబడిన తరగతులకు - హరిజనులకు, గిరిజనులకు - న్యాయం జరుగదనే భయాన్ని స్పష్టం చేశారు. తీర్మానం మంత్రిగారు అంగీకరించినా, అంగీకరించకపోయినా అధిపతియర్ సభ్యులంతా ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం ప్యాస్ చేశారు. అయితే, ఎందుకు ప్రభుత్వం అవిధంగా మార్పుచేసింది? అనే విషయం మాత్రం మాకు చోద పడడం లేదు. ఎందుకంటే, విశేషాధికారం అంటున్నారు. ఈ విశేషాధికారం వారా న్యాయం జరిగితుందనే అభిప్రాయం

ప్రభుత్వం కలిగి వుండవచ్చు. విలేంబీరింగ్‌లో కూడ న ప్రభుత్వ వాడుకలోనే హెచ్చుగా అధికారిలోకి రావడం సంభవిస్తున్నదే తప్ప ఎందు లేనవారికి. వారు ఏ కుట్రానికి చెందినప్పటికీ, ఏ మతానికి చెందినప్పటికీ, ఏ జాతికి చెందినప్పటికీ అధికారిలోనికి వారు రావడం వడదం లేదు. అందుకో అర్హతగా, సాంఘికంగా, రాజకీయంగా వెలుకబడివున్న తరగతులకు హాజరును గుర్తులు. ఏదో నో-అప్లైడ్‌లా ప్రభుత్వం దయతలచి యిచ్చిన ఒక స్థానం, లేక చెంది స్థానాలు మనహాయిస్తే యీ రోజున ఏ జిల్లా పరిషత్తులో గాని, పంచాయితీ సమితిలో గాని చెప్పుకోదగినట్లుగా వెనుకబడిన తరగతులవారు ఇలాంటి పరిస్థితిలో యీ ప్రార్థన జిల్లా పరిషత్తుల స్వాధీనం ప్రభుత్వం చేస్తే యీ కౌన్సిలింగుం జయి ప్రధంగా సాగడానికి అవకాశం వున్నదా; లేదా అనే విషయం ప్రభుత్వం తప్పని సరిగా పునః పరిశీలించాలని అంటున్నాను.

పునఃపరిశీలన చేయడముతో బాటు మరొక విషయం కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ఈనాడు పంచాయితీ సమితులు మరియు జిల్లా పరిషత్తుల చట్టములో మరొక Standing Committee ని అదనంగా సేసుకోవానికి అవకాశం కల్పించాడు అయితే దీనిని ప్రభుత్వం ఆంగీకరించాలి. జిల్లా పరిషత్తులో హరిజనులు సభ్యులైనా, కాకపోయినా, లక్షాగే వెనుకబడిన తరగతులవారు సభ్యులుగా అయినా, కాకపోయినా కూడ అదనంగా ఒక Standing Committee ని సేసుకోవానికి అవకాశం కల్పించాలి ఇదివరకు జిల్లా సోషల్ వెల్‌ఫేర్ బోర్డులుండేవి. ఇప్పుడు ప్రత్యేకంగా ఒక Standing Committee ని ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నించి హరిజనులు వెనుకబడిన తరగతులవారు కూడ తమంత తాముగా అవకాశాలను సద్వినియోగం చేసుకోవానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలించాలి. పరిశీలించకుండా యీ వ్యవహారాన్ని జిల్లా సాగనిచ్చినట్లయితే ప్రభుత్వం ఆశించిన సత్ఫలితాలు నెరవేరవని ప్రభుత్వానికి నివేదిస్తున్నాను.

చాలకాలం, ఖాదీబోర్డు కావాలని మనం కోరినాము. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఖాదీ కమిషను కావాలని, ఉన్న యావత్తు డబ్బుకూడ పరిశ్రమల అభివృద్ధికి ముఖ్యంగా కుటీర పరిశ్రమల అభివృద్ధికి సద్వినియోగం కావాలని ఆశించాము. ఖాదీ అండ్ కాపేజ్ ఇండస్ట్రీస్ బోర్డు ఒక వ్యాపార సంస్థగా వ్యవహరిస్తున్నది తప్ప ప్రజలకు సంబంధించిన సంస్థగా వ్యవహరించడంలేదు. ఇది ప్రజలయొక్క సంస్థకాదు. స్టాట్యూటరీ బోర్డు. ఈ స్టాట్యూటరీ బోర్డు పరాశరి వ్యాపారము చేయడానికి ప్రయత్నించేస్తున్నది. ఖాదీ ఉత్పత్తికి సంబంధించినంతవరకు చేనేత పారిశ్రామికాలు శాశ్వతకాలపు ఒడుకు పరివారనీ, తరతరాలుగా కూలిలుగా వున్నారనీ, లేకపోతే మాస్టర్ సిస్టమ్ క్రింద బానిసలుగా వున్నారని మనం చెబుతున్నాము. వారికి కొంత స్వాతంత్ర్యం

కల్పించాలని, వారంతవారుగా వారి స్పృత్తి వ్యాపారాలను సాగించుచునుటకు అన్ని రంగములలోను సహకారోద్యమమును వ్యాప్తిలోనికి తేవాలని ఒక ప్రక్కన చెబుతూ యీ ఖాదీ కమిషను పేరుతో ఒడుకుపనిచేసిగాని, చేనేత పారిశ్రామికీకులనుగాని సహకార సంఘాల వరం చేయకుండా ఉత్పత్తి కేంద్రాలు పెట్టుకొని శాశ్వతంగా ఒడుకుపని చేసేవారిని, చేనేత పారిశ్రామికీకులను దానినడుగా ఎందుకు ఎందు తున్నారో తెలియడంలేదు. ఈ విషయమును ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా చరితీరించాలి. పరిశ్రమలలో అనుభవం గలిగినటువంటి మంత్రులు యీనాడు ఖాదీ కమిషనుకు అధ్యక్షులుగానున్నారు, ఖాదీ పనిచేసినాని, ఒడుకు పనిచేసినాని ఖాదీ కమిషనుకు సంబంధించిన ఉత్పత్తి కేంద్రంలో పని చేసేవారుగా ఎంతదం కొడుండా వారిని సహకార సంఘాలద్వారా ఆర్గనైజ్ చేయాలి. ఉత్పత్తి వినియోగస్థులూడ సహకార సంఘాలద్వారా జరిగేటట్లు చూడాలి. వారికి కావసిన టెక్నికల్ అసిస్టెన్స్ గాని, ఇంప్లిమెంటేషన్ గాని, ఏక్స్ పోర్ట్ గాని, మార్కెటింగ్ పెసిలిటీస్ గాని ఖాదీ కమిషను కల్పించాలేకప్ప ఉత్పత్తి విక్రయాలు మున్నగువాటిలో వ్యవహరించకూడదు. ఖర్చు పారిశ్రామికీకులను, ఒడుకు పనిచేసినాని, చేనేత పనిచేసినాని— అందరినీ సహకార సంఘాల వరం చేయాలనే విషయం నేను చాల స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. ఈనాడు కుటీర పరిశ్రమలున్నాయి. అవి ఎవరికివారే యజమానీరే అన్నట్లుగా ఉన్నవి. కార్పొరేట్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు, మిమేకర్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు, టాయెస్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు, మెటల్ వర్కర్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఉంటాయి. వాటికి నామదేకురా లేదు. వాటికి, జిల్లాలోపున్న జిల్లా కో-ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంక్స్ అప్పులు ఇస్తాయా, పెట్టుబడులు ఇస్తాయా అంటే సరిగా ఉన్నవు.

ఖాదీ కమిషనుకు కొన్ని లక్షల రూపాయలు కేటాయిస్తున్నాము. అప్పులు యిస్తున్నాము. అనంతన్న ఆ అప్పులు ఏ విధంగా ప్రాథమిక సమానికి చేరాలనే విషయం అర్థం గాకుండా వున్నది. దీనివల్ల గ్రామస్థాయిలో వున్న కుటీర పరిశ్రమలు సహకారసంఘాలు— అన్నీ నలిగిపోతున్నాయి తప్ప యీ ఖాదీతోడ్లు పేరుతోగాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే సహాయం పేరుతోగాని కుటీర పరిశ్రమలు, సహకార సంఘాల ఏమాత్రం సహాయం పొందడంలేదు. పీజీ పనిపాటలన్నిటినీ పరిశీలనచేసి, సమన్వయం (co-ordinate) చేయడానికి, వాటికి తగినసహాయం చేయడానికి ఒక కేంద్రసంఘాన్ని సెలెక్టుమని దాదాపు అయిదారు నెలలక్రమంలోని ప్రభుత్వానికి పదే పదే చెబుతున్నప్పటికీ కూడ, ఇక్కడున్న ప్రభుత్వాధినేతలు అందుకు అంగీకరిస్తున్నప్పటికూడ దిపొద్దుమెండుల స్థాయిలో అవి అనుబంధరంగంగా పోవడం చాల తొలినాళ్లయిన విషయం. ప్రభుత్వాధినేతలు అంగీకరిస్తున్నప్పటికీ కూడ, మంత్రులు సమావేశాలలో నిర్ణయాలు తీసుకొన్నప్పటికీ కూడ, ప్రభుత్వం G.O.s. pass చేసి

మంత్రిగారి అధికారము deliberately disobeys చట్టమును. అందుచేతనే
చెప్పబడినట్లు సహకార సంఘాలలో చేరినారు. 1963 నుంచి 1965 వరకు
ప్రభుత్వం G. O. గ్రాస్ సేవ్ క్లాస్ (grass) లో ఉన్నవారిని 150 ల,
రాం బొంబాయి అడ్మినిస్ట్రేషన్ బ్యాంక్లలో classes సేవ్ 1/4 వరకు
డిజిటలైజేషన్ చేసింది. మరొకటి, landless గ్రూపులు 40 వరకు
యన్. ఎ. గాడి గ్రాంటిఫర్మేషన్లు ఉన్నవారిని 100 G. O. లో
ఉన్నవారు. ఇంకొకటి 100 G. O. లో ఉన్నవారిని 100 అధికారులు
deliberate గా ప్రభుత్వ ఉత్తరవులను అతిక్రమిస్తున్నారని గమనించా
ప్రభుత్వం దృష్టికి తెస్తున్నాను. అధికారులు ప్రభుత్వ ఉత్తరవులను పాటించక
వ్యవహరిస్తున్నారని చెప్పడానికి రావలసినన్ని instances ఉన్నాయి.

చేనేత పరిశోధన సంబంధించి దేశం మొత్తంపై యీ రాష్ట్రంలోనే
హెచ్చుమంది చేనేత సహకార సంఘాలలో చేరినారు. చురవ్యవహారం. 1963 నం.
లో చుర రాష్ట్రానికి సంబంధించిన cess share కేటాయింపులో మనకు కొంత
అన్యాయం జరిగింది. Cess fund అంటే కూడ కేవలం సహకార సంఘాల
ద్వారా మాత్రమే ఉన్న చేయడానికి ఆవశ్యకం ఉన్నందువల్ల సహకార సంఘాలలో
చేరిన సంఘాలపట్టి దానిని revise చేయవలసినదని కోరుతూ వచ్చాము. 87 లక్షల
రూపాయలనుంచి 87 లక్షల రూపాయలకు యీ సంవత్సరమే పెంచుటకు
ఇండియా ప్రభుత్వం వారంగీకరించారు. అందుకోసం కృషి చేసినటువంటి ఆంధ్ర
ప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు, ముఖ్యముగా పరిశోధనలకాని మంత్రిగారికి, ముఖ్యమంత్రి
గారికి కూడ నేను ప్రత్యేకంగా చేనేత పారిశ్రామికాల తరపున కృతజ్ఞత ప్రక
టిస్తున్నాను.

ఈ వేళ యిచ్చిన 87 లక్షల రూపాయలైనా మన మగ్గుల సంఖ్యకు అనుకూ
లంగా ఉన్నదా అనేది చూడాలి. మన రాష్ట్రంలోని మగ్గుల సంఖ్యకంటే తక్కువ
మగ్గులు గల మద్రాసు రాష్ట్రానికి 100 లక్షల రూపాయల పెట్టుపేరు ఇస్తూ మన
ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 5 లక్షల మగ్గులున్నప్పటికీ కూడ 87 లక్షలు మాత్రమే
ఇస్తున్నారు. ఇదేపాటి న్యాయం మదరాసు రాష్ట్రంలో ఒక
లక్ష పైచిలుకు మగ్గులు మాత్రమే సహకార సంఘాలలో చేరినాయి.
ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 2½ లక్షల మగ్గులు సహకార సంఘాలలో చేరినాయి.
ఈ విధంగా చూచినప్పటికీ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు అదనమైన share రావలసి
యున్నది. ఈ విషయాలన్నీ మరల కేంద్రప్రభుత్వం ముందు పెట్టి మనకు సాయం
జరిగేటట్లు చేయవలసినదని ముఖ్యమంత్రిగారికి ప్రత్యేకంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

Rebate అను పేరుతో చేనేత వస్త్రాల విడుదలమీద వినియోగదారులకు ముచరా ఇస్తున్నాడు. గినికోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఏటా 35 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు అవుతున్నాయి. ఇది రాత్కాలికంగా చేనేత బట్టలు విడుదల కావడానికి కొంతవరకు సహాయ పడుతున్నప్పటికి యిది సహకార సంఘాలకు సూత్రమే పరిమితమై యున్నది. ఇది రాత్కాలిక సహాయమే తప్ప చేనేత పరిశ్రమ బలపడడానికి గాని, మిల్లుల పోటీకి తట్టుకొని బ్రతికి వుండడానికి గాని యీ 35 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు ఏ విధంగాను ఉపయోగపడడం లేదు. అందువల్ల rebate ను నిలుపుదల చేయబలపినదని ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని చేనేత పారిశ్రామికులు బిక్య కంఠముతో కోరుతున్నారు. ఈ 35 లక్షల రూపాయలతో ఒక్క financing bank ను ఏర్పాటు చేయండి; చేనేత పరిశ్రమకు కావలసిన పెట్టుబడిని సమకూర్చండి అని కోరుతున్నాను. లేకపోతే, చేనేత పారిశ్రామికులు సహకార సంఘాలలో పనిచేస్తూ thrift fund ను ఏర్పాటు చేసుకొంటే equalization fund ను matching contribution గా ఇప్పించండి అని కోరుతున్నారు. రైతుల సహకార సంఘాలలో పృథుత్వం వాటాలు తీసుకుంటున్నట్లే, చేనేత సహకార సంఘాలలో కూడ పృథుత్వం పరాసరి వాటాలు తీసుకోవాలి. ఇంకా ఇతర విషయాలలో అవసరమైన సహాయములు చేయాలని మేము ప్రభుత్వానికి alternative schemes కూడా submit చేశాము. అందువల్ల ఇటువంటి ప్రణాళిక నేనైనా అమలుపరచడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు కృషి చేయాలని ప్రత్యేకంగా వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. సూళ్ళ ధరలు చాలా విపరీతంగా పెరిగాయి. అయిదారు రూపాలుగా ప్రభుత్వానికి అనేక విజ్ఞప్తులు పంపుతున్నాము. 20 వ సంవత్సరాలు పదిపానుల కట్టరు. 15 ల నుంచి రు. 23 లు వరకు పెరిగింది 40 వ సంవత్సరాలు పదిపానులు కట్టరు. 23 లు నుంచి రు. 30 ల వరకు పెరిగింది. ఈ సూళ్ళ ధరను అదుపులో పెట్టాలని ప్రభుత్వానికి అనేకసార్లు విజ్ఞప్తి చేసినా మన ప్రభుత్వం ఎంతవరకు కృషిచేసినదో ఇండియా ప్రభుత్వం ఏమి చెబుతున్నదో మాకు బోధపడడంలేదు ఉన్న సహకార నూలు మిల్లులైనా లాభసాటిగా వ్యవహరిస్తాయా అంటే, నాలుగైదు లక్షల రూపాయలు పెట్టుబడిపెట్టి కావలసినంత నిధులు సంపాదించుకుని, 12 వేల కడుళ్ళతో ప్రారంభించి 60 వేల కడుళ్ళ వరకు పెంచుకునే బాగా బలపడిపోయిన ప్రవేటు మిల్లులతో 50, 60 లక్షల రూపాయలతో 12 వేల కడుళ్ళు పెట్టుకుని నిర్వహించబడు సహకార నూలు మిల్లులు పోటీపడలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. వీటికి ప్రత్యేకమైన సహాయం కావాలి. వారు కొనే ప్రత్తిమీద కొనుగోలు షమ్మ రద్దుచేసి, depreciation fund సబ్సిడైజ్ చేసి interest free working capital loans ఏమైనా ప్రొవైడ్ చేసి సహకార నూలు మిల్లులు ప్రవేటు మిల్లులతో పోటీ చేయగలిగిన పరిస్థితులు కల్పించకపోతే దేశం మొత్తం మీద సహకార నూలుమిల్లుల విషయంలో ఎంతో ముందంజ వేసిన ఆంధ్ర

దేశంలో నిహతారోద్యమం అర్థికంగా నష్టపడే పరిమాణం ఉంది. ఆ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారికి ప్రత్యేకంగా దిజ్జిచ్చి చేసినపుడు వాడు సాధారణలో ఒకరికన్నా మని అమూల్యం కూసాలికిరం చెప్పారు. పరిస్థితులు మారినంతలో అర్థికాన్ని. ముఖ్యమంత్రిగారు సమర్థులు: యోగ్యులు - ఇటువంటి అర్హతలు ఉన్నవారే కాదు. పేద ప్రజలపట్ల ప్రత్యేకమైన ఆదగడ, ఆవిధానం ఉన్నవాడు. ఈ పుస్తకం కావ్యతంగా పరిష్కరించడానికి, తృతీయ ప్రకాశంలో చేసే అర్హత రాసిన స్థానం వచ్చేటట్లు కృషి చేస్తారని ఆమె పరిపు డేవలంబున్నాను.

*శ్రీ ఎన్. నారాయణస్వామి (గుత్తి-జనరల్) :- అధ్యక్షా ఈ సభి నా ముందు గవర్నరుగారి ఉపన్యాసం చర్చనీయాంశముగా ఉన్నది. వారి ఉపన్యాసము నకు వందననమర్పణ చేస్తూ మిత్రులు తెచ్చిన తీర్మానాన్ని నేను సంగ్రహిస్తున్నాను. పరిశ్రమల విషయంలో మన రాష్ట్రం బాగా వెనుకబడి ఉంది. ఇక్కడ కూడా పరిశ్రమలను ఎక్కువగా స్థాపించి నిరుద్యోగ సమస్యను రూపుమాపాలనే ఉద్దేశ్యంలో కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదింపులు జరిపి మనరాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొన్ని పరిశ్రమలను స్థాపించడానికి ఏర్పాట్లు చేసినది. అది అభినందించవలసిన విషయం. మూత సంగ గా, శ్రీ సంతోషయ్యగారి నాయకత్వాని మంత్రివర్గం వ్యవసాయక రంగం లోను పారిశ్రామిక రంగంలోను ప్రజలలో ఒక కొత్త ఉత్సాహాన్ని కలుగజేసే ప్రయత్నం చేయడం అభినందించవలసిన విషయం. ఈ సంవత్సరంలో పరిణామ భూముల సమస్య పరిష్కారం కావలసి ఉంటుందని రివెన్యూ మంత్రిగారు చేసిన ప్రకటనవారా త్వరలో భూమిదాహం తీరి పేద ప్రజలకు అంతో ఇంతో భూమి లభ్యమై ఆదికోత్పత్తికి వీలుకలుగుతుందని ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నది. ఆ ఉత్తరువులను అధికారులు వెంటనే పాటింపుచేసి భూమి పంపకమును పూర్తిచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇప్పుడు మన శాసనసభ సమావేశంలో సీలింగుకు సంబంధించిన శాసనం రానున్నది. దానిపై నిర్ణయాలు తీసుకుని ప్రజలకు రావలసిన లాభాన్ని చేకూర్చే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేస్తోంది. వ్యవసాయ కూలీలకు కనీసజీతనాంశ నిర్ణయించే విషయమై ఒక సంఘాన్ని నియమించారు. ఆ సంఘం రాష్ట్రం అంతా పర్యటన చేసి వివిధ సంస్థలను కలుసుకుని వారితో చర్చించి సేకరించిన సమాచారంతో ఒక రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి అందించినది. ఆ రిపోర్టును ప్రభుత్వం ఇంకా పరిశీలిస్తున్నదని నేను భావిస్తున్నాను. త్వరలోనే ప్రభుత్వం దానిపై ఒక నిర్ణయాన్ని తీసుకుని రాష్ట్రంలోని వ్యవసాయ కూలీలకు సంతృప్తిని సంతోషాన్ని కలుగ జేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. పేద ప్రజలకు, వెనుకబడిన జాతులకు సంబంధించిన ఇటువంటి విషయాలలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఆసక్తిని కనబరుస్తూనే ఉన్నారు. వెనుకబడిన జాతులకు మెడికల్ కాలేజీలోను ఇతర పాఠశాల కళాశాలలోను రిజిస్ట్రేషన్ ఉంది. ఈ రిజిస్ట్రేషన్

వద్దతి కంపౌండిట్ మహాస్వామి రాష్ట్రంలో ఒక శిక్షణలోను ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఒక వద్దతిలోనూ ఉండటాచేట్టెంది. ఆంధ్రలోనే దేవ్ ఇచ్చిన కరువాతో మరల మార్పులు జరిగాయి. ఇప్పుడు పెనుకనిన శాకుంతల రిల్వే కేటాయింపు హరిజనులకు గిరిజనులకు 16% కేటాయింపు ఇచ్చి అనుమతిస్తున్నాము. ఈ కేటాయింపు శ్రీలకు కూడా కేటాయింపు ఇవ్వగలగింది. ఫార్వర్డు కమ్యూనిటీలకు ఏర్పాటుచేసిన వాటిలోనే 20% శ్రీలకు ఏర్పాటుచేయడం అనుమతి, గిరిజనులకు హరిజనులకు వెనుకబడిన వారికి ఏర్పాటు చేసిన వాటిలోనే శ్రీలకు ఇప్పుడు కూడా శ్రీలకు ఏర్పాటుచేసిన వాటిలోనే వారికి ఇప్పే ఉపయోగంగా ఉంటుంది. సెలక్షన్ కమిటీలు సరిస్థారాధించిక పూర్వమే ముఖమంత్రిగారు ఆంధ్రకు సంబంధించిన కాల మంత్రిగారితో సంప్రదించి ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటూ అది అమలుచేయించి నిమగ్న కోటయ్యగారు సహకారోద్యమం గురించి చేనేత పరిశ్రమ గురించి చూడవారు వారు చెప్పిన విషయాలనే మరల చెప్పడం కంటే సహకారోద్యమంలో నాళ్ళం జరుగకుండా అధికారులు, అసెంబ్లీలు కలిసి పనిచేసి ఏదానాన్ని ఉచితం చేస్తే సహకారోద్యమం దేశకల్యాణానికి ఏని యోగపడుతుందని అనిపిస్తున్నాను.

(Mr. Speaker in the chair)

ఇంతవరకు సహకార సంస్థలలో రానుండా బైట ఉన్న చేనేత పారిశ్రామిక లకు ఎలాంటి సహాయం రాష్ట్రప్రభుత్వం నుంచి కాని కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి కాని రావడంలేదు. అది వాస్తవమైన సంగతి. సహకార సంఘాలలో చేరిన వారికే రిటెయిన్ షేర్ కాపీట్ లోన్లు, వర్కింగ్ కాపీట్ లోన్లు improved implement మొదలైన సహాయాలు ఇవ్వగలుగున్నాయి. పెన్సు పండు క్రిందరాష్ట్రానికి 87 లక్షల ఇస్తోంది. అది కూడా మనకు ఉన్న లూమేజీ దామాషా ప్రకారం రావడంలేదు. చేనేత పారిశ్రామికాల తరపున ప్రభుత్వం చీరాడి కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి కొంత ఫలితం సాధించింది. సలహాజ్ఞమైన ఫలితం రావడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని అనిపిస్తున్నాను శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ గారు తెలంగాణాలో సహకారోద్యమానికి చేనేత పరిశ్రమకు చాల కృషిచేసినవారు. ఇక్కడ ఒక సహకార నేతమిల్లును కూడా ప్రారంభించారు లూమేజీ తగ్గ రిటెయిన్ ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి సాధిస్తారని సహకార సంఘాలలో ఉన్న 2½ లక్షల మగ్గాలకాక బైట ఉన్న మిగతా 2½ లక్షల మగ్గాలవారి కూడా మార్కెటింగ్ పెసిలిటీస్ కలుగజేస్తారని అనిపిస్తున్నాను. వారికి కూడా improved looms, dyes మరియు clours మొదలైన సౌకర్యాలు కావాలి ఒక సమగ్ర పథకాన్ని తయారుచేసి బయట ఉన్న చేనేత పనివారలకు కూడా మార్కెటింగ్ పెసిలిటీస్, ఇతర సౌకర్యాలు కలుగజేస్తారని అనిపిస్తున్నాను.

ఇదే కాకుండా దాదాపు మూడు నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి చేనేత పారిశ్రామికాలకు కోఆపరేటివ్ సెంట్రీలు బ్యాంకునుండి లోన్లు సక్రమంగా రావడంలేదు.

ఒక ప్రత్యేకమైన వ్యూహం ఏర్పాటు చేయాలి. ఎప్పుడూ పనిలో. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ మంత్రులతో, ముఖ్యమంత్రిగారితో కట్టా. అది తెలుసుకోవాలి. దాని పురస్కారంనుంచి కట్టానికి రిపోజిషన్ చేయాలి. ముఖ్యమంత్రిగారిని, కాలి ఇంతవరకు సత్కరితం చేయాలి. ఒక రోజున, స్థలం ఉన్నప్పుడు పర్యవేక్షకుని ఆ విషయంలో ప్రజల దృష్టికి తెచ్చి, దానిని పాఠశాలకుండా కాపాడేటట్లు సెంట్రల్ బ్యాంకులు పెడుతున్న వాటినించి, కట్టించి, ప్రత్యేకమైన బ్యాంకు ఏర్పాటుచేసి దిగివెళ్ళేటట్లు చేయాలి. చేనేత పారిశ్రామికాలకు అందేటట్లు చేయాలి. వారు తయారుచేసే గుడ్లను, పూర్వం మార్కెట్లోని ఎంపౌరీయముల ద్వారా అమ్మకపు సదుపాయములు ఏర్పాటుచేయాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయములో ఎక్కువ కృషిచేసి నాదించే ప్రయత్నంపై కాన్వల్యూషన్ పరిష్కారం సహకార ఉద్యమంతో నెరవేరి చేనేత పారిశ్రామికాలకు ఉపనాగడ చే ప్రయత్నం జరుగుతుంది. అదే కాకుండా చేనేత పారిశ్రామికాలకు చీరలు, బోదరులు ప్రత్యేకించి, మగ్గాలపైన పనిచేసే కుటుంబాలకు కాళ్ళత బీజ్ నోహాది కల్పించాలని మదరాసు ప్రభుత్వం దగ్గరనుంచి ఏదెనిమిది సంవత్సరాలుగా ఏకగ్రీవంగా ఏక కంఠంతో ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని యావత్తుంది ప్రజలు చేనేత వస్త్రాలు కాకుండా ప్రభుత్వం కూడా ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపారు. ఆ తీర్మానంపైన ఆలించినా హామీలు పోర్టుపాటే వచ్చించండి దానిపైన ఏలాంటి చర్యలేకుండా తోసివెట్టించినది. ఈనాడు దానిగురించి ఏ ఏదైనా చర్య జరుగుతుందా బుద్ధిశాలిలు చేసి ఉండడం చూస్తే చాల విచారకరంగా కనిపిస్తుంది. ఈ విషయంలో వెంటనే తిరిగి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ముఖ్యమంత్రిగారు వట్టువల ఎటించి చీరలు, బోవతులు కేటాయించుద్వారా చేనేత సరిశ్రమకు మిల్లు పోటీనుండి రక్షణ యిప్పించే ప్రయత్నంచేస్తే ఒక గొప్ప కార్యాన్ని సాధించినట్లుపుతుంది. అవిధంగా చేస్తే చేనేత వస్త్రాలకు మార్కెట్టులో పోటీలేక ఆ గుడ్ల ఉప్పులదే సదుపాయం ఏర్పడుతుంది కాబట్టి ఆ ప్రయత్నం చేయాలి అని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఈనాడు హరిజనులకు ఇంట్ల స్థలాలు యిప్పించడానికి Central sponsored schemes క్రింద grants-in-aid క్రింద దగ్గవాన్ని యిచ్చి ఇంట్లు కట్టించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అదే విధముగా వెనుకబడిన జాతులకు కేంద్రాంగుణిగాని రాష్ట్రం యొక్క బడ్జెటునుంచిగాని సదుపాయము కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. వెనుక బడిన జాతులవారు ఆనగా కమ్మర్లు, కమ్మర్లు, వద్రొంగులు మొదలగువారు మన జనాభాలో నూటికి 75 వంతున ఉన్నారు. చిన్న చిన్న పరిశ్రమలపై ఆధారపడిన కుటుంబాలు కొన్ని లక్షలు మన రాష్ట్రములో ఉన్నవి. వాటి అంట్ విలేజ్ ఇండస్ట్రీస్ వారు యిస్తున్న సదుపాయములు ఏమీ అందుబాటులో లేవు. వారు రేపటి 10 పరిశ్రమలకు ప్రత్యసహాయం కేటాయించినా ఆ ఏ కొన్నింటిపై పోగొంతుకుంటామి

వీలుపడుతుంది గాని ప్రతి గ్రామంలో చేతి పరిశ్రమలు కుటీర పరిశ్రమలైన ఆధారపడే వారికి ఆ నిధి ఏ విధముగాను తోడు పడడానికి నడుపాయాలు లేవు. కాబట్టి ప్రత్యేకంగా వీటికి రాష్ట్రంలో కోఆపరేటివ్ సెంట్రీలు వ్యాంకుల నుంచి గాని వేరు విధముగా గాని ఒక సహాయనిధి ఏర్పాటుచేసి ద్రవ్యమునిచ్చి వెనుకబడిన కుటీర పరిశ్రమల పైన ఆధారపడిన వారికి పని సంతృప్తి కరంగా కల్పించి జీవనోపాధి కల్పించే ప్రియత్నం చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారికి స్పీకరుగారి ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. హరిజనులకు ఇచ్చినట్లుగానే వెనుకబడిన జాతులవారికి కూడ గృహ వసతికి స్థలములు యివ్వడంలేనని ప్రార్థిస్తున్నాను. దేశంలో ఈనాడు ఆహార దాన్యాల ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయినందువల్ల కూలినాలిచే జీవనంచేసే ప్రజలలో ఒక విధమైన ఆసంతృప్తి బయలుదేరినది. ఆ ఆసంతృప్తిని కాదనలేము. గ్రామాలలోను పట్టణాలలోను ఆహార దాన్యాల ధరల పెరుగుదల వల్ల ప్రజలు జీవనం చేయడం చాల కష్టంగా ఉంది. ఆహార దాన్యాల ధరలను అదుపులో పెట్టడానికి ధాన్య సేకరణ చేసి చౌక డిపోలను పెట్టడం గురించి గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో కనపరిచాడు. అది ఒక విధమైన సంతృప్తిని కలిగించే ప్రయత్నం. అయితే ఆహార దాన్యాల ధరలను అదుపులో పెట్టి ఈ సమస్యను శాశ్వతంగా పరిష్కారం చేయాలి. ఉద్యోగుల జీతాలు ఒక విధంగా తక్కువగా ఉండినా వారు కొనే వైతన్యం లేక అప్పుల పాలై అందుబోతున్నారు. వారి ఆసంతృప్తిని తొలగించడానికి ప్రయత్నించాలి. ఉద్యోగులలోను, పారిశ్రామిక రంగంలో పనిచేయువారిలోను ఖాళీములలో పనిచేసే కూలీ నాలి జనులలోను ఉన్న ఆసంతృప్తిని తొలగించడానికి ఆహార దాన్యాల ధరల స్థిరీకరణకు ప్యవసాయ మంత్రిగారితో ముఖ్యమంత్రిగారు వర్చించి పట్టుదలతో కేంద్రానికి ఒక పథకాన్ని పంపించే ప్రయత్నంచేసి దేశంలో న్యాయాన్ని ఒక సంతృప్తిని కలుగజేస్తారని నేను అభిప్రాయపడ్తున్నాను. చేనేత పరిశ్రమకు సంబంధించినంత వరకు ప్రభుత్వము తీసుకోవలసిన చర్యలు చాల గట్టిగా తీసుకుని రీలక్షల మగ్గులపై జీవించే జనులకు జీవనోపాధి కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు సహకారోద్యమంలో జరుగుతున్న నడుపాయాలైనా బయటఉన్న పారిశ్రామికాలకు లభ్యం అయేటట్లు చేసి వెనుకబడిన జాతులకు కుటీర పారిశ్రామికాలకు ధనసహాయం యిచ్చే ప్రయత్నం చేయాలి. నిరుద్యోగ సమస్యకు సంబంధించినంతవరకు పాలీటెక్నిక్ స్కూల్స్ను ఇండస్ట్రియల్ టెక్నికల్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్ను ప్రారంభిస్తున్నాం. అయితే అక్కడ చాల కొద్ది సంఖ్యకు పరిమితమై ఉన్నది. ఈరోజు యువకులు అటు కాలేజీలలోను ఇటు ఇండస్ట్రియల్ స్కూల్స్లోను అడ్మిషన్స్ కోసం ఎంతో తహతహ పడుతున్నారు. ఉద్యోగానికి ఎడ్వర్టైజు చేస్తే 10 ఖాళీలకు వేయి దరఖాస్తులు వస్తున్నాయి. నిరుద్యోగ సమస్య చాల తీవ్రంగా ఉంది. అందుచేత ప్రభుత్వం కాలేజీలతో నరికనూనంగా టెక్నికల్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్ ప్రారంభించడానికి ప్రయత్నం

చేయాలి. నిమిషాల్లోగ వ్యాప్తిని వివరించడానికి ఒక సమగ్ర పథకం ఆలోచించాలి. యంత్రాలు ఉత్పాదనలకు ఉపయోగపడే వారికి ఉద్యోగం ఉండాలి. చదువుకున్నట్లే వారు ఉద్యోగాలు లేక ఉంటే గ్రామాలలోగాని నట్టడాల్లోగాని ఉంటే దేశానికే చాలా ప్రమాదం ఈవిధముగా ఉంచకుండా వారు పనులలో నిమగ్నం అయిఉంటే ప్రయోజనం పొందుతారు చేస్తుంది నేను అనుకున్నాను.

* శ్రీ డాక్టర్ మోరాసాహెబ్ (ఉదయగిరి) అధ్యక్ష. గౌరవనీయులైన సభ్యులు గారు ఇచ్చిన సందేశాన్ని బలపరుస్తూకొన్ని సూచనలు ఇవ్వాలంటున్నాము. ప్రభుత్వము కోట్లకొలది రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నది అభివృద్ధి చేస్తే మేము పొందిన అభివృద్ధి జరుగుతోంది. ఏ దేశములో కూడ ఇంత అభివృద్ధి ఇంత తక్కువ కాలములో ఉండలేదు. అధికార వికేంద్రీకరణ ద్వారా ఇంత అభివృద్ధిని సాధించాలని కోరుతున్నాను. దేశములో పున్న ప్రజల పేదరికాన్ని, దారిద్ర్యాన్ని, నిరుద్యోగాన్ని, అవినీతి, లంచగొండి తనాన్ని పారద్రోలాలనే ఉద్దేశముతో ప్రజాశాసన సమితికొన్నాము. దాగుపడని, వెనుకపడిన ప్రాంతాలను ఈ ప్రజాశాసన ద్వారా దాగుపరచాలనే ఉద్దేశముతో రచించుకొన్నాము. మొదటి ప్రజాశాసన పూర్తి అయినది. రెండవ ప్రజాశాసన పూర్తి కానున్నది. వెనుకపడిన ప్రాంతాలలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుగుతేనే ఆలోచించాలి. కాని వెనుకపడిన ప్రాంతాలలో ఏమీ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుగనందున విచారించక తప్పదు. Administration విషయములో మాత్రము పూర్వాలికి ఇప్పటికీ వ్యత్యాసముంది. ఉద్యోగులు ప్రతినెల ఒక రుపాయ తరీఖ వచ్చేటప్పటికి తీతాల కొరత ఎదురు చూస్తున్నారు తప్ప అభివృద్ధి కార్యక్రమాల కొరత ప్రభుత్వము కోట్లకొలది రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు మాత్రము సక్రమముగా జరగడంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యక్ష్యము చేస్తున్నారు. మంత్రులు పర్యటించిన ప్రదేశాలలోనే పర్యటించడమువలన, తమకు మితులు అయిన వారిని వెంట పేసుకొని తిరగడంవలన, వారితోనే ప్రభుత్వము వుండని, వారి ద్వారానే ఏ పనులు జరిగినా జరగాలనే ఉద్దేశ్యముతో ఉద్యోగస్థులు వున్నారు. మనకు ఒక తప్పు చేయడమువల్ల ఉద్యోగస్థులు ఎన్నో తప్పులు చేయడము మొదలు పెట్టారు. ప్రభుత్వము ఎన్ని మంది పనులు చేసినా క్రింద స్థాయిలోకి వెళ్లేటప్పటికి రాక్షసరూపం దాల్చేటట్లుగా చేస్తున్నారు. ఆ రకముగా చేయకుండా మంత్రులు పర్యటించుకోవాలి. ఆ సంవత్సరముల కాలనరమితిలోను తిరిగిన నియోజక వర్గాలను తిరుగుకుండా కొత్త నియోజక వర్గాలను అంటే కొత్త ప్రాంతాలను పర్యటించాలని కోరుతున్నాను. మన ప్రజా ప్రభుత్వాలు చేసిన పనులను ప్రజాసంఘములా కొనియాడుతోంది. వెనుకపడిన ప్రాంతాల ప్రజలకు మంత్రులు తమ ప్రాంతాలలో పర్యటించడంలేదని నిరూపించి విచారిస్తున్నారు. అందు

నేత వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో కూడా మంత్రులు సర్వవేగవంతంగా పనిచేస్తున్నారు. నా నియోజకవర్గానికి చెందిన ప్రతి ముఖ్యమంత్రిని కోరుతున్నాను. రాని ఏ ఒక్క ముఖ్యమంత్రి రావలసి విచారించుకున్నాను. M.L.A.లలో కూడా అంతకు పున్నా యేటా నాకు అర్హత కావడములేదు నేను మూడవ ఎన్నికలోకి వెళ్ళినా దాన్ని అనుమతించలేదు. అదే జవాబులు ప్రతినిధిగా వచ్చిన శాసన సభ్యులు అని దృఢీకరించు పులచాను. నీటిలో పెద్ద చిన్న ఏమిటో నా కర్తవ్యమేమిటో నేను నా శివస్వామి నులో ఇచ్చిన భావాని ఎవ్వరు ఇచ్చి వుండరను కొంటాను. నేను ఎటు చెప్పినప్పటికీ అర్హతలేదు. గుర్తించక పోవడము విచారకరము. ప్రపంచ శాంతిదూకం కాదు. (1) ఎ.మార్కెట్ నెహ్రూగారు గురికి జనవరి 1956 తేదీన నా ఉదయగిరి నియోజక వర్గము అంతా తమ ఎమనాన్ని క్రిందిగా పోషించు చూచాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు రూలింగు పార్టీ మొదలు. మీరు ఛార్జ్ చేస్తున్నారా? అవకాశము వుంది. వారికి ప్రాసెస్ చేస్తుకోవచ్చు. మీ ఉపన్యాసముల మీదకి ప్రాంతీయంగా మీరు ;

శ్రీ షేక్ ముసా సాహెబ్ : నేను మంత్రివర్గము వారికి అనేక సూచనలు ఉత్తర ప్రదేశ్ లోని వారి వారిగాను. వారు జవాబు ఇవ్వడానికి వారి prestige కు చూచి అనుకూల అయితే అయితే అయితే ద్వారా అయినా అవును. రాదు అని జవాబులు ఇవ్వాలి. ఇతరులు అయినా శాసన సభ్యులు ఏమైన మంత్రులకు ప్రాసెస్ జవాబులు ఇవ్వాలి అని చెప్పాను. ఉదయగిరి, కసిగిరి తాలూకాలో శాసనసభాసీ మంచి గిరి జాత లేక ప్రజలు పాల కష్టాలకు గురి అయ్యారు. జనగిరి, పిల్లగిరి మాసాలలో ముఖ్యమంత్రిగారికి D. O. Letters ప్రాసెస్. వారి దగ్గర నుంచి సమాచారము కూడ వచ్చింది సంతోషం. కాని ఇంతవరకు ఏ చర్యలేదుకోలేదు. గవర్నరుగారు ఏప్రిల్ 14న తేదీన నెలూరు వచ్చినప్పుడు 9 కాలములతో కూడిన ఒక సెలవు ఇచ్చాను. దానిలో యాభై సంవత్సరాలు ఉపహరించాను. ఇంతవరకు తాత్కాలిక నిర్మాణ కూడ అధికారులు అమలు చేయక పోవడం విచారనీయం. అందుచేతనే తన అక్కడ శాసనసభాసీ మంచి సీదు లభించు ఏర్పాటు చేయాలి అని కోరుతున్నాను. నాగార్జునసాగర్ కుడికాలువ స్కీములో నెలూరుజిల్లాను చేర్చి పోషించి విచారకరము. మోస్తా కుటీవారి సూచన ప్రకారముగా నాగార్జునసాగర్ కుడికాలువ స్కీములో నెలూరుజిల్లాను చేర్చాలని మనవి చేస్తున్నాను. గవర్నరుగారు మా జిల్లాలోని ఎల్లెడను తిరుకొని 10 సంవత్సరాలు అయింది. సమగ్రమైన నిర్మాణములతో reserved forests ఏర్పాటు చేయక పోవడం విచారకరము. నాగార్జునసాగర్ పేద ప్రజలు వసులు లేక కష్టించిపోతున్నారు. అయ్యుమియమ్ మొదలైన ముఖ్యమంత్రి నెలకొల్పి పేద ప్రజానీకానికి తిండి, గుడ్ల వేటాల్లు

పీఠానికి అభిప్రాయాన్ని తెలుపుట కొరకును ఈ నేతరికాల్చిన విచారణ చేశారు. మన ప్రభుత్వము తప్పును ఒప్పుకొంటే అభిప్రాయకాల్చుమాలగు. అమలు జరుగుచున్నది దానిలో కొన్ని కోపాలు వుండవచ్చు. మంచిని కొనియాడుకోవాలి. 1-12-1958 నుంచి జిల్లా ఎరిషత్తులు ఏర్పడినవి. అవకాశ వికేంద్రీకరణ జరుగుతోంది. క్లాకింగ్ వారీగా తప్పును కేటాయించి ఆయా ప్రాంతాలలో పున్న సమస్యలను చూపుతూ వాగుంటుంది. దేశములో అనేక పుణాలు, ఎలాంటి పుణాలు జనరల్ గిల్టింగ్ లో వారి, మత విశిష్టత లేకుండా అందరికీ సమాన ప్రాతినిధ్యము ఇవ్వాలని కోరుతూ ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు అభ్యుత్సాహానికి నా హృదయ వాల్చుతున్నాను. ఇటువంటివి ఆర్జిస్తూ వస్తున్నాయి.

*శ్రీ బి. అప్పారావు (అనకాపల్లి) అహింస గమనించుకొని ప్రసంగించి మాట్లాడాలి అంటే మనకు బట్టెటులో వచ్చిన విషయములనే పునరుత్తర చేయవచ్చుమట. అందుకే ఒక కొర్ర విషయము మాత్రమువుంది అహింస శమనము జరిగే ఏమిటో కాని చక్కని పదపర్యాయముతో తెలుగులో note ఇచ్చారు. తెలుగు భాషా విషయములో తమ అభిప్రాయాన్ని వెల్లడించడానికి ఎన్నియింటి చేస్తున్నామని చెప్పుతూ చేయి పోయినట్టికి గుర్తుగా పరిసంగము మాత్రము శబ్దము వ్యాకరణములోని చాలామంది వారి చక్కని తెలుగు భాషలో ఇచ్చారు. దీనిని వింటున్న సమయములోకి తెలుగుభాష యందున్న చుక్కచీకె తొరణమునుకొంటాను. ఏమి తమను తమ అభిప్రాయాన్ని ఎక్కడైనా గుర్తుగా పరిసంగములో పున్న విషయాల మీదనే పరిమితముగా మాట్లాడమని అన్నారు. తమ అభిప్రాయాన్ని మేము తెలిపాకపోవడక తప్పదు. గవర్నరుగారు తమ పరిసంగములో పరిపర్యాయముగా కాంతి చూడ విషయాలను గూర్చి ఎత్తుకొన్నారు. వారు చాలా సంతోషాన్ని పొందినారు. మా ఊరిలోనే బహిరంగముగా నడిపిదిలో ఏడు ఖాసీ కేసులు జరిగినవి పోలీసులు పెట్టిన ఏ కేసులోను కూడ వారు succeed కాలేదు. వారి కుటుంబాలకు రక్షణగాని, దోచుకొన్న ఆస్తులకు రక్షణగాని భేక పోయింది. భారత దేశములోని రాష్ట్రాలలో మన రాష్ట్రము మూడవ స్థానాన్ని ఆక్రమించుకొన్నది. మన దేశాన్ని కలవర పెడుతున్న ప్రధాన సమస్య వైన గవర్నరుగారు తమ పరిసంగములో ఏమీ పరిపర్యాయించలేదు. దేశములోని ప్రతి ఒక్కరిని భార పెడుతున్న సమస్య ఇది. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన విషయమైనా మన రాష్ట్రము తరపునుంచి మన అభిప్రాయాన్ని ప్రకటించక పోవడము విచారకరముగావుంది. ఏదైనా సంభవిస్తే మన ప్రాంతము మనము నిర్వహించక తప్పదు కదా. ఇక ప్రానింగు విషయము. ఏ పనిని తీసుకొన్నా ప్రానింగులోనే క్రోడీకరించుకోవలసి వుంటుంది. మంత్రులందరూ తమ హృదయాలపై చేయిచేసుకొని ఈ శాసన సభలో ఇది ప్రతిపాదింపబడుతుంది.

అప్రజాస్వామికమా అని తేల్చి చెప్పమనంతి సరిపోతుంది. ప్లానింగు కమిషను వారు ఇచ్చిన ఆదేశాల ప్రకారము కాసనాలు చేయడము ఆ కాసనాలను మన ప్రభుత్వాలు అమలు పరచడము తప్పితే మరొకటి ఏమిలేదు. వారి ఆదేశాల ప్రకారము పన్నులు పెంచడము తప్పితే వాటిని కాదనే సర్తాసామర్థ్యము కాసన సభలకు వుందా అని అడుగుతున్నాను. పార్లమెంటులే లేనపుడు కాసన సభలకు ఎక్కడ వుంటుంది. కాబట్టి ఈ విభాగాన్ని రద్దుచేసుకొంటే దేశము బాగుపడుతుందేమో ననుకొంటాను. Dictatorship వుంటే సరిపోతుంది దీనికంటెకా కారణము సిద్ధాంతాలమీద పున్న శక్త్యము. అందుకనే ఆ నాడు భారత దాఖాజీ స్పష్టముగా సామ్య వాదానికి, ప్రజాస్వామికానికి ఎక్కడా పొత్తుకుదరించి చెప్పారు. ఆయన ప్రజాస్వామికాన్ని పన్నాడు, ప్రజాస్వామికము గురించి చెప్పారు. సామ్యవాదాన్ని మనము తీసుకొని వచ్చాము. ఇది తప్పనిసరి అవుతోంది. మన ప్రభుత్వాలు ఎనూరుచేసిన పన్నులలో రివంతులు భాగము ప్రభుత్వోద్యోగుల పొట్ట పోషించానికే సరిపోతున్నది అట్లన్నది కొద్దిక్రమాలు నాన్యము కాని విచిత్రముగా చక్కని భాషలోకి మార్చి ప్రచారము చేసుకొంటున్నాము. ఇది వంచన అని చెప్పకతప్పదు. బ్లాకు డెవలప్ మెంటు పనులని చెప్పి బ్లాకులకు కేటాయించినదబ్బు ఒక్కడి ఉద్యోగులకే సరిపోతున్నది అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ప్రజలే చేసుకొంటున్నారు. వారిని నిర్బంధముచేసిన పనులు చేయించడం జరుగుతోంది. కష్టపడి పనిచేసిన తరువాత ఒక విశ్వాసము పెనుంది ప్రభుత్వము ఎందులో చెయ్యిపెట్టినా అది ధ్వంసమౌతోంది, కరెప్షన్ కు దారి తీస్తోంది. ప్రతి పనిలోను ప్రభుత్వం యొక్క interference ఎక్కువగా వుంటోంది. నిర్బంధ సహకారము అనేది తప్పితే స్వేచ్ఛాయితమైన సహకారము లభించడం లేదు.

ఈ విషయములన్నీ మీ దృష్టికి తీసుకుని వచ్చాను. వీటినిగురించి నేను చెప్పకతప్పలేదు Irrigation గురించి Plan క్రింద చెప్పారు. ఇవిగాక సరిశ్రమలను గురించి చెప్పారు. వీటిలో కొన్నింటిని గురించి పరిభ్రాతాన్ని అడుగుతున్నాను. అవి ఏవేవో ముఖ్యమంత్రిగారికికూడ తెలుసు. అమదాలవలస చక్కెర ప్యాక్టరీ అమ్మకుపోతామంటే మేము తీసుకున్నాము, దానిని సహకార పద్ధతిమీద తీసుకున్నాము. పరిభ్రాతము ఇచ్చే సహకారమునుగురించి నేను సభ్యులకు, లోకానికివినిపించేటట్లు పరిభ్రాతాన్ని అడుగుతున్నాను. దీనికి పరిభ్రాతము ఇవాలు ఏమిటో తెలియజేయాలి. ఆ ప్యాక్టరీ విషయములో ప్రజలు ఇచ్చిన పెట్టుబడికి తోడుగా పరిభ్రాతము ఎంతవరకు సహకరించిందని అడుగుతున్నాను. ఎవరో పూనుకున్నారు అనిచెప్పి ఆ ప్యాక్టరీ మేనేజిమెంటు వారిపైన వదలివేయడమేనా : ప్రజల వద్దనుంచి ధనాన్ని సేకరించటానికి ఒకటిన్నర మాసము గడువు యిచ్చారు. దానికి

కావలసినవిద్యార్థులు, ప్రశిక్త వృత్తి గుండు రాబట్టుకలిగిన పేరుబడినవారు మాకు వారములలోకే పేరికొనిన సంగతి ప్రధానానికి తెలియదా అతనిగొమ్మ పేరికొనినవారు కంటికి వో అదిరేసివచ్చాంకుగాని, ప్రభుత్వంగాని తమయొక్క అర్థిక విహయముతో ముందుకు రాకపోవటానికి కారణాలు ఏమిటి? అందులో ఎవరో ప్రాసెక్యూట్ ఉన్నవారు ప్రెజిడెన్సీ డిమిషన్లు చెందినవారు, ప్రతి పక్షమునకు చెందినవారు ఉన్నారు అందులో ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినవారు ఉన్నంత మాత్రముచేత ప్రభుత్వము ఆ సొక్టేటి ఆర్థిక సహాయము చేయకుండా నిరాదరణ చూపవలసిందే? అయితే ప్రెజిడెన్సీ సెంట్రల్లోను ప్రభుత్వ పక్షమునకు చెందిన వారే ఉండాలి అనేది ప్రభుత్వముయొక్క ఉద్దేశ్యము? సహకారం, సహకారం అని చెప్పుకునే ఈ ప్రభుత్వము ఈ ఫ్యాక్టరీవిషయములో ఇచ్చిన సహకారము ఏమిటి? వాళ్లు పేరుధనముకట్టి ఇప్పటికి ఎంతకాలము అయింది? గవర్నరుగారి speech లో చక్కెర ఫ్యాక్టరీలకు ప్రభుత్వముఇచ్చే సహకారమును గురించి వ్యాయోగిడింది. చోడవరం—అమదాలవలన చక్కెర ఫ్యాక్టరీకొంకు ప్రజలు యిచ్చిన పేరుధనమునకు ఇప్పటివరకు వడ్డీ ఎంత అయిఉంటుంది? ఆ సొమ్ము ఈనాటివరకు కూడ చిక్కు లేకుండా పడియున్నదే? మెషినరీ రావటానికి, దానిని ఉపయోగించే పరిస్థితిలో పెట్టటానికి ఇంకా ఎన్ని సంవత్సరాలు, నెలలు పడుతుందో ప్రభుత్వము చెప్పలేదు. ప్రభుత్వము వారిపట్ల నిజమైన రిపోర్టు లేదని పేరుదార్లు అనుకుంటున్నారు. పేరు ధనము పోగుచేసి యిప్పటికి 7, 8 సంవత్సరాలు కావచ్చింది ఇంతకాలము గడచినా, వడ్డీలేదు, అసలు అక్కడ మెషినరీ లేదు, ఏమీలేదు. అక్కడ ఏమీ కనిపించడములేదు. పేదరైతులు ఏదో ఈ ఫ్యాక్టరీవ్వారా జీవనం జరుగుతుంది, లాభాలుపస్తాయని ఏదో విధముగ అవస్థలుపడి పేరుధనముకట్టితే, ప్రభుత్వము దాని విషయము ఏలాంటి శ్రద్ధగాని, జోక్యముగాని పుచ్చుకోకుండా మిన్నకుండడము న్యాయమేనా అని అడుగుతున్నాను ప్రభుత్వము మిన్నకుండటానికి కారణము ఏమిటి? ఎవరైనా ప్రైవేటు వ్యక్తులు అయితే నెత్తిమీద గుద్ది అడుగుతారు. కాని ప్రభుత్వాన్ని అడగాలంటే Law and Order అంటారు. అడగటానికి ఏలు లేదంటారు. అదిగితే, వాళ్ల నోరు మూయించటానికి ఈ Law and Order ఉపయోగిస్తుంది ఒక ప్రక్కన action, regimentation అంటూ అది కారమును చూపిస్తూ కత్తులు చూపిస్తూ అధికారము చలాయించి నోరు మూయిస్తారు. ఇదేనా ప్రజలకు ప్రభుత్వము చేసే సహకారము? ఈ విషయములో ప్రభుత్వము యొక్క policy ఏమిటో స్పష్టపరచండి. ఒక్క విషయము నేను ముఖ్యంగా మనవిచేయవలసినదేమిటని. మనది ముఖ్యంగా వ్యవసాయకదేశము అని అందరు ఒప్పుతున్నారు. వ్యవసాయానికి కావలసిన పరిశ్రమలు వృద్ధిచేయటానికి వహించ వలసిన బాధ్యత మన ప్రభుత్వముమీద ఉన్నది. ఆ పరిశ్రమల ద్వారా తయారు

కాగల వస్తువులకు కావలసినంత మార్కెటు ఉన్నది. వండించిన ధాన్యాదులకు మార్కెటు ఉన్నది. వండించిన తిండినైనా ప్రభుత్వము తిననివ్వడములేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వమునుంచి మనకు లభిస్తున్న తెల్వేవగైరా రహదారి సౌకర్యాల విషయములో మనము కోట్లకొలది డబ్బువారికి యిస్తున్నాము. అంతసొమ్ము ఇస్తున్నప్పటికినీ, మనకు రైళ్లలో సౌకర్యాలు ఏమీలేవు. పరిశ్రమల విషయములో మొన్న మొన్ననే పొగురు చెప్పివెళ్లారు. ఆ వికేంద్రీకరణ పాలసీని మేము అంగీకరించము అని చెప్పివెళ్లారు. అలాంటి సందర్భములో మనకు ఉత్పత్తి అయ్యే ధాన్యానికి free market అవకాశాలు లేకుండా ఉన్నవి. అనేక విషయాలలో కేంద్ర ప్రభుత్వము పక్షపాతము చూపుతున్నదిని వదేపదే మన మంత్రులు అంగీకరించారు. ఇప్పటికీ ఒప్పుకుంటున్నారు. అదేవిధముగ మన ప్లానింగు విషయములో కేంద్ర ప్రభుత్వముయొక్క పక్షపాతవైఖరి ఏమిటో అందరికీ తెలుసు. అందువల్ల ప్రభుత్వపక్షమువారు, ప్రతిపక్షమువారు ప్రజలు అందరుకలసి ఒకర్యోటిపైద నడిస్తే, కేంద్రప్రభుత్వమువారు మనకు చేసే అన్యాయాలు అరికట్టించటానికి ఏలు అవుతుంది. మనకు వ్యాయముగ రావలసినటువంటి market సౌకర్యాలు సాధించటానికి ప్రభుత్వము తగు చర్య తీసుకుంటేనే, ప్రజావిశ్వాసము ప్రభుత్వము పొంగ గలుగుతుంది. అంతేకాని అధికారముకోసము ప్రభుత్వపక్షమువారు, తమవోతాము పోట్లాడుకుని ప్రజలకు సౌకర్యాలు రాకుండా చేస్తున్నది చూస్తున్నాము. గతములో వీరుచేసిన వాగ్దానాలు విస్మరించి మంత్రీవర్గములో చిలికలు తెచ్చుకుని, మార్పు కుంటున్నారు. ఒక్క ఉదాహరణ చెబుతున్నాను. భూసంస్కరణలు అనే బూటకముతో గతములో గోపాలరెడ్డిగారి ప్రభుత్వమును పడగొట్టారు అప్పటి Provincial Congress Committee వారు. తరువాత సంజీవరెడ్డిగారి ప్రభుత్వము వచ్చింది. అది యిప్పుడులేదు. ప్రభుత్వము పోయింది. ప్రభుత్వాలు మారుతున్నాయిగాని, ప్రజలకు సౌకర్యాలు లభించడములేదు. అధికారాలకోసము పోట్లాడుకుని ప్రజలను నష్టపెట్టడము వ్యాయముకాదు. నేడు ఆ పుట్టిలోనుండి పాము బైటకు రానున్నది. దాని స్వరూపము ఏమిటో చూడకపోము. అందువల్ల ఇలాంటి బూటక విధానము ఏమిటో ప్రజలు గుర్తించకపోరు. కేంద్ర ప్రభుత్వమునుంచి మన ప్రభుత్వానికి రావలసిన డబ్బు సాధించి ప్రజలకు శాశ్వతముగ మేలుచేసిననాడే ఈ ప్రభుత్వము ప్రజల విశ్వాసము చూరగొనగలదు అనేది గుర్తించాలి.

*శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ (గజపతి నగరం-రిజర్వుడు):— అధ్యక్ష గవర్నరుగారి ప్రసంగమును గురించి తేలిదిన అభినందన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. కాని ముఖ్యమైన విషయాలను ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకుని రాదల:

మాట్లాడుతున్నాను. మన రాష్ట్రములో ప్రభుత్వ యంత్రాంగముతో తెలుగు భాషను ఉపయోగించటానికి ప్రభుత్వము కృషి చేస్తున్నందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. రాష్ట్రములో హరిజన సమస్య పూర్తిగా పరిష్కరించు కాలేదు. ప్రభుత్వము కూడ కృషి చేస్తూనే ఉన్నది. చేయలేదని చెప్పడములేదు కాని ప్రభుత్వము యంత ప్రయత్నం చేసిన కృషివల్ల హరిజనాభివృద్ధి ఎంతవరకు సాగింది అనేది అలోచించాలి. హరిజనుల సేవకము పోయినా అంటే, పోలేదు. వారియొక్క అభివృద్ధికి లోకపరిపాలన తార్కరణలు యిలా ఉన్నో ఉన్నది. ముఖ్యంగా వారి అంటి రానిదాదుగా పూర్వమునుంచి పరిగణించబడినారు. మనకు స్వాతంత్ర్యము లభించిన తరువాత ప్రభుత్వము చేస్తున్న కృషివల్ల కొద్దిగా పూర్వ సర్పించిగాని, ఆ అంటిరాని తనము పూర్తిగా నశించలేదు, ఇంకను అక్కడక్కడ గ్రామీణ స్థాంత్రాలలో పొడచూపుతునే ఉన్నది. దీనిని పూర్తిగా నశింపజేయటానికి గ్రామ పంచాయతీలద్వారా ప్రభుత్వము కృషిచేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. తరువాత, హరిజనులకు బంజరు భూములు పంచుతామని ప్రభుత్వము వాగ్దానము చేసింది. ఈపంటిటికాలాకా రెవెన్యూలో అక్కడక్కడ ఒకటో రెండో గ్రామాలలో ఇచ్చారు. ఇది ఏమంత పంతుప్పని కలిగించలేదు. పేరబాదుగా ఉన్నవారు, భూములు లేకుండా అవస్థలు పడుతున్నవారు ఎంతోమంది ఉన్నారు. 1951 వ సంవత్సరము పూర్తి అయ్యేలోగానైనా హరిజనులకు వీలు అయినంతవరకు బంజరు భూములు పంచిపెడాలని నా విజ్ఞప్తి. ప్రభుత్వము శ్రద్ధ వహిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మన రాష్ట్రములో ఆహారధాన్యాలకు కొరత తాండవిస్తున్నదన్న సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలియకపోలేదు మిత్రులు, గౌ. సభ్యులు చాలామంది మనది వ్యవసాయక దేశమని చెప్పారు. నిజమే. అందరికీ తెలుసు. ఎవరూ కాదనలేదు. ఆహార కొరతతీరాలంటే చేయవలసిన తార్కర్యము ఏమిటి? రాష్ట్రములో ఉన్న నీటివనరుల ముందు బాగుచేయడమే కాని వ్యవసాయమునకు తోడ్పడజాలవు. ప్రభుత్వము యీ విషయములో ఎక్కువ శ్రద్ధవహిస్తేనేగాని ఈ పనులు పూర్తికావు. లేకపోతే వ్యవసాయము ద్వారా ఆహారకొరత తీర్చుకోవడము కంటుపడినట్లే. ప్రభుత్వము ఈ విషయములో ధబ్బు అర్బుచేస్తున్నారే కాని, అది సక్రమంగా వినియోగపరచడము లేదని నా నమ్మకము. గ్రామాలలో ఉన్న చెరువులు ముందు బాగుచేయాలి. దీనికోసము ప్రభుత్వము ప్రత్యేక శాఖను ఏర్పాటు చేసి, ఈ పనులు త్వరలో పూర్తిచేయాలని అంటున్నాను. మాజిల్లాలో ముఖ్యంగా చెరువులకు తట్టలు తెగిపోయినవి. అందులోనికి వచ్చిన నీరు తైటికిపోతున్నది. చెరువుల క్రింద సాగుఅయ్యే భూములకు ఈ protection ఇవ్వాలి. వర్షాకాలములో గండ్లు పడినందున నీరు నిలవడిము లేదు. అలాంటివి ముందు బాగుచేయాలి, ప్రతి సంవత్సరము ఏదోకొద్దిగా repairs చేస్తున్నారకాని, అది permanent basisలో చేయడము లేదు. ఒక సంవత్సరము కొద్దిగా రిపేరు చేస్తే, మరువటి సంవత్సరము

లో అధిక వర్షాలవల్ల మరల గండ్లుపడి చెడిపోవడము సంభవిస్తున్నది. ఇలాంటివి వందలకొలది చెరువులు మా జిల్లాలోనే ఉన్నవి వేలకొలది ఎకరాలలోని పంట సరిగా రావడము లేదు. రాష్ట్రములో వ్యవసాయము సాగే చెరువులు నిన్నుని కాని, పెద్దవి కాని వెంటనే పరిశోధనలు పచేయవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

తరువాత మా విశాఖపట్టణం జిల్లాలోనిన్ను బాటలం శ్రీరామమూర్తిగారు చెప్పి నట్లు, ఇప్పటివరకు ఏ major work గాని, ప్రాజెక్టుగాని జరగలేదు. ఎక్కువ డబ్బు మా జిల్లాలో ఖర్చుపెట్టలేదు. మాకు ముఖ్యంగా గంటికోట, కడుకొండ, చంపావతి నది, తాతావరికట్లగడ్డ మొదలైన కొన్ని నదులు ఉన్నాయి. ఈ నదులనుంచి నీరు వృధాగా సముద్రంలోకి పోతుంది. ఆ విధంగా ఆ నీరు వృధా పోతుంటే దానిని వినియోగం చేసుకొని ఆ జిల్లాకు ఉండే అహార కొరతను తీర్చాలి. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం త్వరలో చర్య తీసుకోవాలని, ప్రత్యేకంగా మా విశాఖపట్టణం జిల్లాను దృష్టిలో పెట్టుకొని కార్యకలాపాలను చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. తరువాత చేతి పరిశ్రమల విషయం ఉన్నది. వేలకొలది హరిజనులు, ఇతర పేదప్రజలు, వృత్తులు లేకుండా ఉంటున్నారు. ఏదో వ్యవసాయ కాలంలో కొద్దో గొప్పో కూలి చారుకు తున్నది గాని, మిగత కాలంలో, వారు పస్తులుపడే పరిస్థితి ఉన్నది. ఆ విధంగా కాకుంటే, ఇప్పుడు మైదరాబాద్, సికిందరాబాద్ నగరాలలో ఈ నిరుద్యోగులకు ఏ విధంగా అయితే ఒక పథకాన్ని వేస్తున్నారో, అదే విధంగా, ప్రతి తాలూకాలోను వ్యవసాయ కూలీలకు తనీసం ప్రతిరోజు 2, 3 రూపాయలు కూలి గిట్టేటట్లు వారికి వృత్తులు కల్పించుటకుగాను ఒక సహకార వద్దతిలో చేతి పరిశ్రమలను, వ్యాపారాలను చేసుకొనుటకు వాటికొరకు దీర్ఘకాల ముఠాలను ఇచ్చి అటువంటి సౌకర్యములు ఏర్పాటు చేయవలెనని మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత మద్యపాన నిషేధ విషయంలో పోలీసు ఉద్యోగస్తులు అనేక రకాల ఆరాజకాలు చేస్తున్నారు. వారు చాలా అన్యాయాలు చేస్తున్నారు. ప్రజలను ఎక్కువ హింస పెడుతున్నారు. విజయనగరంలో పేదప్రజలు 24 గంటలు నానకష్టాలు పడుతున్నారు. రోజూ వందలకొలది ప్రజలు చుట్టుప్రక్కలనుంచి విజయనగరానికి నినిమాకు వస్తూ ఉంటారు. అందులో కనీసం 50, 60 మందిని అనుమానం క్రింద తీసుకొని 3, 4 రోజులు వారికి దోషనం లేకుండా హింసలు పెడుతున్నారు. అంతే కాకుండా భార్యాభర్తలను విడదీసి చెరొక గదిలో పెడుతున్నారు. ఈ విధంగా చాలా అన్యాయాలు చేస్తున్నారు. ఆ విధంగా జరగకుండా తక్షణం చర్యలు తీసుకొని పోలీసు తిపార్టుమెంటుకు తగిన తాకిడులు సంపాదించి, వారు ప్రజలకు చేదోడు వాదోడుగా ఉండే విధంగా చేయవలెనని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఇది పోలే పరిమితులను అనేక కార్యకలాపాలలో ముందుకు పోయింది. ఇది ప్రభుత్వం కొన్ని విస్తృతమైన కారణాలు ఉన్నాయి. వాటిని చాలా సమర్థవంతంగా చెబుతుంది. ఆ కారణాలనుకూడా తీర్చి సరియైన పద్ధతిలో పరిష్కారం చేయాలని కోరుకుంటున్నాను. దీనిని సరియైన పద్ధతిలో చేసినాడు. తప్పకుండా చేశారో ప్రజానికం అంతా కూడా హర్షిస్తుంది. నిబంధన కోట్లాది మంది ప్రజలకు ప్రభుత్వం చేసిన విశ్వాసం ఉన్నది. చాలా విశ్వాసం ఉన్నది. కాని వారికి చిన్నచిన్న కొరతలు ఉన్నాయి. కనుక వాటినికూడా తీర్చి సక్రమంగా సరియైన పద్ధతిలో పరిష్కారం చేసినట్లుగాని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా పేదల సాయం చేయాలి అని తగిన స్పృహ కల్పించినట్లుగానే. వారు ప్రభుత్వం చేసిన పనిలో సమర్థులై కలిగి ఉంటారు. కనుక ప్రభుత్వం చేసిన పనిలో కలిగిన పేదలను పేదలకు చేసి సరిగ్గా సహకారం చేయాలి అని చిన్నచిన్న స్పృహ కల్పించడానికి ప్రభుత్వం వెంటనే చర్య తీసుకోవలెనని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సభదశలను ప్రతిపాదించ గోరుతాను

శ్రీ పి. సుందరయ్య : ఈ క్రింది సభదశలను ప్రతిపాదిస్తున్నాను
తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

“అయితే ప్రభుత్వం తమ పార్టీకి అనుకూలంగా తమ అధికారాన్ని, పని వారిని యంత్రాన్ని అనేక సమస్యలమీద వినియోగిస్తూ సామాన్య పరిపాలనా విధానంను ఉదలిపేసి ప్రజలందరి శ్రేయస్సుకొరకు పనిచేయక తమ పార్టీ ప్రయోజనాలకోసమే కృషిచేస్తూ పార్టీ ప్రభుత్వంగా పనిచేస్తున్నందుకు ఈ సభ విచారవహించును.”

Mr. Speaker : Amendment moved.

Sri G. Latchanna : I beg to move:

Add the following at the end.

“But regret to note that no mention has been made about the uplift of the Backward classes in the Address.”

Mr. Speaker : Amendment moved.

శ్రీ పేకేటి తమ్మరాజు : ఈ క్రింది సభదశలను ప్రతిపాదిస్తున్నాను :

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి. “గౌరవనీయులైన సభదశులుగారి ప్రసంగములో ఎలేదు. తీర్మానము దిద్దాము సూచించవలసిందిగా ప్రభుత్వం ప్రకటించుచున్నాను.

Mr. Speaker: Amendment moved.

Sri G. Yellamanda Reddy: I beg to move:

Add the following at the end.

"But regret to note for not mentioning the undue interference of the Ministers in the day to day administration for strengthening the Congress party.

Add the following at the end.

"But regret to note for not mentioning about the eviction of the poor cultivators of Banjar, Sivaijama and Gairan lands, instead of giving them pattas immediately, inspite of repeated promises made by the Government."

Add the following at the end.

"But regret to note for not mentioning the necessity for taking up two tunnels of the right canal of Nagarjuna-sagar Project at a time, instead of postponing one till the first phase is completed.

Add the following at the end.

"But regret to note for not mentioning about the pro-employer attitude of the Government in the implementing labour laws against the workers.

Add the following at the end-

"But regret to note for not mentioning about the discriminatory and partisan attitude of the Government in administration.

Mr. Speaker: Amendments moved.

Sri P. Rajagopal Naidu: I beg to move.

Add the following at the end-

"But regret to note that effective measures were not taken in time to control famine conditions in Chittoor, Anantapur, Cuddapah and Nellore districts and nothing has been mentioned regarding steps to be taken to avert the recurrence of famine conditions in those districts."

Add the following at the end—

“But regret to find that the statement made by the hon. Revenue Minister regarding assignment of Banjar lands to deserving landless persons in Andhra area within a period of one year, finds no place in the policy statement made by the Governor.”

Mr. Speaker. Amendments moved.

Sri Pillalamarri Venkaeswaru: I beg to move:

Add the following at the end—

“But regret to note the failure to take note of corrupt practices and inefficient administration in the Road Transport Corporation and suggest measures for the eradication of such practices.”

Add the following at the end—

“But regret to note the failure to take note of the police excesses committed in Muagala Pargana at the instance of the local congress leaders and for not taking measures to put an end to such practices.

Add the following at the end—

“But regret to note the failure to take into consideration the vindictive attitude taken by Government in dealing with the palm jaggery neera society in taking away some of the villages from neera society to benefit the abkari contractors.”

Add the following at the end—

“But regret to note the failure to make a mention about the inefficiency and corruption that was rampant in the Govt. Printing Presses and failure to suggest measures for its eradication.”

Add the following at the end—

“But regret to note the failure to make a mention about the failure of the Government to solve the problems of NGOs and particularly of those employed as work-charged or NMR in PWD, Highways and Electricity Depts.

Add the following at the end—

“But regret to note the failure to make a mention about the failure of the Govt., to fix the minimum wage for the local board employees Health in work-charged and contingency departments as was agreed in the pay committee report for the similar categories.”

Add the following at the end—

“But regret to note the failure of the Government to solve the labour disputes in bringing in conciliatory machinery even where the State Government are involved.”

Mr. Speaker: Amendments moved

Sri B. Ranganatha Rao : I beg to move:

Add the following at the end--

“But regret to note that no mention has been made of the partial attitude of the Govt., administration, Ministers, zilla parishads Chairmen and some Samithi's presidents towards parties other than ruling party.”

Add the following at the end -

“But regret to note the omission of measures to improve the social and economic conditions of the Harijans and Tribes in particular.”

Add the following at the end--

“But regret to note that no mention has been made regarding the improvement of communications in tribal and backward area for which it is essential for the social and economic development of the said communities.”

Add the following at the end--

“But regret to note that the Governor has mentioned no scheme to check the rising trend of prices and relieve the distress of the common people.”

Add the following at the end--

“But regret to note that no mention has been made regarding the grievances of the linguistic minorities in connection with the educational affairs.”

Add the following at the end--

"But regret to note the failure of Insufficient staff in Multipurpose High Schools which resulted in waste of human energy instead of improvement in studies."

Mr. Speaker: Amendments moved.

Sri Baswa Maniah: I beg to move:

Add the following at the end--

"But regret to note that the Planning work has not been done satisfactorily."

Add the following at the end--

"But regret to note that no elections were held since seven years for the old Panchayats and for postponement of the Panchayat elections."

Add the following at the end--

"But regret to note that the big factories and Projects have not been established by the Centre, as done in Madras."

Add the following at the end--

"But regret to note for not giving adequate aid to small scale industries in villages."

Add the following at the end--

"But regret to note for not solving the unemployment problem."

Add the following at the end--

"But regret to note that there are no improvements for Education in Andole constituency."

Add the following at the end--

"But regret to note that there is no proper distribution of funds in social welfare department."

Add the following at the end---

"But regret to note that the amounts sanctioned for the construction of wells are not being released in time, with the result that the works are being stopped half-finished."

Add the following at the end---

"But regret to note that there is no proper supply of medicines to the Hospitals and for allowing the Doctors to have private practice."

Add the following at the end---

"But regret to note that there is no medical committee at Jogipet, Andole Taluq."

Add the following at the end---

"But regret to note that the food scheme failed and rates are rising up."

Add the following at the end---

"But regret to note that the common man's standard of living has not been improved."

Add the following at the end---

"But regret to note that no mention has been made regarding the introduction of Prohibition in Telangana area."

Mr. Speaker : Amendments moved.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఈ క్రింది సవరణలు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

అయితే గుంటూరు జిల్లాలో నూతన విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఏర్పాటు చేసే విషయం ఉదహరించనందుకు విచారించుచున్నాము.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

అయితే మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక 800 కోట్ల రూపాయలకు నిర్ణయించనందులకు విచారించుచున్నాము.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

అయితే ఎంతైనా నువ్వు ఆ సమయంలో ఆనధికారులను వేయగలదుకు విచారించుకొన్నావు.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

తెలుగు భాషని బదిలీ చేసిన నిర్ణయించి అన్ని ప్రాంతాలలోను విద్య విద్యాలయాలలో కూడా అందుకు నిర్ణయించు ఉపగ్రహించినందుకు విచారించు కున్నావు.

Mr. Speaker: Amendments moved.

శ్రీ నాగినేని వెంకయ్య : ఈ క్రింది సవరణలు ప్రతిపాదిస్తున్నాను

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

జిల్లా స్థాయిలో యీ సంవత్సరమే తెలుగు భాష ద్వారా వ్యవహారము నడుపుటకు నిర్ణయిస్తామని చెప్పనందుకు,

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

తెలుగులికి సంస్కృతం నలభుము సూరనలు వెంటనే తెప్పించి అయిలు వరుస్తామని చెప్పనందుకు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

భాషీ చొక చేయుటకు అధిక నూలు పెడకగల రాజ్యము పరిశోధిస్తామని ప్రకటించనందుకు.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

ఉక్కు, ఇనుము ఉత్పత్తి చిన్న పరిశ్రమగ పోరంబించుటకు ప్రోత్సేహ వ్యక్తులకు పోర్తాహమిస్తామని ప్రకటించనందుకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

అమ్మోనియం నర్బేటు, సూపర్ ఫాస్ఫేటు చేపల ఎరువు ఉత్పత్తికి చిన్న రకము పరిశ్రమలను పెట్టుటకు పోర్తాహమిస్తామని ప్రకటించనందుకు విచారము ప్రకటించుచున్నాను.

Mr. Speaker: Amendments moved.

(శ్రీ) బి. శంకరయ్య : ఈ క్రింది వచనములు ప్రతిపాదిస్తున్నాను:

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

నెల్లూరు జిల్లాలో 1959 లో జరిగిన పంచాయితీ ఎన్నికలలో, ఇంచగొండి తనము, పక్షపాతము, అవినీతి మొదలగు తీవ్రమైన చర్యలు జరిగినదని అప్పటి పంచాయితీ అఫీసరు శ్రీ డి. సుబ్బారెడ్డిగారిపై బాధ్యతగల శాసనసభ్యులు, జిల్లా ప్రముఖులు ఇచ్చిన విషయాలు ఇంకా విచారణలో ఉండగా వదరు శ్రీ డి. సుబ్బారెడ్డిగారినే, మరల నెల్లూరు జిల్లాకు, పంచాయితీ అధ్యక్షుల ట్రయినింగ్ అఫీసరుగా నియమించిన, ప్రభుత్వ చర్యను నిరసించనందుకు,

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

ఆంధ్ర ప్రాంతములోని, పెడికల్, ఇంజనీరింగ్, ఆగ్రికల్చర్, వెటర్నరీ మొదలగు కాలేజీలకు, విద్యార్థులను సెలక్టు చేయుటకు నియమించబడిన నాన్ ఆఫీసియల్ శాసన సభ్యులందరిని పక్షపాతముతో కాంగ్రెసువారినే నియమించిన ప్రభుత్వ చర్యలను తీవ్రముగా నిరసించనందులకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

మైకా లేబర్ వెల్ ఫేర్ ఫండు కమిటీ చార్యాలయము నెల్లూరునుండి, మైకా గనులున్న, 'కలిచెడు' వగైరా ప్రాంతాలకు మార్చవలసిన ఆవసరాన్ని గురించి చెప్పనందులకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

వర్క్యుమెన్ కంపెనీసేషను కమిషనరువద్ద నెల్లూరు జిల్లాలోని మైకా వర్క్యు కంపెనీసేషన్ కేసులు చాలకాలంగా పెండింగులో ఉన్నప్పటికీ, వాటిని త్వరగా పరిష్కరించవలసిన ఆవసరాన్ని గురించి తెలుపనందులకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

కంపెనీసేషన్ కొరకు "సిలికానీస్" ఇబ్బతునున్న మైకా వర్క్యు అనేక మంది దళాదులు పెట్టియున్నారు. దళాదులు అనేకమంది చనిపోతున్నప్పటికీ చాలకాలంగా వాటిని పరిష్కరించక, చేయుచున్న అలస్యాన్ని గురించి నిరసించనందులకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

మైకా వర్క్యు వేతనాలను 1. రిపైక్డ్ మినిమమ్ వేజెస్, 2. అమలు జరు

పుటలో జాప్యాన్ని, సదరి, తక్షణమే అమలు జరిపించు విషయాన్ని గురించి చెప్ప
నందులకు —

శిర్కానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

మైరా స్కూళ్ళకు ప్రతివారము సేతగాలను బట్టాగా చేయని యజమానులపై
ఒక్క తీసుకొన్న విషయము చెప్పనందులకు —

శిర్కానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

మైరా పరిశ్రమ అభివృద్ధి కొరకు “పోర్స్పెక్టింగ్ ఆపరేషను” చేయగల
హాబ్ క్రిల్లింగ్ ఆపరేషను ప్రభుత్వం నల్లయ చేయవలసిన అవసరాన్ని గురించి
చెప్పనందులకు—

శిర్కానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

చా.గ ప్రభుత్వానికి ఆదాయము చేకూర్చగల మైరా గనులను వేలం వడ్డలి
ప్రభుత్వే పట్టి ప్రభుత్వానికి ఆదాయాన్ని రాబట్టుటకు తగిన చర్యలు తీసుకోవని చెప్ప
నందులకు —

శిర్కానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

వెల్లూరు జిల్లానుండి “చెన్నూరు” వగైరా గ్రామాలకు ఎస్టేటుగా గెజెట్
వల్లికేషన్ చేయమని రెవిన్యూ బోర్డుకు జిల్లా కలెక్టరు ద్రాసి 6 మాసము లైనప్పటికీ
అంతవరకు గెజెట్ వల్లికేషన్ చేయనందులకు ప్రభుత్వ చర్యను విరసించ
నందులకు —

శిర్కానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి —

చెన్నూరు, చెన్నూరు మజరా పిల్లారెడ్డి పాలెం చెరువులకు గండ్లువడి చాల
కాలం నుండి రిపేరు లేక పంటలు నష్టమై రైతులు అనేక కష్టనష్టములకు గురి
అవుతున్నప్పటికీ, ప్రభుత్వం తక్షణమే సదరు చెరువులకు మరమ్మతులకు పూను
కోవాలని చెప్పనందులకు —

శిర్కానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

అనేకమంది ఉద్యోగులను వర్మిక్ పర్మిస్ కమిషన్ వెల్కన్స్ కు పంపక,
ప్రభుత్వమే కంట్రాక్టు బేస్డ్ మీదనో, లేక మరొక పేరుతోనో, పక్షపాతంగా
వియమించుచున్న చర్యలను విరసించనందులకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

జిల్లాపరిషత్తు నియమించిన అసిన ఉద్యోగులను నెలకొత్త చేయటకు నియమించబడిన టి.బి.బీ.బీ. పరిధిత్వం 20 కిల్లాలతోనూ, రాజకీయ పక్షపాతకలతో 20 మంది కాంగ్రెసువారిని, నియమించబడుటకు నిరసన తెల్పవలదులకు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి --

వ్యవసాయ బాధితులకు ఉపసహాయాలను ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అంతటా నిర్ణయించి అమలు జరుపనందులకు —

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

ఒక సంవత్సరములో బంజరు భూములు పంచుకామని చరిత్రలు చేస్తూ నెల్లూరు జిల్లాలోని, నెల్లూరు తాలూకాలో బంజరు సాగుదార్లపై హెచ్చు పెనాల్టీలు విధించినందులకు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

నెల్లూరు జిల్లా నాగార్జున సాగర్ పారిశ్రామిక క్రిందికి వస్తుంది గనుక నదకు ఏరియాలోని బంజరును పట్టాలకివ్వరాదని ఇదివరకు ఏర్పాటుచేసిన నిబంధనలు లోల గింది దరఖాస్తులు తీసుకొనుటకు ఉపసహాయాలని తీసుకోవాలని చెప్పనందులకు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

కనుపూరు కాల్య స్కీమునకు గ్రాంటు ఇచ్చినట్లే — కావలి కాల్యకు గ్రాంటు ఇచ్చి తక్షణమే పని ప్రారంభించాలని చెప్పనందులకు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.

ఎస్టేట్సు లాండు చట్టాన్ని సవరించి గవర్నమెంటు గ్రామాలకు అనుబంధాలుగా నున్న మజరా ఇనాం గ్రామాలను ఎస్టేట్సుగా వరిగణించునట్లు చేస్తామని 1956 సంవత్సరములో కర్నూలు అసెంబ్లీలో ప్రభుత్వం తరపున క్లిర్తిశేషులైన శ్రీ కళా వెంకటాద్రిపురా రిచ్చిన హామీ ననుసరించి అట్టి బిల్లును ఇంతవరకు తేనందుకు ప్రభుత్వ చర్యను తీవ్రంగా నిరసించనందులకు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి—

రసాయనిక ఎరువుల పంపకానికి ప్రభుత్వం తీసుకోదలచిన చర్యలను ఇంత వరకు అమలు జరుపనందులకు నెల్లూరు జిల్లా, కనుపూరు తాలూకాలో 1, కలంపూరు.

వి. మ. స. ప్ర. కె. నార్సు మోహన్ సగైరా చుట్టేర్చి కోర్టు రీటివ్ స్వామ్యవేలు
తనకుంది అందుకు కోర్టు తొలకు వెళ్ళిన విజిల్లరా గవర్నరు విచారించినందుచకు,
విజిల్లరా స్వయంబు గౌరవనీయులైన గవర్నరుగారు తన ఆశస్వానములో నిరసించ
నివారు --

రెవరెన్డనునకు దువర యీ ర్పించ విషయములు చెప్పారు --

రెవరెన్డు జిల్లా, కోర్టులు తాలూకా మునీగుంటపాడు పంచాయతీకి
మీ మెంటరు రావీనామా వద్దినప్పటికి ఇంకొకటి నుంచి రావీనామాపై చిర్య
లేనుకోనందుకుగాను న్యాయశాస్త్రము విచారించుట --

రెవరెన్డనునకు దువర యీ ర్పించ విషయములు చెప్పారు --

నెల్లూరు జిల్లా, కోర్టులు తాలూకా మునీగుంటపాడు పంచాయతీకి 1. మానె
గుంటపాడు, 2. అల్లపాడు రెవెన్యూ గ్రామాల పూర్తిపదికపై మూడు పంచాయతీ
లుగా ఏర్పాటు చేయమనీ కానన నమ్యులు కోరినప్పటికి ఇంతవరకు తగిన చర్యలు
లేనుకొని ప్రభుత్వ చర్యలను గొరవనీయులైన గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో
నిరసించ చెప్పినందుచకు --

Mr. Speaker : Amendments moved.

(Paused)

మెంబర్ స్పీకర్ : ఇంతటితో ఈ సభచాయిదా వేస్తాను. రేపు ఉదయం
మరల 8-30 గంటలకు సమావేశమౌదాము.

*The House then Adjourned till Half Past Eight of the
clock on Saturday, the 25th June, 1960.*

